

DRVO tehnika nameštaj

ekologija
prerada
biznis

98771451512008

Broj 25 • godina VIII • Beograd, januar 2010.

BUTIK
POSREDOVANJE POSREDOVANJE
STRAJKO OO

Wood World Trading

Zlatni ključ
za prvi sajamski nastup

 OMEGA PROFEKS

 pinoles

 KARIŠIĆ
ENGINEERING

Eurokant

Weinig

PRESERVANTI DECORATIVI

TINTA

VERNICI ALL'ACQUA VERNICI ACRILICI

EFFETTO SPECIALE

VERNICI POLIESTERI VERNICI MONOCOMPONENTI

FONDI E FINITURE

ISOLANTE

VERNICI

TT
DILUENTI

Fabbrica d.o.o.
Bosanska 65, Zemun, Srbija
tel/fax: +381 11 316 99 77
+381 11 316 99 88
+381 11 30 77 905
+381 11 30 77 906

Fabbrica

PREMAZI ZA DRVNU INDUSTRIJU
www.fabbrica.co.rs

pinoles

NOVO U PONUDI:
EUROLIGHT®

Južni bulevar 2 , 11000 Beograd
tel: 011 381 32 50, fax: 011 381 32 92
e-mail: office@pinoles.com
www.pinoles.com

Fax: +49 5131 92241

HANNOVER

www.nikolic-gabelstapler.de

*35 godina iskustva
ostavlja tragove*

BEOGRAD

IZLAZ
BATOČINA - KRAGUJEVAC
50m OD
NAPLATNE
RAMPE

NIŠ

Telefon: +381 34 300 555

Telefax: +381 34 300 550

KRAGUJEVAC

www.nikolic-viljuskari.net

E-mail: nikolic-viljuskari@microsky.net

HYUNDAI
HEAVY INDUSTRIES EUROPE

ČEONI 1 - 16t

HanseLifter®

ČEONI I VISOKOREGALNI 1 - 10t

**elektro
NIKOLIC**

ELEKTRO-BOČNI 3 - 7t

CAVAION SIDELOADERS
BAUMANN

DIZEL - GAS - BOČNI 3 - 40t

HUBTEX

ČETVOROSMERNI 1 - 12t

Stöcklin

REGALNA TEHNIKA 1 - 3t

DODATNA OPREMA,
KONSTRUKCIJE,
INDUSTRIJSKE GUME I
REZERVNI DELOVI

INDUSTRIJSKE GUME

MOBILNA PRESA

MONTAŽA INDUSTRIJSKIH GUMA NA LICU MESTA

Generalni zastupnik za HYUNDAI i BAUMANN
viljuškare u Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Bosni i
Hercegovini i Makedoniji

DRVO-tehnika

Revijalni časopis za poslovnu saradnju, marketing, tržište, ekologiju i tehnologiju u preradi drveta, proizvodnji nameštaja, šumarstvu i graditeljstvu

Časopis izlazi tromesečno

Osnivač i izdavač

EKO press Blagojević

NOVI BEOGRAD

Antifašističke borbe 24

Tel/fax: +381 (0) 11 213 95 84; 311 06 39

www.drvotehnika.com

e-mail: ekopress@eunet.rs; drvotehnika@eunet.rs

Godišnja pretplata 2.160 dinara

Pretplata za inostranstvo 50 evra

Izdavački savet

- Dragan Bojović, UNIDAS, Beograd
- Lajoš Đantar, AKE Đantar, Bačka Topola
- Božo Janković, ENTERIJER Janković, Novi Sad
- Vladislav Jokić, XILIA, Beograd
- Stevan Kiš, EuroTehno, Sremska Kamenica
- Dr Vojislav Kujundžić, LKV CENTAR, Beograd
- Radoš Marić, MARIĆ, Čačak
- Rajko Marić, MICROTRI, Beograd
- Dr Živka Meloska, Šumarski fakultet Skoplje
- Mr Goran Milić, Šumarski fakultet Beograd
- Golub Nikolić, NIGOS elektronik, Niš
- Zvonko Petković, doc. FPU Beograd
- Dr Zdravko Popović, Šumarski fakultet, Beograd
- Tomislav Rabrenović, DRVOPROMET, Ivanjica
- Miroslav Radovanović, JELA JAGODINA, Jagodina
- Gradimir Simijonović, TOPLICA DRVO, Beograd
- Vesna Spahn, WEINIG, MW Group, Kruševac
- Milić Spasojević, Fantoni ŠPIK IVERICA, Ivanjica
- Mr Borisav Todorović, BMSK, Beograd
- Ranko Trifunović, TRIFUNOVIĆ, Pranjani
- Dragan Vandić, KUBIK, Raška
- Milorad Žarković, ORAGO TERMO-T, Hrtkovci

Direktor

- Jelena Mandić

Glavni i odgovorni urednik

- Mr Dragojlo Blagojević

Stručni konsultant

- Dipl. ing. Dobrivoje Gavović

Redakcioni odbor

- Dragan Bosnić, Beograd
- Marina Jovanović, Leskovac
- Snežana Marjanović, AMBIENTE, Čačak
- Jelena Mandić, tehnički urednik
- Ivana Davčevska, novinar – producent
- Svetlana Preradović, Beograd
- Aleksandar Radosavljević, Beograd

Uplate za pretplatu, marketinške i druge usluge na tekući račun broj

160-176289-53, BANCA INTESA ad Beograd

Devizni račun - IBAN: RS35160005010001291720

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju

Redakcija se ne mora slagati sa mišljenjem autora i izjavama sagovornika

Redakcija ne preuzima odgovornost za sadržaj reklamnih poruka

Priprema, štampa i distribucija

EKO press Blagojević

Registarski broj APR: NV000356

CIP – Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISSN 1451-5121

COBISS.SR-ID 112598028

*Vlada ne treba
da bude popularna,
nego efikasna*

Iz registra se briše 7.200 firmi

Kada posmatramo neke ljude iz javnog života, čini se da čovek nikad ne stiže tako daleko kao onda kada ne zna kuda ide. Čini se da u nekim zajednicama, u neko vreme, nije važno šta čovek radi i kako to čini, pa demagoški zvuči tvrdnja da se čovek samo sa jasnim ciljem i upornim radom može izdvojiti iz mase i potvrditi svoje stvaralačke mogućnosti. To je, možda, u krizno vreme više izraženo jer su moralne norme labave, a nekima zakon dopušta upravo ono što bi trebalo da zabranjuje.

A onima koji se *uzdaju u se i u svoje kljuse*, samo stručnos, odlučnost i uporan rad mogu pomoći da se održe. U krizno vreme to je još teže. Samo namera ili želja, bez upornog, stručnog i aktivnog rada, nisu dovoljne za opstanak i uspeh. Istina, ponekad to može biti splet različitih okolnosti, nasleđe ili čak neki oblik prisile. Ali je uvek važno planirati, pozitivno razmišljati, poći na vreme, ne čekati i nikad, nikad ne odustati! I nije važno koliko puta padneš, kaže mudrost, važno je koliko puta ustaneš. Važno je, takođe misliti i vereovati u uspeh, jer od načina na koji čovek misli, oseća i veruje, zavisi snaga njegovog duha, tela i prilike u kojima živi...

A ovih dana, kod nas, na snagu stupa novi zakon o stečaju. Jedan od ciljeva je da se dužnici i poverioci motivišu da koriste stečaj kao način za rešavanje teškoća u poslovanju.

Kada je u pitanju stečaj, novina je *način brisanja iz registra* jer će novi zakon omogućiti automatsko uvođenje stečaja za firme čiji je račun blokiran preko tri godine. Na ovaj način država će osloboditi privredni sistem od preduzeća koja, praktično, ne postoje.

Dakle, od kraja marta sva preduzeća koja su u blokadi duže od tri godine bićebrisana iz privrednog registra. Prema nezvaničnim podacima, trenutno u Srbiji ima 7.200 preduzeća koja se mogu naći na udaru novog zakona, a u njima je zaposleno oko 30.000 ljudi.

Novi zakon značajno smanjuje troškove pokretanja stečajnog postupka, kažu u Ministarstvu ekonomije, jer su do sada troškovi (oko milion dinara) odlagali nameru poverilaca da pokrenu stečajni postupak.

U praksi će, kažu, biti i namernog *guranja u stečaj*. Tu će država gubiti značajan novac, ali će ga, bez sumnje, naplatiti na drugi način. Uz niz drugih nedoumica, ostaje pitanje kako će svoje potraživanja od firmi koje automatski idu u stečaj naplatiti preduzeća koja od njih već dugo uzalud pokušavaju naplatiti svoju robu ili uslugu...

Kod nas je mnogo ugroženih. I mi smo tu negde, jer od pedesetak firmi potražujemo skoro dva miliona dinara i tražimo način da naplatimo svoj rad. Retko će ko od naših dužnika u stečaj, a nas, više od krize ugrožavaju neplatiše i kojekakve laži. Kriza je kod nas često izgovor za sve, za nerad i nestručnost, ponekad za isplaniranu prevaru.

Zato su u pravu oni koji tvrde da mi već uveliko proizvodimo krizu, da je stimulišemo i prizivamo, pa su mnoge teškoće u privređivanju i naš produkt. U produkovanju krize izdašno nam pomaže troma državna vlast koja bi konačno svoju popularnost trebalo da gradi na efikasnosti.

EFEKAT STAKLENE BAŠTE

Ugljen dioksid (CO₂)
Utjecaj na promene u atmosferi

Osnovni naučni dokazi pokazuju da CO₂ igra značajnu ulogu kad je u pitanju efekat staklene bašte. Inače, ovo je prirodni fenomen - rezultat apsorpcije kratkotalnog sunčevog zračenja koje Zemlja apsorbira, ali zbog pojasa ugljen-dioksida i drugih otrovnih gasova u atmosferi infracrveni zraci ne mogu da se probiju u kosmos, već ostaju pod slojem gasova i ponovo ih apsorbira Zemlja (dugotrajno infracrveno zračenje). Ovaj proces rezultuje efektom zagrevanja atmosfere do tačke koja je mnogo viša nego što bi to normalno bio slučaj, jer je znatno povećana prisustvo koncentracije CO₂ i drugih gasova staklenika u atmosferi. Pošto su za značajne količine gasova staklenika odgovorni upravo antropogeni izvori, ovaj efekat je privukao pažnju javnosti, ali i rezultate i uočene promene izazvane njegovim dejstvom.

TREND GLOBALNOG ZAGREVANJA

Prema izveštaju Nacionalne zdravstvene akademije SAD-a (NAS) ni jedna katastrofa u celokupnoj poznatoj prošlosti neće izazvati toliko poguban uticaj na civilizaciju i život na planeti kao što bi to moglo da izazove trend globalnog zagrevanja. Do sada je o tom pitanju najrelevantnijom smatrana studija objavljena nakon završetka Međuvladinog panela o klimatskim promenama, održanog 2001. godine u okviru Ujedinjenih nacija (IPCH), koja prognozira da bi temperatura na površini zemlje do 2100. godine mogla porasti od 1,4 do 5,8 stepeni Celzijusovih. Ova studija predviđa da bi takav rast temperature moglo da prouzrokuje otapanje lednika i arktičkog polarnog prekrivača, povećanje nivoa mora, pojavu oluja, destabilizaciju i nestanak životinjskih staništa i migracije životinja prema severu, salinizaciju pitkih voda, masovno uništenje šuma, ubrzan nestanak biljnih vrsta i velike suše.

Ukoliko se uzme u obzir da će se, zahvaljujući ljudskoj aktivnosti, udvostručiti količina CO₂ koja će se u ovom veku emitovati u atmosferu, moglo bi da sazru uslovi za naglu klimatsku promenu na globalnom nivou, i to možda u razdoblju od nekoliko godina!

Izvor: www.ekoforum.org/htm/vazduh.htm

Odložen dogovor o

Nakon Petnaeste Konferencije država članica Okvirne konvencije UN o promeni klime, održane u Kopenhagenu od 7. do 18. decembra 2009. godine, bilo je dosta diskusije, a prevladavale su ocene da je samit bio težak i naporan, da ima ograničene domete i da nije ispunio očekivanja. U svetlu tih događaja interesovalo nas je šta na temu promena klime i zaštite životne sredine misli prof. dr Ivica Radović, državni sekretar u Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja.

- Sastanak u Kopenhagenu predstavlja jedan od sastanaka na kojima je bila aktuelna tema vezana za istorijsku, Okvirnu konvenciju UN o promeni klime iz 1992. godine koja je održana u Rio de Ženiru gde je bio samit o planeti Zemlji. Tada je promovisan koncept održivog razvoja, zapravo samit je bio posvećen životnoj sredini i održivom razvoju. U Rijuu je prihvaćena i Konvencija o promeni klime, a u međuvremenu smo imali i Kjoto protokol iz 1997. godine koji je u Kopenhagenu trebalo da rezultira nekim obavezujućim dogovorom i dokumentom... To se, međutim, nije desilo, pa su najčešće ocene da je Konferencija u Kopenhagenu završena ispod svakog očekivanja. Ipak, to je bio istorijski događaj jer je rezultat dvogodišnjeg pregovaračkog procesa koji je počeo 2007. godine na Baliju - Indonezija, zatim je 2008. godine održan sastanak u Poznanju - Poljska. Osnovni cilj Konferencije bio je završetak dvogodišnjeg pregovaračkog procesa pod Okvirnom konvencijom UN o promeni klime po pitanju definisanja aktivnosti i mera za period posle 2012. godine, takozvani post-Kjoto period. Izneverena su, međutim, očekivanja da će samit doneti i usvojiti fer i ambiciozan program za efikasnu borbu protiv klimatskih promena na globalnom nivou - objašnjava prof. dr Ivica Radović.

Samit je okupio predstavnike 192 države sveta, a u radu Konferencije učestvovalo je uzelo 115 najviših državnih predstavnika. Republiku Srbiju na segmentu Konferencije na visokom nivou predstavljali su predsed-

nik Boris Tadić i ministar životne sredine i prostornog planiranja, dr Oliver Dulić, koji je bio šef naše dvadesetočlane delegacije koju su činili predstavnici političkog, ekspertskog i privrednog života.

Čini se da ni jedna Konferencija do sada nije izazvala toliko interesovanja kod najšire javnosti širom sveta i toliko očekivanja na ujedinjavanju razvijenih i nerazvijenih u cilju obezbeđivanja zajedničke i sigurnije budućnosti svim nacijama i narodima na globalnom nivou.

- Dakle, pravno obavezujući dokument koji bi imao definisane mere i akcije ublažavanja klimatskih promena, odnosno utvrđivanja obaveze smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte, nije donet. Ovaj globalni problem zahteva zajedničku viziju svih država članica Konvencije kako bi se obezbedila stabilizacija koncentracije gasova sa efektom staklene bašte u atmosferi na nivou koji će sprečiti dalji negativni uticaj na klimu i život ljudi na Zemlji i to po pitanju: prvo ublažavanja klimatskih promena (mitigacija); drugo prilagođavanja na izmenjene klimatske uslove

(adaptacija); treće razvoja i transfera tehnologija i četvrto jačanje kapaciteta i finansiranja. Zajednički dokument je trebalo da definiše akcije borbe protiv klimatskih promena u svakoj od država članica Konvencije ne uskraćujući elementarno pravo na održivi razvoj ni jednoj od njih - kaže gospodin Radović.

- Ambiciozna očekivanja od Konferencije su uspostavljena. Dominirali su različiti stavovi razvijenih i zemalja u razvoju, a ispoljene su i razlike između samih razvijenih zemalja uslovljene prvenstveno ekonomskim interesima. Ključne države u procesu dogovaranja bile su Kina i SAD. Postojala su neslaganja oko ključnih pitanja, kao što je forma završnog dokumenta, pitanje nivoa obaveza razvijenih zemalja, pitanje vrste obaveza za zemlje u razvoju, pitanje finansiranja i pitanje zajedničke vizije odnosno dugoročnih ciljeva. Iako ispod očekivanja, na Konferenciji u Kopenhagenu

posledicama promena klime

Klimatske promene predstavljaju jedan od najvećih globalnih problema savremene civilizacije i utiču na svaki aspekt društvenog života kao ozbiljna pretnja ciljevima održivog razvoja.

Konferencija u Kopenhagenu nije rezultirala novim međunarodnim pravno obavezujućim dokumentom kojim bi trebalo utvrditi obaveze zemalja u pravcu zaštite životne sredine i borbi protiv klimatskih promena, ne uskraćujući elementarno pravo na održivi razvoj svakoj međunarodnoj zajednici.

je postignut politički dogovor po ključnim pitanjima (takozvani Kopenhagen akord) uključujući obezbeđivanje finansijskih sredstava za zemlje u razvoju, kao i nastavak pregovaračkog procesa koji bi do kraja 2010. godine omogućio usvajanje pravno obavezujuće odluke – kaže državni sekretar, prof. dr. Ivica Radović. - Najveći značaj Kopenhagen akorda postignut je po pitanju finansiranja kojim će biti obezbeđeno 30 milijardi dolara za period 2010. do 2012. godine za sprovođenje akcija mitigacije i adaptacije u zemljama u razvoju, odnosno da će razvijene zemlje u ovu svrhu do 2020. godine obezbediti 100 milijardi dolara, uključujući i finansiranje potreba za razvoj i transfer tehnologija, kako bi porast

temperature ostao ispod dva stepena Celzijusa. Generalno, stiče se utisak da je Kopenhagen akord obezbedio mogućnost za dalje pregovore koji bi doveli do rezultata i pravno obavezujućih dokumenata u borbi protiv klimatskih promena, kako u razvijanim, tako i u zemljama u razvoju.

Naučni rezultati pokazuju da će promene klime ubrzo biti uzrok slabljenja većine privrednih sektora u svetu i Evropi, prostoru kome i mi pripadamo. Kako je naš cilj Evropska Unija, to se podrazumeva naše nastojanje da uskladimo propise iz oblasti životne sredine i energetike sa propisima EU što će nužno dovesti do smanjenja emisije gasova sa efektom staklene

bašte. Kompletna priča o klimatskim promenama se itekako prepoznaje u kontekstu priče o zaštiti prirode, odnosno zaštiti šuma. Šume su najveći potrošači ugljen-dioksida, ali je šuma sve manje. Na prostoru Brazila godišnje nestaje oko 50 hilada kvadratnih kilometara šuma, a još toliko u ostalim delovima sveta što je otprilike jednako površini Srbije i Crne Gore zajedno!

- Zaštita prirode je bez sumnje primarno ekonomsko pitanje i može biti faktor ograničenog razvoja. To ne znači da ekonomski razvoj treba da zanemari zaštitu prirode. Zna se, recimo, da su termoelektrane osnova energetske sigurnosti naše zemlje isto kao što se zna da su termoelektrane najveći zagađivači jer u atmosferu ispuštaju ugljendioksid i druge gasove koji doprinose efektu staklene bašte. Koliko je zaštita prirode ekonomsko pitanje govori podatak da bi za filtere za osumporavanje na dimnjacima naših termoelektrana trebalo uložiti skoro milijardu ipo evra, a da ne govorimo o promeni tehnološkog procesa.

Sve to i naš cilj ka integraciji u EU obavezuje Srbiju da realizuje aktivnosti na prilagođavanju na izmenjene klimatske uslove u skladu sa svojim potrebama, ali i mogućnostima. U odnosu na EU i svet Srbija prepoznaje svoju obavezu, aktivno je učestvovala u radu Konferencije u Kopenhagenu, ali želi biti uključena u tokove i pomoć vezane za razvoj i transfer tehnologije i izgradnju kapaciteta, kao i finansijsku pomoć u rešavanju globalnih problema vezanih za klimatske promene. To će Srbiji omogućiti razvoj u skladu sa kriterijumima održivog razvoja, ali i doprinosi naporima u borbi protiv klimatskih promena na globalnom nivou... Na kraju, u odnosu na Srbiju, Ministarstvo želi tri stvari, a to je da uredimo Srbiju, da je očistimo i da je obrazujemo – kaže naš sagovornik. ■

Skoro devet decenija

Pre skoro devet decenija, tačnije pre osamdesetdevet godina, 5. decembra 1920. godine u Srbiji je, pored pet postojećih, osnovan šesti, Poljoprivredni fakultet sa dva nezavisna odseka: POLJOPRIVREDNIM i ŠUMARSKIM. Praktično, tada je počela nastava za prvu generaciju studenata šumarstva na jednom od šest fakulteta u Beogradu. Dan Šumarskog fakulteta se već godinama tradicionalno obeležava na ovoj visokoškolskoj i naučnoj ustanovi, a proteklog decembra svečano je obeleženo 89 godina od osnivanja.

Uz tradicionalno veliki broj šumarskih stručnjaka, inženjera šumarstva zaposlenih širom Srbije, svečanoj akademiji su, takođe, prisustvovali brojni gosti sa više fakulteta Univerziteta iz Beograda, Banja Luke i Skoplja, zatim naučnih instituta, ministarstava, javnih preduzeća i brojnih kompanija, studenti i zaposleni na Šumarskom fakultetu. Podeljene su nagrade najboljim studentima, a priznanja su dobili i zaposleni za višegodišnji rad u ovoj visokoškolskoj ustanovi, kao i zaposleni koji su tokom protekle godine stekli uslove za odlazak u penziju.

Šumarski fakultet u Beogradu čine četiri odseka: Odsek za šumarstvo, Odsek za drvnu industriju, Odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu i Odsek za ekološki inženjering u zaštiti zemljišnjih i vodnih resursa.

Od kada je osnovan, davne 1920. godine, pa do danas sa Šumarskog fakulteta u Beogradu je izašlo 7.976 diplomiranih inženjera, 389 magistara i 238 doktora nauka.

U toku školske 2009/2010. godine prvu godinu osnovnih studija je upisalo 307 studenata.

Dekan Šumarskog fakulteta, prof. dr Milan Medarević, je pozdravio prisutne i ukratko govorio o istorijskom razvoju, aktivnostima profesora i studenata tokom protekle godine, kao i o planovima za dalji razvoj ove ustanove.

Prema ustaljenoj praksi, Dan Šumarskog fakulteta je studentima i zaposlenim na ovoj ustanovi, čestitalo i skup pozdra-

vilo desetak predstavnika institucija, obrazovnih ustanove i javnih preduzeća.

Dipl. ing. Duško Polić, generalni direktor JP Srbijašume je istakao da šumari spadaju u red ljudi koji i po okončanju studija nastavljaju aktivnu saradnju sa svojim fakultetom i profesorima, što nije česta pojava kod drugih struka. To nalaže i priroda našeg posla i potreba da odgovorimo broj-

u službi prakse

Prof. dr. Milan Medarević,
dekan Šumarskog fakulteta u Beogradu

nim izazovima iz prakse, pa smo zahvalni na razumevanju i spremnosti Šumarskog fakulteta i naših profesora da nam uvek priteknu u pomoć, rekao je Polić uz poruku da će Šumarski fakultet u šumarima iz JP Srbijašume uvek imati prave saradnike i prijatelje; a dipl. ing. Goran Trivan, sekretar za ekologiju grada Beograda, je govorio o mestu i značaju Šumarskog fakulteta u realizaciji programa i formiranju svesti o zaštiti životne sredine.

Podsećamo, prvo predavanje u istoriji Šumarskog fakulteta održao je tadašnji dekan, profesor dr Petar Đorđević 5.12.1920. godine na Šumarskom odseku Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu. Desetak godina potom, 1930. godine Poljoprivredni fakultet menja naziv u POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKI, a 1949. godine Šumarski fakultet postaje samostalan, dok se 1953. useljava u novu zgradu gde se i danas nalazi.

Od 1956. godine Šumarski fakultet čine dva odseka: ŠUMARSKI i DRVNO-INDUSTRIJSKI, a 1960. godine ustanovljena su četiri odseka. Tokom daljeg razvoja uvodili su se i manjali nazivi studijskih odseka na Šumarskom fakultetu, a od školske 2006. godine do danas Šumarski fakultet u Beogradu čine četiri odseka, i to: Odsek za šumarstvo, Odsek za drvnu industriju, Odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu i Odsek za ekološki inženjering u zaštiti zemljišnjih

i vodnih resursa. Reforma nastavnog plana i programa Šumarskog fakulteta, prema Zakonu o visokom obrazovanju Republike Srbije, započeta je na osnovu prihvatljivih promena iniciranih Bolonjskom deklaracijom, a marta meseca 2009. godine Šumarski fakultet je dobio Uverenje o akreditaciji visokoškolske ustanove kao i akreditaciju studijskih programa.

– Tokom 2008/2009. školske godine na osnovnim studijama ukupno je diplomiralo 205, magistriralo 4 i doktoriralo 2 kandidata, a u toku školske 2009/2010. godine prvu godinu osnovnih studija je upisalo 307 studenata, rekao je, između ostalog, dekan Medarević.

Ako ove podatke dodamo podacima koje smo objavili prošle godine, proizilazi da je sa Šumarskog fakulteta, od kada je osnovan pa do sada, izašlo 7.976 diplomiranih inženjera, 389 magistara i 238 doktora nauka.

Dekan Medarević je, takođe, govorio o velikom broju studentskih aktivnosti, naglasivši da je Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu priznata visokoškolska ustanova koja se, uz sve teškoće, uspešno bavi obrazovanjem stručnih, naučnih i istraživačkih kadrova iz oblasti šumarstva, prerade drveta, pejzažne arhitekture i hortikulture, kao i ekološkog inženjeringa u zaštiti zemljišnjih i vodnih resursa, a time i u oblasti zaštite i unapređivanja životne sredine kao dela strategije održivog razvoja Republike Srbije.

Svoju budućnost ova ustanova vidi u daljoj promociji i intenziviranju univerzitetske saradnje i mobilnosti studenata na institucionalnom, nacionalnom i međunarodnom novou, u cilju poboljšavanja kvaliteta visokog obrazovanja u oblasti šumarstva, prerade drveta, pejzažne arhitekture i hortikulture i ekološkog inženjeringa u zaštiti zemljišnjih i vodnih resursa. U nekoliko navrata je istaknuto da, s obzirom na krizu i ekonomsku situaciju, u realizaciji dela svojih namera, Šumarski fakultet očekuje sponzorstvo i veće razumevanje društvene zajednice. ■

Buje-export d.o.o. Buje
Istarska 22, Buje, Hrvatska
www.buje-export.hr

Tel: +385 (0)52 725 130
Fax: +385 (0)52 772 452

Kontakt osobe:

Dario Kozlović

Tel: +385 (0)52 725 132

Mob: +385 (0)98 254 193

dario.kozlovic@buje-export.hr

Darko Miloš

Tel: +385 (0)52 725 134

Mob: +385 (0)99 2182 678

darko.milos@buje-export.hr

Poslovnica Zagreb

Tel: +385 (0)1 6117 171

Fax: +385 (0)1 6117 029

Kontakt osoba: Ratimir Paver

Mob: +385 (0)98 254-192

BUJE-EXPORT d.o.o.

IMA 40 GODINA

KONTINUIRANOG ISKUSTVA
U TRGOVINI DRVETOM:

REZANA GRAĐA, ELEMENTI,
PARKET, FURNIR
I UVOZ OPREME ZA
DRVNU INDUSTRIJU.

POSEDUEMO FSC CERTIFIKAT
OD 2000. GODINE I PRUŽAMO
USLUGE KONSALTINGA
ZA FSC CERTIFIKOVANJE.

Zlatni ključ

Na proteklom Sajmu nameštaja u Beogradu, u novembru 2009. godine, firma Wood World Trading iz Sremske Mitrovice je dobila najveće sajamsko priznanje – ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi materijali za drvenu industriju. Zanimljivo je da je ovo prvi nastup ove firme na Sajmu nameštaja. Prvi nastup i odmah najveća sajamska nagrada. Istina, činjenica je da je štand firme Wood World Trading plenio poglede posetilaca i poslovnih

ljudi i da je zračio toplinom savršeno obrađenih i zlački aranžiranih elemenata od punog drveta.

– Preduzeće Wood World Trading je osnovano 2003. godine, a vlasnik ove firme je gospodin Antoine Chami. On je inače iz Libana, a firma ovde funkcioniše kao doo – rekla nam je, u prvoj dekadi decembra, Slađana Lazić, direktor preduzeća Wood World Trading iz Sremske Mitrovice.

– Praktično, mi smo njho-

va jedina firma i trgovinsko predstavništvo u Evropi, jer je naša matična firma locirana na srednjem istoku i zemljama Golskog zaliva. Najveća firme je u Dubai, ostale su u Saudijskoj Arabiji, u Bejrutu u Egiptu i još nekim mestima na tom području... Od našeg osnivanja počeli smo saradnju sa preduzećem DIV iz Loznice, a posle je ta saradnja prerasla u dugogodišnji partnerski odnos... Od pre pola godine gospodin Antoine Chami iz Libana, vlasnik firme Wood World Trading, je istovremeno postao vlasnik firme DIV CHABROS... Zato, da biste stekli kompletan utisak o preduzeću Wood World Trading, neophodno je da odemo do Loznice u preduzeće DIV CHABROS sa kojim mi činimo jedno partnerstvo, jednu zajednicu, odnosno, mi smo trgovinsko, a oni proizvodno-trgovinsko preduzeće – kaže Slađana Lazić.

Već sledećeg dana direktor firme Wood World Trading,

Slađana Lazić i urednik časopisa *DRVOTEHNIKA* su bili u Loznici gde im je domaćin bio Dejan Gluščević, direktor preduzeća DIV CHABROS.

Obišli smo ovo poznato preduzeće o čijem razvoju uistinu nema potrebe posebno detaljisati. Činjenica je da se ovde uvek znalo šta ko radi i za šta odgovara, da je vladao red i da su jasni i realno definisani ciljevi uvek bili realizovani. Tako je bilo, a tako je, očigledno, i sada. Ovde impresivno deluje sve, posebno sušare čiji kapacitet dostiže 2.200 kubika rezanog drveta u jednom punjenju!

Zato ovoga puta treba prvenstveno istaći šta je suština ove fabrike, koje vrste proizvoda izlaze iz njenih pogona i sa kojim vrstama drveta se ovde radi. A o tome nam je kompetentno, kratko i jasno govorio Dejan Gluščević, direktor Drvene industrije d.o.o. DIV CHABROS iz Loznice.

– Naša osnovna delatnost je rezanje i sušenje gra-

Detalji sa štanda firme Wood World Trading na Sajmu nameštaja u Beogradu, novembar 2009. godine

za prvi sajamski nastup

Nakon osvajanja najvećeg sajamskog priznanja firma Wood World Trading kreće u osvajanje domaćeg tržišta. Trgovinsku ponudu ove firme najvećim delom čini proizvodni program Drvne industrije doo DIV CHABROS iz Loznice.

Panorama Drvne industrije doo DIV CHABROS u Loznici

Kapacitet sušara u firmi DIV CHABROS dostiže impresivnih 2.200 m³ rezane građe u jednom punjenju

Savršen red u skladištu gotove robe

de. Kapacitet proreza dostiže od 1.400 do 1.500 kubika mesečno, a kapacitet sušenja je 2.200 kubika u jednom punjenju. Radimo sa više vrsta drveta, gde je bukva dominantna, a reżemo i sušimo hrast, zatim orah i trešnju, a s vremena na vreme i neke afričke vrste drveta kao što su zebrano, venge i drugi. Radimo još i tikovinu iz Burme. Praktično radimo sa sedam-osam vrsta drveta, a s obzirom na kapacitet i odnos između ove dve firme, najveći deo proizvodnje se realizuje, odnosno ide na tržište preko preduzeća Wood World Trading, objašnjava gospodin Gluščević.

Ukratko, DIV CHABROS proizvodi rezanu sušenu građu i elemente od spomenutih vrsta drveta, a poseduje i jednu manju proizvodnju par-

keta. Trenutno se u firmi DIV CHABROS montira oprema za termo tretiranje različitih vrsta drveta, a taj proces će biti u funkciji već početkom februara. U prvom kvartalu će, takođe, biti puštena u pogon linija za proizvodnju brodskih podova...

– Do sada smo odavde sve izvozili, a ove godine planiramo da deo proizvodnje iz firme DIV CHABROS plasiramo na domaće tržište. Uz pomenute vrste rezane sušene građe i elemenata, tu će biti parket i termotretirano drvo. Nastup na Sajmu nameštaja je učvrstio našu odluku, a bilo je i interesovanja domaćih kupaca. Pored toga u ponudi ćemo imati i različite vrste plemenitih furnira – rekli su nam na kraju naši sagovornici. ■

Wood World Trading
Višnjevačka bb, Sremska Mitrovica
tel. +381 22 639 065, fax. +381 22 613 893
e-mail: sm.wwt@neobee.net

Na Beogradskom sajmu od 12. do 18. novembra 2009. godine održan 47. međunarodni sajam nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije i međunarodna izložba mašina, alata i repromaterijala za drvnu industriju

Beogradska smotra

Tradicionalnu nagradu Sajma nameštaja ZLATNI KLJUČ dobilo je osam proizvođača, a DIPLOMU za kvalitetan proizvod ili sajamski nastup 17 izlagača

XILON, Beograd

Za veliki broj domaćih firmi koje se bave preradom drveta i proizvodnjom nameštaja, kao i firmi koje svoj program rada zasnivaju na saradnji sa drvoprerađivačima, koje se bave proizvodnjom i distribucijom mašina, alata, okova, boja i lakova, abraziva i drugog repromaterijala, centralni događaj protekle jeseni bio je Sajam nameštaja koji je održan u Beogradu od 12. do 18. novembra prošle godine. Na ovoj manifestaciji učestvovalo je više od 500 izlagača, od čega je 150 inostranih koji su došli iz Evrope i sveta.

Sajam nameštaja je održan pod motom SVEŽE IDEJE, a izlagači su ponudili program koji je predstavio najnovije trendove u oblasti proizvodnje, dizajna i marketinga u preradi drveta i proizvodnji nameštaja. Viđene su najnovije serije garniturnog i komadnog nameštaja, izložba mašina i alata, repromaterijala i brojnih proizvoda iz delatnosti koje prate industriju nameštaja. Bila je to izvanredna prilika

MEGA, Užice

KONJUH, Živinice

ROPER CO, Beograd

proizvođača nameštaja

Inspiracija je svuda oko nas, ideje nosimo u sebi, pronađite SVEŽE IDEJE na Beogradskom sajmu nameštaja, bila je poruka organizatora.

Na 47. međunarodnom sajmu nameštaja, jednoj od najatraktivnijih sajamskih manifestacija kod nas, održanom od 12. do 18. novembra 2009. godine u Beogradu, predstavilo se više od 500 izlagača, od kojih je većina bila iz inostranstva.

Bila je to još jedna prilika da se poslovni ljudi iz zemlje i sveta susretnu, razmene iskustva i uspostave saradnju. Po prvi put na Beogradskom sajmu nameštaja učestvovalo 40 firmi iz Turske.

Tradicionalnu nagradu Sajma nameštaja ZLATNI KLJUČ dobilo je osam proizvođača, a DIPLOMU za kvalitetan proizvod ili sajamski nastup 17 izlagača.

za poslovne aktivnosti, susrete sa inostranim partnerima i pokretanje inicijative u pravcu rešavanja aktuelnih problema i prevladavanja krize. Inače, pored već tradicionalno većeg nastupa privrednika iz Hrvatske, Slovenije, BiH i Republike Srpske, na proteklom Sajmu nameštaja je zabeležen već broj izlagača iz Turske.

- Proizvodnja nameštaja u Srbiji ide uzlaznom linijom i na najboljem je putu da povрати slavu, koju je imala tokom devedesetih godina prošlog veka, kada je bila u samom vrhu svetskih izvoznika. Danas dominiraju mala preduzeća, koja čine gro te privredne grane, od koje živi 70 hiljada ljudi, rekao je na otvaranju ove međunarodne izložbe, ministar ekonomije i privrednog razvoja **Mladen Dinkić**. Prema njegovim rečima, u prva tri kvartala prošle godine najveća zarada od izvoza nameštaja ostvarena je na tržištima Rusije i BiH, sa kojima Srbija ima potpisane sporazume o slobodnoj trgovini. Značajan izvoz ostvaren je i na tržišta Italije i Crne Gore, a od sledeće godine Vlada Srbije će potpisati i sporazume o slobodnoj trgovini sa Belorusijom i Turskom, što će svakako uticati na porast spoljnotrgovinskog prometa, rekao je Dinkić. Uz to i nedavno zaključeni sporazum o saradnji sa

Republikom Srpskom, značajno će doprineti porastu proizvodnje, a time i izvoza nameštaja. Sporazum, koji smo zaključili sa Vladom Republike Srpske daje mogućnost da i proizvođači nameštaja, koji dolaze iz Republike Srpske mogu da prodaju svoj nameštaj u Srbiji građanima uz potrošačke kredite, koji su na rok od 5 do 7 godina sa kamatom od 6 odsto godišnje, tako da, praktično, imaju isti status kao i proizvođači nameštaja iz Srbije, rekao je ministar Dinkić.

Prema nepotpunim podacima prošle godine je u Srbiji više od jedanaest hiljada građana kupovalo nameštaj na kredit. U doba krize teško je odvojiti gotov novac za nameštaj, pa zato dug rok otplate istovremeno pogoduje građanima i povećava promet. Zapažen uspeh na Sajmu nameštaja imali su proizvođači iz Republike Srpske, a svoje proizvode predstavilo je šest preduzeća. Prema rečima ministarke za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske, gospođe Jasne Brkić, s obzirom na izazove i ekonomsku krizu, zadovoljni su učešćem, jer je važno što su bili prisutni na ovoj manifestaciji. Kao sledeći korak gospođa Brkić je najavila saradnju proizvođača u drvnom sektoru Republike Srpske i Srbije, što će do-

FINALNA OBRADA DRVETA, Šekovići

NOVART, Kragujevac

HETTICH FURNTECH, Nemačka

RIVAL METAL
Istanbul, Turska

XXL DESIGN
Zemun

ATELJE ANTRE
Stara Pazova

GIR, Kraljevo

prineti olakšanju zajedničkog nastupa i otvaranju novih tržišta. Prema njenim rečima, od značaja će biti i sporazumi o slobodnoj trgovini, koje Srbija ima sa Rusijom i zemljama CEFTA regiona, kao što BiH ima sa Turskom.

Uspešan nastup novih izlagača

Srbija je u prvih devet meseci 2009. godine izvezla nameštaj u vrednosti od 95 miliona eura, a uvezla nameštaj u vrednosti od 135 miliona eura, izjavio je ministar ekonomije Mladen Dinkić, otvarajući Sajam nameštaja. On je rekao da postoje mogućnosti za povećanja izvoza nameštaja, a za 2010. godinu Vlada Srbije je predvidela specijalni program kreditiranja drvne industrije. Preko fonda za razvoj biće odobravani povoljni dugoročni krediti, pre svega proizvođačima u nerazvijenijim područjima, najavio je Dinkić.

Ekonomska kriza je primarni razlog što se u nekim segmentima osetila stagnacija. Jedan manji broj proizvođača mašina, kao i mali broj domaćih proizvođača nameštaja nije se pojavio na proteklom sajmu ili je zakupio manji prostor, što ne znači da ih ovo tržište manje interesuje.

Ohrabruje, međutim, činjenica da su se vrlo uspešno pojavili novi izlagači.

Sajam nameštaja je obilovao nizom pratećih manifestacija od onih koje je organizovao časopis Enterijer na čijem se štandu svakodnevno dešavala prezentacija radova i vodila diskusija sa našim najpoznatijim arhitektama enterijera i dizajnerima, do razgovora o mogućnostima tešnje saradnje proizvođača nameštaja i prerađivača drveta Republike Srpske i Srbije koji je održan prvog dana sajma, kao i sastanka na kome se govorilo o saradnji u branši privrednika Hrvatske i Srbije koji je održan u hotelu Hajat drugog dana sajma. Takođe treba istaći da je u organizaciji Agencije za drvo i Šumarskog fakulteta iz Beograda Sajam nameštaja posetila grupa privrednika iz Austrije.

Značajno je, takođe, da je na prošlogodišnjem Sajmu nameštaja svečano uručen FSC-COC sertifikat preduzeću PINOLES od strane sertifikacione kuće SGS iz Ženeve.

– Ovo je najznačajnija manifestacija srpske privrede od svih sajmova koje mi organizujemo jer nema nikakve dileme da se ni na jednom drugom sajmu ne pojavljuje toliko značajnih domaćih proizvođača. Naglašavam proizvođača, jer to znači da je većina od izloženih proizvoda nastala, dakle osmiošljena je i proizvedena u Srbiji. Veliki broj radnika uključen je u ovaj projekat i kada bi samo izračunali koliko je ljudi zapravo radilo u izradi svakog od prikazanih komada nameštaja, onda je to armija ljudi koja je radila na ovom projektu – rekao je **Anđelko Trpković**, generalni direktor Beogradskog sajma, prilikom svečane dodele tradicionalne sajamske nagrade ZLATNOG KLJUČA koji je dobilo osam proizvođača i DIPLOME za kvalitetan proizvod i sajamski nastup koju je dobilo 17 izlagača. – Sajam nameštaja je značajan i zato što je postao najznačajniji u regionu, pa pored domaćih ovde imamo i strane proizvođače što je dobro i stimulatивно i za naše privrednike koji imaju mogućnoat da provere dokle su stigli

u dizajnu, koliko su sveže njihove ideje i naravno, šta radi konkurencija, jer konkurencija neće čekati da postanemo bolji ili kreativniji, da bismo bili uspješniji, naglasio je Trpković...

Sajamska priznanja dodeljena najuspešnijima

I proteklog Sajma nameštaja žiri je imao pune ruke posla i izuzetno važan zadatak da u moru dobrih eksponata i proizvođača izabere najbolje i dodeli im nagrade. Kako to obično biva u velikoj konkurenciji kvalitetnih izlagača, odnosno proizvođača, odlučivale su nijanse. Stručni žiri 47. međunarodnog sajma nameštaja u Beogradu, radio je u sastavu: profesor **Ranko Bočina**, Fakultet primenjene umetnosti iz Beograda, bio je predsednik, a članovi žirija su bili mr **Jelena Matić**, docent na Šumarskom fakultetu u Beogradu; dipl. ing. arh. **Ana Mihajlović** i **Miloš Čurčić**, Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza Srbije SIEPA.

SPECIJALNO PRIZNANJE dobili su časopis **ENTERIJER** i **FAKULTET PRIMENJENIH UMETNOSTI** iz Beograda za manifestaciju Dani enterijera, promociju dobrog dizajna i uspostavljanje interaktivne veze između kreatora i proizvođača.

DIPLOMA je dodeljena **TEHNIČKOJ ŠKOLI DRVO ART** iz Beograda za unapređenje praktične nastave kroz radove čiji su autori: Nađa Tadić, Nikola Ćirković, Ivan Rendulić, Maša Grubešević, Jovana Jeremić, Jelena Strainović, Natalija Dmitrović i Tamara Živković.

DIPLOMA je takođe dodeljena **ŠUMARSKOM FAKULTETU** iz Beograda za inovativnost u razvoju proizvoda autora: Miljana Nikolić, Milica Nešovanović, Aleksandar Blagojević, Emir Bećiragić, Marija Bjelaković, Milica Jović, Dragan Krivokapić, Marko Obradović, Željko Pančić, Željko Mirić, Marija Prelević i Ana Stanković.

DIPLOMA ZA KVALITETAN NASTUP I ESTETSKI IZGLED IZLOŽBENOG PROSTORA – ŠTANDA dobile su firme **MEGA** d.o.o. Užice, **XYLON** d.o.o. Beograd i **ROPER CO** d.o.o. Beograd.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **REPRO-MATERIJALI** dobile su firme **HETTICH FURNTECH** GmbH & Co KG za sistem innotech i **RIVAL METAL** Istanbul, Turska za podkonstrukciju za stolove Mars plus.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **PROIZVODI ZA OPREMANJE I UNUTRAŠNJE UREĐENJE STANOVA I JAVNIH OBJEKATA** dobile su firme **XXL DESIGN** s.z.k.r. Zemun za posteljinu; **ATELJE ANTRE** d.o.o. Stara Pazova za srebrni tepih Maslačak i **MEBLO – JOGI** d.o.o. Nova Gorica, Slovenija za jogi dušek Nirvana.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE JAVNIH OBJEKATA** (ŠKOLE, HOTELI, BOLNICE I SL.) dobile su firme **DALLAS** d.o.o. Tutin za garnituru za sedenje Afrika i **LAGADO** d.o.o. Bujanovac za garnituru za sedenje Domus plus.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE RADNOG PROSTORA - KANCELARIJSKI NAMEŠTAJ** dobile su firme **BLAŽEKS** d.o.o. Kragujevac za kancelarijski nameštaj Futura i **GAJ – INŽENJERING I OPREMANJE** d.o.o. Zemun za radni sto Green.

DALLAS
Tutin

LAGADO
Bujanovac

BLAŽEKS
Kragujevac

GAJ
– INŽENJERING
I OPREMANJE
Zemun

ZOMONT, Beograd

PRODUCT, Pečenjevci

WOOD WORLD TRADING
Sremska Mitrovica

PERIN
Zemun

EUROKANKOM, Nova Pazova

LINEA MILANOVIĆ
Beograd

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE PROSTORA ZA MLADE (PREDŠKOLSKI I ŠKOLSKI UZRAST)** dobile su firme **NOVART** d.o.o. Kragujevac za plavu dečiju sobu Teen colors i **FINALNA OBRADA DRVETA** d.o.o. Šekovići za krevet sa toboganom Aleks.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODLAGANJE U STANU** dobilo je preduzeće **PERIN** d.o.o. iz Zemuna za policu L' ARC-EN-CIEL.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA KUHINJE I OBEDOVANJE – TRPEZARIJE** dobila su preduzeća **LINEA MILANOVIĆ** d.o.o. Beograd za sto Neoclassica i **ZOMONT** d.o.o. Beograd za kuhinju Orange.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODMOR – KREVEI, TROSEDI, DVOSEDI I FOTELJE** dobila su preduzeća **JASEN- ECOTEQ** d.o.o. Beograd za četvorosedi Pastis i **ATLAS** d.o.o. Užice za sedecu garnituru Capri.

DIPLOMA ZA KVALITETAN PROIZVOD u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA SEDENJE – STOLICE** dobile su firme **KONJUH** Živinice BiH za stolicu G5046 i **LINEA MILANOVIĆ** d.o.o. Beograd za stolicu Dragana.

Zlatni ključ za najbolje

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **REPROMATERIJALI** dobila je firma **WOOD WORLD TRADING** d.o.o. iz Sremske Mitrovice za materijale u drvnjoj industriji čiji je autor Mira Jovanović.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **PROIZVODI ZA OPREMANJE I UNUTRAŠNJE UREĐENJE STANOVA I JAVNIH OBJEKATA** nije dodeljen.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE JAVNIH OBJEKATA (ŠKOLE, HOTELI, BOLNICE I SLIČNO)** dobila je firma **STILLES** d.d. Sevnica iz Slovenija za spavaću sobu Prestige.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE RADNOG PROSTORA - KANCELARIJSKI NAMEŠTAJ** nije dodeljen.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE PROSTORA ZA MLADE (PREDŠKOLSKI I ŠKOLSKI UZRAST)** dobilo je

preduzeće **PRODUCT** d.o.o. Pečenjevci za dečiji program Kalina čiji je autor Jovanović Aleksandra.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODLAGANJE U STANU** pripao je preduzeću **GIR** d.o.o. Kraljevo za Sliding vitrinu čiji je autor Alain Van Haure.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA KUHINJE I OBEDOVANJE – TRPEZARIJE** ponovo je pripao preduzeću **GIR** d.o.o. Kraljevo za trpezarijski sto čiji je autor Alain Van Haure.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA SEDENJE – STO-LICE** dobilo je preduzeće **EUROKANCOM** d.o.o. Nova Pazova za klub garnituru za sedenje Ravena.

U robnoj grupi **NAMEŠTAJ ZA ODMOR – KREKETI, TROSEDI, DVOSEDI I FOTELJE** za **ZLATNI KLJUČ** su nominovane firme **TRAJKOVIĆ** d.o.o. Ristovac za kožni trosed Wing; **ATLAS** d.o.o. Užice za se-deću garnituru Capri i **JASEN – ECOTEQ** d.o.o. Beograd za četvoro-sed Pastis, a **ZLATNI KLJUČ** je dabila firma **TRAJKOVIĆ** d.o.o. Ristovac za kožni trosed Wing čiji je autor Danijela Trajković.

Nagrade za promotivni nastup

Udruženje ekonomskih propagandista Srbije (UEPS) je na **47. međunarodnom sajmu nameštaja** dodelilo priznanja za promotivni nastup izlagača: **DIPLOMU** za uspešan **PROMOTIVNI NASTUP** do-bile su firme: **GAVRO I SINOVI** iz Beograda, **BLANCO** GmbH+CoKG Oberderdingen iz Nemačke, **DALLAS** iz Tutina i **XYLON** iz Beograda.

GRAND PRIX sa **DIPLOMOM I STATUETOM**, dar **UMETNIČKE LIVNICE BRAĆA JEREMIĆ**, Voždovac za **NAJBOLJI PROMOTIVNI NASTUP** dobilo je preduzeće **LAGADO** Beograd. Ova uspešna firma je, inače, bila generalni sponzor proteklog Sajma nameštaja.

Pored ekonomske krize i proglašene epidemije novog gripa, Sa-jam nameštaja u Beogradu je bio uspešan. Bilo je skepticiizma i kolebanja, ali i odlučnosti organizatora da osmišljenim odnosom sa javnošću animira proizvođače i posetioce, tako da je ova manifesta-cija bila na nivou prethodnih. Sajam nameštaja je izvanredna prilika da domaći proizvođači nameštaja prikažu svoje mogućnosti. Istovre-meno, to je bila šansa da se domaća i inostrana konkurencija sagleda izbliza. Sajam je stručnim krugovima, ali i široj publici omogućio uvid u vrhunske domete oblikovanja nameštaja i uređenje prostora za sta-novanje. Na Sajmu nameštaja su svoje mesto imali izlagači različite opreme i svih onih sitnica koje kuću pretvaraju u dom.

Već smo spomenuli da je u okviru Sajma nameštaja održana me-đunarodna izložba mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju. Ova izložba je prvenstveno namenjena poslovnim posetiocima Saj-ma, ali je obično obidu svi. Ova bogata ponuda je jednak izazov za sve posetioce, jer inspiracija je svuda oko nas, a protekli Sajam name-štaja je uistinu obilovao svežim idejama, što je i bila poruka organiza-tora ove manifestacije. ■

ATLAS
Užice

JASEN EQOTEC
Beograd

STILLES
Sevnica
Slovenija

TRAJKOVIĆ
Ristovac

BLUMOTION

inside

Sistemom izvlačenja ispuniti mnoge želje

TANDEMBOX plus BLUMOTION

Od male fioke do ekstra širokog elementa na izvlačenje, od standardnog rešenja do specijalne primene, kao zatvoreno spremište ili sa pregradom: Uz naš sistem na izvlačenje TANDEMBOX plus BLUMOTION mogu da se ispune mnoge želje za kuhinju po meri. A visoki kvalitet kretanja uverava i oduševljava: izuzetno lagan hod – čak i kod elemenata na izvlačenje sa teškim sadržajem. Za nežno i tiho zatvaranje brine BLUMOTION funkcija.

Tu sve ima svoje mesto – sa ORGA-LINE sistemom za unutrašnju podelu

Dobijanje dragocenog prostora za odlaganje – s elementom na izvlačenje za sudoperu

Puno prostora za zalihe – to pruža orman za zalihe od Bluma

Nežno i tiho zatvaranje – zahvaljujući sistemu BLUMOTION

Perfecting motion **blum**[®]

NAŠ PREDLOG za Vaš izbor

YOSI, Beograd, bračni krevet Italijana

NAMEŠTAJ MITROVIĆ - DIVAN, Boževac

PROINTISSIMO, Smederevo, ugaona garnitura

JELA JAGODINA, dečiji dupli krevet sa fiokom

PEGAZ, Stara Pazova, dečija soba i kuhinja

Poznato je da Sajam nameštaja u Beogradu ima dugu tradiciju, da je član Međunarodne unije sajмова – UFI, da je odavno prevazišao okvire regionalnog lidera i da se nalazi u grupi velikih evropskih sajмова, te da na svojevrsan način uspešno nastavlja da daje doprinos promociji i razvoju domaće industrije nameštaja.

Pored poznatih privrednih problema koji potresaju svetsku, a time i našu ekonomiju, na izlagače i posebno posetu proteklom Sajamu nameštaja znatno su uticali događaji vezani za epidemiju novog gripa. I pored niza prepreka, organizator je uspeo da okupi zavidan broj izlagača, da popuni raspoložive kapacitete i obezbedi uspešnu realizaciju Sajma nameštaja, skoro na istom nivou kao prethodnih godina. Istina poseta je bila znatno manja, ali veća od očekivane, a Sajam je za posetioce bio otvoren svih sedam dana od 10.00 do 20.00 časova... Za neke od izlagača to je, kažu, bilo prilično naporno, pa smo zamoljeni da saopštimo i neke sugestije vezane za dužinu trajanja sajma. Protekli Sajam nameštaja je, naime, počeo u četvrtak 12. novembra i trajao do srede 18. novembra. Praktično, Sajam je izlagače i proizvođa-

Ovde su oni elementi nameštaja koji su na Sajmu sigurno primećeni, ali ovoga puta nisu nagrađeni. To je naš predlog, izbor je vaš.

će mobilisao dve sedmice, za razliku od prethodnih godina kada je Sajam nameštaja trajao da ponedjeljka do nedelje. U tom smislu neki izlagači predlažu da se vrate stari termini održavanja Sajma nameštaja...

Svedoci smo vremena u kome je zbog sve bržeg tempa života, sa jedne i zaagađenja životne sredine sa druge strane, zdravlje čoveka ozbiljno ugroženo, pa je radi toga poboljšanje života postalo imperativ čovekovog opstanka. U poboljšanje života spada i opremljenost čovekovog enterijera, pri čemu treba voditi računa od kakvog su materijala izrađeni elementi njegovog nameštaja, kako su obrađeni i zaštićeni. Povratak biološki čistoj sirovini i prirodnim materijalima, istovremeno je težnja i trend u proizvodnji nameštaja. Drvo je tu nezamenjivo. Ono je najstariji, prirodni i čoveku najbliži materijal, sa najširim spektrom upotrebe koji sa ekološkog aspekta nadmašuje većinu drugih materijala...

Vraćajući se događajima na Sajmu nameštaja treba istaći da su izlagači za sajamske eksponate obezbedili popust od 10 do 35% a bila je moguća i kataloška prodaja eksponata koji nisu bili izloženi. Takav odnos se mo-

ELAN-MMS, garnitura Divani

PEGASUS, Vranje, garnitura Zulu

JAVOR, Prijedor, kuhinja

REZBOS, Boleč, krevet M5

NAŠ PREDLOG za Vaš izbor

FOREST, Požega, dvosed New York

NUMANOVIĆ, ugaona garnitura Nela

MATIS, Ivanjica, spavaća soba

ČUKOVIĆ, Kragujevac, fotelja Kronos

MRVIĆ STYLE, Ruma, garnitura Komo

BEOSAN, Smederevo, garnitura Hawana

že svrstati u red elemenata koji podrazumevaju društveno odgovorno vođenje preduzeća.

U nameri da sa jedne strane promoviše proizvođače, a sa druge pomogne kupcima, organizator Sajma nameštaja je poslednji radni dan priredio iznenađenje za posetioce: bila je to super sreda za super popust. Cilj je bio da se izađe u susret kupcima, što nismo istraživali, isto kao što nam nije poznato da li je to kod nekih izlagača uticalo na sajamski promet.

Ostaje činjenica da nameštaj okružuje čoveka sve vreme njegovog postojanja, tokom njegovog rada, odmora, slobodnog vremena i tokom sna. Nameštaj čoveku pruža mogućnost da što ugodnije i uspešnije provede vreme, da radi sa zadovoljstvom ili da se udobno odmara.

Stručni žiri Sajma nameštaja u Beogradu je dao svoj sud i nagradio najbolje eksponate. Naše slaganje sa žirijem nije sporno, a prethodno smo već pisali o nagrađenim preduzećima i eksponatima. Žiriju sigurno nije bilo lako, jer istina je, da veliki broj sajamskih eksponata zaslužuje pažnju i da kojim slučajem ima više nagrada, ne bi škodilo...

Ovde su oni elementi nameštaja koji su na Sajmu sigurno primećeni, ali ovoga puta nisu nagrađeni. To je naš predlog, izbor je vaš.

Takođe, pored velikog izbora nameštaja za uređenje enterijera na proteklom Sajmu moglo se izabrati i dosta propratnih dekorativnih elemenata. Na Sajmu dom može u potpunosti da se opremi, pa tako može da se izabere posteljina, jorgani, jastuci i prekrivači, zavese i garnišne, ogledala, ramovi za slike i slike, lampe, dekorativno bilje, kamini *bez vatre*, ukrasi i dekoracija za dečije sobe kao i veliki broj sitnica koje prostor u kome živimo čine, toplijim i lepšim za odmor, rad i uživanje u krugu svojih najbližih.

Ovde smo za naše čitaoce pripremili nekoliko naših predloge, fotografija delova nameštaja za koje smatramo da zavređuju i vašu pažnju. Ovde su, dakle, oni koji su sigurno primećeni, ali ovoga puta nisu nagrađeni. To je bio jedan od naših kriterija i prvi uslov. Biće nam drago ako se neko obraduje činjenici da su i ovi eksponati predloženi za vaš izbor, pogotovo ako naš predlog pomogne vašoj odluci. I ove eksponate možete lako pronaći. Mi vam u tome možemo pomoći. Jer, naš cilj je da promoviramo sve proizvođače i proizvode, sve ono što je u funkciji prerade drveta i proizvodnje nameštaja. ■

GMP KOMPANI, Laktaši, ugaona garnitura Marko

STEFANI MOBILI, Soho

DECO FUN, Užice

ČEMPRES, Beograd, dečiji krevet Taša

Već nekoliko godina KANTEX je na istom mestu i uvek ga nađu oni koji ga traže

Veći broj poslovnih razgovora i na štandu firme SAGA DRVO

Na štandu firme INTERGAGA zatekli smo vlasnike firme TOJO iz Požege

Grupa srpskih privrednika nakon dodele sajamskih priznanja

Sajamska druženja poseban oblik

Tokom svog istorijskog razvoja, čovek je razvijao svoje sposobnosti i kumulirao iskustvo prethodnih generacija. Uporedo sa svojim razvojem, čovek je razvijao i nameštaj neprestano ga prilagođavajući svojim potrebama. Poznato je da zdrav čovek jednu trećinu svoga života provede u krevetu, isto kao što se zna da spavanje nije stanje bez svesti, nego je nužan proces tokom koga se vrši odmor i obnavljanje, odnosno regeneracija duše i tela. Od preostale dve trećine svoga života, prosečan čovek polovinu provede sedeći, četvrtinu ležeći i takođe četvrtinu u nekom obliku kretanja...

Zato nam nikako ne može biti svejedno na kakvoj stolici sedimo ili na kakvom ležaju spavamo. U tom kontekstu, nikad nam ne bi trebalo biti svejedno sa kim se družimo, sa kim provodimo trenutke odmora, slobodno ili radno vreme...

Steci ugled i reputaciju nije lako isto kao što je očuvanje dobre slike u javnosti i održavanje dobrog ugleda mukotrpan posao za sve zaposlene u svakom preduzeću. O reputaciji jednako treba da brinu vozači i izvršni direktori, inženjeri u proizvodnji i devojke na telefonskoj centrali. A sve to treba da kreiraju, usmeravaju i nadgledaju najodgovorniji, u našoj situaciji najčešće vlasnik i njegov najuži tim saradnika. Jer, kada je reputacija ugrožena strada kompletno preduzeće. A rizika ima puno, vrebaju sa svake strane, pogotovo u krizno vreme. Podsećamo, da neki autori s pravom tvrde da je pravovremena i odgovorna komunikacija sa javnošću najveća tajna uspešnog rašavanja svake krize i prečica ka stvaranju i očuvanju dobre slike u javnosti. Kada su u pitanju odnosi sa javnošću i marketing, vlasnici firme i vodeći menadžeri bi trebalo da uvek imaju razrađen, jasan i jedinstven plan: ko govori, šta govori, kome govori...

Ovde podsećamo na nekoliko osnovnih principa vođenja društveno odgovorne korporacije odnosno preduzeća:

- Prvo, odgovorno vođenje poslova podrazumeva doprinos ekonomskom napretku i održivom razvoju zajednice.
- Društveno odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva zdrave i bezbedne uslove rada za zaposlene, korektne nadoknade zarada zaposlenima, otvorenu komunikaciju kao i jednake uslove rada za sve zaposlene, što je uslov razvoja ljudskog kapitala.
- Odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva proizvodnju i ponudu kvalitetnih i bezbednih proizvoda i usluga po konkurentnim cenama.

Samo nekoliko dana posle Sajma nameštaja, direktor Trpkovic je dao ostavku

odnosa sa javnošću

Nekoliko uopštenih sugestija u tom pravcu može vam biti od koristi:

Odnosi sa javnošću i aktivnosti u tom pravcu su ključni za očuvanje imidža firme, a u krizno vreme su pogotovo bitni. Ne čekajte da vas neko traži i juri. Budite prvi i budite tačni. Ne čekajte da vas zovu, zovite vi. Nemojte se kriti. Budite uvek dostupni i spremni za razgovor.

Obraćajte se zaposlenim sa istim značajem kao i eksternim grupama ili pojedincima.

U komuniciranju se služite samo potvrđenim i tačnim informacijama, nemojte se baviti spekulacijama, pretpostavkama i lažima.

Eliminišite stručne izraze ako se ne obraćate stručnim slušaocima.

Zauzmite stav, jer on ostavlja trajan utisak.

Dajte iskrene i otvorene odgovore. Ako vam nešto nije poznato ili ako nešto ne znate, to recite iskreno i slobodno.

Izbegavajte nezvanične izjave, a izjavu uvek poduprite činjenicama.

Upućujte jasne i koncizne, razumljive poruke, ali bez obzira na različita pitanja, uvek pripremite svoj odgovor i svoju poruku.

Pokušajte da govorite slikovito. Neki primeri, slike ili metafore čine vašu poruku pamtljivom.

Pokažite energiju i entuzijazam, govorite iz uverenja... Vrlo je važno: poštuju tuđe vreme, kao što želite da drugi poštuju vas i vaše vreme.

Studenti Šumarskog fakulteta, već naviknuti na sajamska priznanja

Prvi sajamski nastup i Zlatni ključ za predstavnike firme Wood World Trading

Bilo je živo i na štandu Agencije za drvo

Predah posle obilaska Sajma za kupce, ali i za umorne

– Društveno odgovorno rukovođenje preduzećem znači profesionalan, korektan i odgovoran rad sa poslovnim partnerima što podrazumeva zajedničko izlaženje u susret zahtevima i potrebama klijenta, odnosno kupca.

– U društveno odgovorno vođenju firme se preduzimaju sve potrebne i propisane mere zaštite prirodne i društvene sredine.

– Društveno odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva odgovornost pred javnošću u vezi sa ekonomskim, društvenim i ekološkim posledicama poslovnih aktivnosti.

– Konačno, društveno odgovorno vođenje preduzeća znači jednostavno domaćinsko vođenje preduzeća uz poštovanje standarda, poslovne etike, zaposlenih i poslovnih partnera...

Odnosi sa javnošću su, dakle, uvek i u svakoj situaciji važni. Nemamo podataka koliko vremena prosečan čovek provede u različitim oblicima druženja koji imaju različit karakter: službeni odnosi, porodična druženja, slobodno vreme, zabava, ali se ovakvi načini čovekovog potvrđivanja nikako ne mogu zanemariti. Dakle, različiti oblici ljudskog druženja su bitan element ljudskog potvrđivanja, a poslovni ljudi u svakom druženju i svakoj prilici vide poslovnu šansu. U tom smislu će nekoliko fotografija sa proteklog Sajma nameštaja, možda, biti potvrda za razmišljanja izneta u ovom tekstu.

20 GODINA USPEŠNOG RADA KOMPANIJE DALLAS

Dallas je kao porodična kompanija osnovan 1989. god. u Tutinu, jednoj od najnerazvijenijih opština u Republici Srbiji. Pored veoma loše infrastrukturne mreže i udaljenosti tržišta, uspeo je da nakon 20 godina uspešnog poslovanja postane jedan od lidera u proizvodnji nameštaja u regionu i šire.

Danas se "Dallas" nalazi na teritoriji dve države, Srbije i Bosne i Hercegovine, a prisutan je i u svim zemljama u regionu.

Kao multinacionalna kompanija sa svojih 8 fabrika, vlastitom maloprodajnom i veleprodajnom mrežom upošljava preko 1000 radnika.

Pored fabrika za proizvodnju tapaciranog nameštaja, tu su i fabrike za proizvodnju nameštaja od masiva, kao i nameštaja od oplemenjenih i furniranih materijala. U sklopu Kompanije Dallas su fabrike za proizvodnju sunčera i za primarnu preradu drveta, kao i fabrika za eksploataciju i preradu frezeta.

Kupovinom fabrika sa 50-godišnjom tradicijom "Šipad enterijer" i "ŠIP Jelak", kao i nasleđivanjem stručnog kadra, kompanija je razvila još jednu reprezentativnu delatnost - opremanje i unutrašnja arhitektura objekata. Na našoj referentnoj listi, između ostalih, nalaze se hoteli visoke kategorije sa pet zvezdica kao na primer: HOTEL MOSKVA U BEOGRADU, HOTEL RADON PLAZA U SARAJEVU i HOTEL EUROPA U SARAJEVU.

U godini, kada Dallas obeležava jubilarnu dvadesetogodišnjicu svog uspešnog poslovanja, u prvoj polovini novembra 2009. god. proširili smo maloprodajnu mrežu za još jednu Robnu kuću u Beogradu, na adresi Bulevar Revolucije 174, površine 4.000 m², sa 25 novih radnih mesta. Početkom ove godine pušćemo u rad Robnu kuću u Novom Sadu, površine 5000 m², sa još 30 novih radnih mesta.

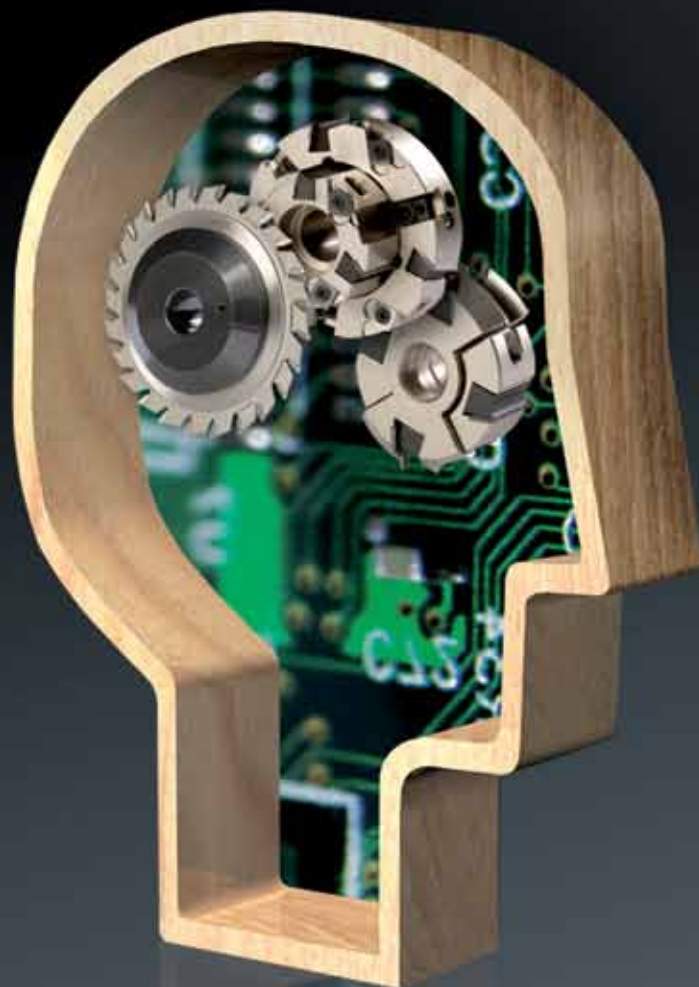
Nove trendove i modele tapaciranog nameštaja, kao i nove ultramoderne kolekcije štof karti sa širokom paletom boja naši kupci će moći da vide u svim Dallasovim maloprodajnim objektima.

Na kraju, mogli bi da kažemo da je ključ uspeha kompanije kvalitetan i vrhunski dizajn proizvoda, konkurentna cena, pridržavanje ugovorenih rokova, a sve u cilju zadovoljenja kupaca.

IDEJE I TEHNOLOGIJA

**XXII međunarodni Bijenale tehnologija za preradu drveta
i opreme za industriju nameštaja**

**Milano (Italija) – fieramilano (Sajam u Milanu)
Rho – od 4. do 8. maja 2010.**

MATERIJALI, TEHNOLOGIJA, OPREMA.

AKO SE BAVITE OBRADOM DRVETA, NE SMETE PROPUSTITI OVAJ
DOGAĐAJ. DOĐITE DA ZAJEDNO NAĐEMO NOVA REŠENJA I NOVE IDEJE.

Očekujemo vas, jer....

Xylexpo 2010 ubrzava oporavak!

Pad proizvodnje veći

PIŠE: dipl.ing. Lazo Šinik

Poslovanje članica Udruženja šumarstva i prerade drveta Republike Srpske u 2009. godini odvijalo se u veoma nepovoljnim okolnostima sa izraženim negativnim uticajem svetske ekonomske krize.

U 2010. godinu drvoprerađivači i proizvođači nameštaja ulaze sa velikom zebnjom i neizvesnošću.

Drvena industrija Republike Srpske se statistički razvrstava u dve oblasti: oblast prerada i proizvodi od drveta i oblast proizvodnja namještaja i sličnih proizvoda. U ukupno 576 preduzeća drvena industrija RS ostva-

ruju godišnji prihod oko 250 miliona evra i zapošljava oko 10000 radnika.

Proizvodnja se bazira na šumama RS, resursu koji je rasprostranjen na 1,3 miliona hektara i na godišnjoj preradi oko

1,1 milion m³ trupaca za rezanje (oko 600 000m³ trupaca četinarara i oko 500 000m³ trupaca lišćara, prvenstveno trupaca bukve). U šumarstvu je zaposleno više od 4 000 radnika, a godišnji prihod iznosi oko 75 miliona evra.

Godišnji obim spoljnotrgovinske razmjene drvne industrije Republike Srpske nešto je veći od 200 miliona evra, a izvoz je gotovo 2,5 puta veći od uvoza.

Izvozi se oko 143 miliona evra od čega je oko 45 miliona

Šumarstvo i prerada drveta Republike Srpske

Šumarski kompleks zauzima gotovo polovinu teritorije Republike Srpske, predstavlja nacionalno bogatstvo i jedan od osnovnih potencijala njenog privrednog potencijala, a drvena industrija Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i danas predstavlja jednu od najznačajnijih grana prerađivačke industrije.

Komparativna prednost drvne industrije je siroviniska osnova, a šumama Republike Srpske upravlja i gazduje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ali su pravo njihovog korišćenja i obaveza zaštite i održavanja preneseni na JPŠ Šume Republike Srpske koje ima 23 šumska gazdinstva. Osim proizvodnje drvne mase, šume pružaju niz drugih mogućnosti kao što su lekovito bilje, šumski plodovi i gljive, lov i ribolov, turizam.

Kapaciteti drvne industrije locirani su na širem području Republike Srpske i predstavljaju bitan preduslov za ravnomeran razvoj i zapošljavanje u svim njenim delovima. Drvena industrija ima poseban i strateški značaj za Republiku Srpsku jer je izvožno orjentisana i veoma malo zavisna od uvoza, pa zauzima značajno mesto u društvenom proizvodu, zapošljavanju i spoljnotrgovinskoj razmeni.

Razvoj drvne industrije zasniva se na korišćenju prirodnih resursa, domaća siroviniska baza, a šumski potencijal iznosi oko 183 miliona m³ drvne mase. Godišnji zapreminski prirast drvne mase je oko 5,2 miliona m³, a planirani obim seče iznosi oko 3,47 miliona m³, ili 66 odsto od godišnjeg zapreminskog prirasta. Ovim planom seče, na godišnjem nivou, za potrebe drvne industrije obezbeđeno je oko 1,1 miliona m³ trupaca za rezanje, od čega se na trupce četinarara odnosi 600.000 m³, a na trupce lišćara 500.000 m³.

Prema podacima APIF-a za 2008. godinu, u Republici Srpskoj u oblasti prerade drveta i u oblasti proizvodnje nameštaja poslovalo je 576 privrednih subjekata sa oko 10.000 zaposlenih, koji su ostvarili ukupan prihod od 250 miliona evra. Usled krize ovi podaci su prošle godine doživeli znatne promene.

Obim spoljnotrgovinske razmene u 2008. godini iznosio je oko 200 miliona evra, od čega je u izvozu ostvareno 161,5 mi-

liona evra, a u uvozu 60,5 miliona evra i u vreme kada je pokrivenost uvoza izvozom manja od 50%, rezultati koje ostvaruje drvena industrija RS u izvozu su od posebnog značaja (izvoz je bio za 2,5 puta veći od uvoza). Podaci za prošlu, 2009. godinu su usled ekonomske krize od trećine do polovine lošiji nego u 2008. godini.

Međutim, još uvijek je nepovoljna struktura proizvodnih preduzeća jer dominiraju preduzeća primarne prerade drveta, odnosno preduzeća niže faze prerade (više od 70%) u odnosu na preduzeća više faze prerade. Tendencije koje su bile prisutne do pre godinu ipo dana su ukazivale na porast preduzeća sa višim fazama prerade što potvrđuje i činjenica da se iz godine u godinu povećavalo učešće finalnih proizvoda u ukupnom proizvodu drvne industrije kao i učešće u izvozu drvne industrije Republike Srpske. Kriza je, takođe, zaustavila i znatno poremetila ove tendencije.

Inače, drvena industrija Republike Srpske raspolaže sa kapacitetima za proizvodnju masivnog, pločastog i tapeciranog nameštaja, građevinske stolarije, masivnih ploča, pareketa, elemenata i rezane građe. Jedan broj preduzeća se bavi i opremanjem poslovnog i stambenog prostora. Oko 90% proizvodnje drvne industrije bazira se na domaćoj sirovini. Konkurentnost drvne industrije Republike Srpske značajno je povećana nakon što su šume Republike Srpske sertifikovane, odnosno na čitavom prostoru na kom gazduje JPŠ Šume Republike Srpske uvedeni su FSC standardi gazdovanja šumama, koji podrazumijevaju da se šumama gazduje na društveno opravdan, ekonomski održiv i ekološki prihvatljiv način.

U svetlu sve zahtevnijeg tržišta i potrebe ispunjenja strožijih evropskih standarda, drvoprerađivači shvataju važnost bolje povezanosti preduzeća unutar sektora kroz različite oblike udruživanja i poslovne saradnje. Bolja međusobna povezanost omogućava im racionalnije korišćenje siroviniske baze i kvalitetniji nastup na tržištu.

Razgovor o saradnji drvoprerađivača i proizvođača nameštaja Srbije i Republike Srpske

evra nameštaj. Vrednost uvoza u drvnj industriji RS dostiže vrednost oko 60 miliona evra.

Značajno je istaći da se učešće namještaja u izvozu iz godine u godinu povećava.

U periodu januar – septembar 2009. godine na tržište Srbije izvezeno je namještaja iz Republike Srpske u vrednosti oko tri miliona evra što je manje nego u istom periodu 2008. godine za oko 13%.

Zbog negativnih efekata svetske ekonomske krize fizički obim proizvodnje u periodu januar - oktobar 2009. godine je ostvaren sa 68,6 % u odnosu na isti period prošle godine.

Poslovanje članica Udruženja šumarstva i prerade drveta u 2009. godini odvijalo se u veoma nepovoljnim okolnostima sa izraženim negativnim uticajem svetske ekonomske krize. Ove okolnosti identifikovane su već početkom zadnjeg kvartala 2008. godine.

Početak 2009. godine obeležen je izuzetno niskim indeksima kretanja proizvodnje (u prvom kvartalu u oblasti prerade drveta je zabeležen pad proizvodnje za preko 50%). Ugovaranja snabdevanja drvetom za 2009. godinu su nepotrebno kasnila zbog nejasnoća oko nadležnosti JPŠ i Agencije za šume, ali je ovaj problem ubrzo prevaziđen nakon intervencije PKRS prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS. Međutim teškoće u poslovanju bile su i dalje prisutne.

U februaru prošle godine Vlada RS je donela Mere za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize na privredu

Na sastanku predstavnika Udruženja šumarstva i prerade drveta Privredne komore Republike Srpske i Udruženja za šumarstvo i industriju prerade drveta Privredne komore Srbije drvoprerađivači i proizvođači nameštaja Republike Srpske i Srbije su razgovarali o mogućnostima saradnje. Sastanak je održan 12. novembra 2009. godine u Beogradu za vreme održavanja 47. međunarodnog sajma nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije. Sastanku su prisustvovali potpredsednica Vlade Republike Srpske i ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Jasna Brkić, predsednik Privredne komore Republike Srpske Borko Đurić, predsednik Privredne komore Srbije Miloš Bugarin, direktor Privredne komore Republike Srpske Dragica Ristić, pomoćnica ministra za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske Aida Bogdan, direktor predstavništva Republike Srpske u Srbiji Mladen Cicović, zatim sekretar za šumarstvo i preradu drveta u Privrednoj komori Srbije Rašo Milić i sekretar udruženja šumarstva i prerade drveta Republike Srpske Lazo Šinik kao i dvadesetak privrednika sa obe strane.

Nakon obraćanja gostiju i upoznavanja sa ostvarenim rezultatima proizvodnje i spoljnotrgovinske razmene za period januar - septembar 2009. godine te obavljene rasprave, konstatovano je da je sastanak predstavnika udruženja dve komore u potpunosti opravdao očekivanja i ocenjeno je da je bilo neophodno njegovo održavanje u toku trajanja ovogodišnjeg sajma nameštaja u Beogradu.

Konstatovano je da su se negativni efekti svetske ekonomske krize u velikoj meri, odrazili na poslovanje članica udruženja kako u Srbi-

ji tako i u Republici Srpskoj, te da u cilju ublažavanja negativnih efekata svetske ekonomske krize i poboljšanja položaja članica jačanjem konkurentnosti i povećanjem likvidnosti, treba kod državnih organa Republike Srpske insistirati da se u potpunosti realizuju ključni dokumenti kao što su Ekonomska politika za 2009. godinu, Mere Vlade za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize na članice udruženja, Strategija razvoja drvne industrije i Strategija podsticanja izvoza.

Takođe treba zahtevati da se u okviru podsticanja međusobne saradnje članica dva udruženja i zajedničkog nastupa na trećim tržištima uključujući i zajednički nastup na jednom od renomiranih svetskih sajmova nameštaja, analiziraju mogućnosti direktnog i pojedinačnog subvencionisanja nosilaca ovakve saradnje.

U tom smislu treba uticati i na državne organe Srbije, a izvoznici izloženim nemilosrdnoj konkurenciji na inostranom tržištu i precećenom kursu dinara prema evru, čija je konkurentnost zbog toga značajno umanjena, treba obezbediti dodatna podsticajna i bespovratna sredstva na ime kompenzacije za ciljano nerealan i precećen kurs dinara.

Zbog prisutnih problema u poslovanju članica dva udruženja, a u cilju blagovremene razmene iskustava i iznalaženja rešenja za prevazilaženje problema u poslovanju, neophodno je u narednom periodu nastaviti sa praksom održavanja zajedničkih sastanaka predstavnika dva udruženja i to više puta godišnje naizmenično u Privrednoj komori Republike Srpske i Privrednoj komori Srbije, koristeći redovno za termin održavanja sastanka i vreme trajanja sajma nameštaja u Beogradu.

Republike Srpske. Mere su prihvatljive, ali se sporo i uz mnogo teškoća realizuju.

Skupština Udruženja šumarstva i prerade drveta PKRS je na sednici održanoj dana 14.04.2009. godine obavezala Izvršni odbor udruženja, da zbog prisutnih problema u poslovanju članica udruženja, a u uslovima kada mere Vlade RS za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize još nisu počele davati rezultate, zatraži da predstavnici udruženja na sastanku sa ministrom industrije, energetike i rudarstva iznesu

probleme u poslovanju sa kojim se suočavaju članice udruženja i predlože dodatne i privremene mere za poboljšanje uslova poslovanja.

Već krajem aprila Izvršni odbor Udruženja je konstatovao da su kretanja u preradi drveta i proizvodnji nameštaja i dalje veoma nepovoljna. Takođe je konstatovano da su pojedina preduzeća prinuđena da i pored stalnog povećanja zaliha trupaca za rezanje na stovarištima JPŠ *Srpske šume RS*, uvoze trupce iz zemalja u okruženju kako bi sačuvali stečene pozicije na tržištu.

Kreditna sredstva IRB RS koja se plasiraju posredstvom komercijalnih banaka još uvijek nisu bila dostupna delom zbog komplikovane i usporene procedure, a delom zbog nezainteresovanosti komercijalnih banaka da plasiraju kredite iz sredstava IRB RS pre nego što plasiraju kredite iz vlastitih izvora, ali pod znatno nepovoljnijim uslovima. Zaključak Vlade RS donet još septembra 2007. godine na 42. sednici još uvijek nije bio u potpunosti realizovan, a potpunom realizacijom ovog zaključka položaj dr-

вопрерађивача значајно би био побољшан.

U cilju побољшања положаја i услова пословања чланца Удружења шумарства i прераде дрвета PKRS затражено је да се удовољи захтеву овог удружења i у потпуности реализује закључак Владе RS са 42. седнице, посебно тајке која се односи на уговарање на период од три године i одложено плаћање у року од 30 до 90 дана зависно од степена финализације али без условљавања банкарске гаранције. Потребно је размислити могућност неког другог вида осигурања наплате потраживања јер банкарска гаранција као инструмент осигурања наплате потраживања захтева додатне трошкове за дрвотрерађиваче i у банкама се третира као пласман.

Такође је затражено да се удовољи захтеву за смањење цена трупаца за резање i враћање цена на ниво пре последњег повећања, односно на ниво цена из јануара 2008. године што у просеку представља смањење за десетак процената. Затражено је i смањење цена електричне енергије, убрзање процедуре расподеле буџетом предвиђених средстава за подстицај извоза, те репрограм обавеза са 31.12.2008. године.

Састаanak представника удружења са министром индустрије, енергетике i рударства одржан је маја прошле године i том приликом готово сви захтеви су наишли на одобравање i добили су подршку. Уместо корекције цена електричне енергије најављено је да ће Влада RS омогућити репрограм измирења обавеза за електричну енергију на 24 односно 36 месеци зависно од величине предузећа уз пристојан грејс период. Цене трупаца за резање још увек нису смањене иако се као једна од мера налазе у антиресурсним мерима Владе RS.

У средишњем делу прошле године негативне тенденције у кретању индустријске производње су заустављене i дошло је до благог опоравка, тако да је производња за период јануар - октобар 2009. године остварена са око 70% у односу на исти период претходне године.

Додатни проблем наступио је након достављеног обавештења о мерима управе ЈПШ Српске шуме RS i најаве стављања ван снаге уговора за одложено плаћање i уговора i протокола о репрограмирању обавеза те најаве да је за следеће испоруке шумских дрвених спртимената обавезна авансна уплата. Извршни одбор Удружења је на седници сазваној по убрзаној процедури i одржаној крајем октобра 2009. године разматрао обавест о мерима управе ЈПШ Српске шуме RS након које је упућен допис надлежном министарству са захтевом да се најављене мере не примењују на чланце удружења које испуњавају обавезе према ЈП Шумарства. У одговору Министарства пољопривреде, шумарства i водопривреде RS достављеном у року од само два дана, између осталог је наведено да се мере наплате не односе на предузећа која су у систему репрограма i испуњавају обавезе у складу са већ дефинисаним могућностима сервисирања дуга, чиме је обухваћен највећи број дрвотрерађивача у Републици Српској.

Заинтересовани произвођачи намештаја из Републике Српске су у оквиру заједничког наступа, у форми националне изложбе, наступили на 47. међународном сајму намештаја, опреме i унутрашње декорације одржаном од 12. до 18. новембра 2009. године у Београду. Привредна комора је за произвођаче намештаја из Републике Српске по трећи пут заједно са организацијом наступа произвођача намештаја из Републике Српске на сајму у Београду учествовала у Министарство за економске односе i регионалну сарадњу RS, односно Представништво Републике Српске у Београду.

Почени досадашњом праксом i бременити негативним искуствима, дрвотрерађивачи i произвођачи намештаја Републике Српске у 2010. годину улазе са великом неизвесношћу i зезњом, очекујући озбиљнију помоћ државе. ■

21000 Нови Сад
Лазе Нанчића 62
тел. 021/6 365 558

www.namestajnikolajev.com

e-mail: kontakt@namestajnikolajev.com

Намештај НИКОЛАЈЕВ у УНИВЕР програму израђује:

ТВ СТОЛОВЕ
КЛУБ СТОЛОВЕ
ЦИПЕЛАРЕ, ПРЕДСОБЉА
КАНЦЕЛАРИЈСКИ НАМЕШТАЈ
ПОЛИЦЕ ЗА КЊИГЕ
КУХИЊЕ, ВИТРИНЕ,
КОМОДЕ ЗА ТРПЕЗАРИЈЕ
СПАВАЋЕ СОБЕ
ОРМАНЕ
ДЕЧИЈЕ СОБЕ
ЋАЧКЕ СТОЛОВЕ
КОМПЈУТЕР СТОЛОВЕ

Godovi su istorija jednog drveta

Šta je zapisano na panju

Nekada je za topljenje jedne tone
gvozdene rude spaljivano osam
ovećih stabala bukve.

Pre nekoliko godina u Kaliforniji je palo stablo staro 7.000 godina. Gledano vremenski, njegova istorija je istorija ljudske civilizacije jer je vršnjak Jerihona, najstarijeg poznatog grada. Kako objavljuje Fokus, botaničar Mihael Fridrih sa univerziteta Hoenhajm, je našao način da dešifruje poruke koje je vreme upisalo u godove drveta. Proučavajući stabla različite vrste i godišta, uspeo je da uobliči sliku klimatskih promena prethodnih sto dveste vekova. Godovi pokazuju da nagle vremenske promene, koje danas pripisujemo industrijskim zagađenjima, nisu nikakva novina. Takvih promena je bilo više u bližoj i daljoj prošlosti. Pretpostavlja se da je klima ledenog doba promenjena relativno naglo, tokom trajanja jednog ljudskog veka.

Kod drveta je relativno jednostavan. Uži godovi označavaju hladniju godinu i obrnuto. Pored toga, ne reaguje svako drvo podjednako na vremenske uslove. Hrast je osetljiviji na temperaturu, a smreka na vlagu. Podaci pročitani u godovima se uglavnom podudaraju sa istorijskim hronikama. Izuzetno niske temperature, registrovane u godovima se poklapaju sa velikim seobama ili periodima gladi, zabeleženim u knjigama.

Pronađeni su i mnogi tragovi uništavanja životne sredine. Tako je potvrđeno da je pre 6.000 godina čovek nemilice sekao šumu zbog čega je bilo mnogo poplava. Nešto slično se događalo u Evropi tokom srednjeg veka, koji je počivao na drvetu. Od drveta su pravljene kuće, brodovi, oruđe i oružje. Drvo je korišćeno za grejanje i za topljenje metala. Za topljenje jedne tone gvozdene rude spaljivano je osam ovećih bukovih stabala. Engleska je kao vodeća ekonomska sila, bukvalno ostala bez šuma. Situacija je bila toliko kritična da su počeli čak i ugalj da lože!

Weinig

Preko 100.000 kupaca u preko 100 država
veruju ovoj marki zato što...

...u našoj
proizvodnji kupac
može da gleda
kako njegova
mašina "raste"

...kroz seminare i
stručna predavanja
edukujemo
i informišemo

...vršimo obuku
za rad na svakoj
našoj mašini

...na svaki poziv,
u najkraćem roku
isporučujemo
rezervne delove
i šaljemo serviseru

Mi već punih 105 godina postojimo za svoje kupce
i svaki novi proizvod samo još potvrđuje WEINIG kvalitet.
Posetite nas, pre nego donesete konačnu odluku, i uverite se u to.

Zastupnik za Srbiju i Crnu Goru:

MW-GROUP

Vesna Spahn • Čupićeva 1/1 • 37000 Kruševac
tel: 037 445 077 • fax: 037 445 070 • mob: 063 622 906
e-mail: mwgroup@nadlanu.com

Premijerka odškrinula vrata drvnoj industriji

Ohrabruje činjenica da je Vlada konačno „čula“ drvnu industriju i održala sastanak sa drvoprerađivačima i proizvođačima nameštaja, ali poučeni iskustvom, privrednici čekaju konkretne rezultate.

Piše: Ana Urukalo

ZAGREB ■ 18. decembar 2009. godine ulazi na velika vrata u istorijske događaje hrvatske drvne industrije jer od 1992. godine nijedna Vlada nije primila drvoprerađivače usprkos konstantnim pokušajima privrednika ove branše da se zakažu sastanak s aktualnim premijerom.

Uspešan sastanak

Predsednica Vlade, Jadranka Kosor je već krajem ovog prvog sastanka naglasila kako je ovo jedan uspešan sastanak s ciljem efikasne podrške domaćoj privredi, takođe, podržala je napore drvoprerađivača u borbi za svako radno mesto. Svakako, sastanak je bio uspešan samim tim što je uopšte održan, a pravi uspeh moći će se utvrditi ukoliko se u 2010. zaista uspeju sačuvati radna mesta odnosno čitave fabrike s obzirom na privredne prognoze koje nisu nimalo optimistične. Takođe, premijerka je naglasila kako će Vlada učiniti sve kako bi pružila podršku privredi u prevladavanju postojeće krize, ali ostalo je nejasno je na koji način s obzirom da je proračun za 2010. još „teži“ nego za 2009. godinu.

Kad nemaš rešenje, osnuj komisiju!

Kad nemaš rešenje, osnuj komisiju, rekao je Čerčil, a čini se da na tom tragu deluje i Vlada. Kako drugačije objasniti najavu da će se početkom 2010. godine

osnovati Sektorsko vijeće za djelatnost šumarstva i drvoprerađivačke industrije kao zajedničko telo za kontinuirano razmatranje i usuglašavanje najvažnijih tema za šumarstvo i drvoprerađivačku industriju? Naime, takvo telo postoji u obliku HGK-Udruženja drvoprerađivačke industrije. Udruženje je proteklih godina doživelo značajnu transformaciju u radu i organizaciji. Redovni sastanci imaju za rezultat zaključke i stavove koji su se i provodili pa je upravo ovo udruženje već odavno artikuliralo važne teme ove industrije, intenzivno radilo na rešavanju problema i doprinelo popularizaciji branše a sve u cilju očuvanja ove strateški važne industrije.

Zbog toga ostaje nejasno što će raditi Sektorsko vijeće i ko će biti njegovi članovi. S druge strane, šuška se da iza svega zapravo stoji činjenica da Ministarstvo privrede nikada nije prežalilo što je „izgubilo“ drvnu industriju, a u kontekstu odbira novog ministra iz krugova HUP-a koji već godinama uporno (i zasad bezuspešno) nastoji preuzeti primat u udruživanju privrednika, vrlo verovatno izgleda teza da HUP želi zauzeti ulogu HGK-Udruženja, dok MINGORP želi uzeti drvnu industriju pod svoje okrilje.

Sapunica zvana višegodišnji ugovori

Već i vrapci na grani znaju da je gotovo nemoguće planirati poslove bez više-

godišnjih ugovora, a naročito kad je reč o iskorištavanju drvne biomase. Godinama drvoprerađivači traže te ugovore, ali do danas se još uvek nisu pronašli model za njihovu realizaciju pa je i to bila jedna od tema razgovora s premijerkom.

Slična je situacija i sa restrukturiranjem Hrvatskih šuma koje se još uvek nisu restrukturirale te tako direktno opterećuju drvnu industriju.

Čekaju se konkretni rezultati

Privredna situacija je naročito teško pogodila hrvatsku proizvodnju, a pogotovu drvnu industriju. Ono što sada drvnoj industriji treba je politička volja da se njihova situacija reši odnosno da se pomogne ovoj industriji koja je godinama neopravdano prepuštena sama sebi. Usprkos nejasnoćama kao što je osnivanje Sektorskog vijeća i osnivanje interventnog fonda koji bi finansijski trebao pomoći drvnoj industriji iako se još ne zna tačno na koji način, dobar je znak što je premijerka realizovala sastanak pre Nove godine kako je i najavila na Ambienti. Ipak, ostaje problematično što su teme sastanka već odavno „prožvakane“ dok su rešenja problema istovremeno vrlo jasna i odavno artikulirana. Jadranka Kosor je odškrinula vrata drvoprerađivačima, a preostaje nam da početkom godine vidimo hoće li ih zalupiti, širom otvoriti ili se samo nastaviti provirivati.

kronospan srb

Living with wood

Svetski lider u proizvodnji pločastih materijala Kronospan je u oktobru 2007.godine osnovao preduzeće Kronospan SRB, te je u septembru 2008. godine otpočeo sa izgradnjom nove fabrike za proizvodnju sirove i oplemenjene iverice, čija je izgradnja završena u julu 2009. godine.

Ova savremena fabrika je locirana direktno pored autoputa Beograd – Niš u industrijskoj zoni grada Lapova, na površini cca. 50 ha sa mogućnošću priključka na železničku mrežu Srbije.

Uz primenu inovativne tehnologije i znanja, Kronospan SRB, sa godišnjim kapacitetom od 300.000 metara kubnih sirove iverice kao sopstveni proizvodni program nudi tržištu visoko kvalitetne proizvode, sirovu i oplemenjenu ivericu, prema važećim evropskim normama EN312 i EI.

Kronospan SRB d.o.o. | 17. marta 2 | SRB-34220 Lapovo
Tel: +381 (0)34 504 607 | Fax: +381 (0)34 504 660
e-mail: prodaja@kronospansrb.rs | www.kronospansrb.rs

Dvadeset godina firme Wood-Mizer u Evropi

Zašto prerada na horizontalnim Wood – Mizer a ne stara

Jeftino preraditi drvo u komercijalno vredan proizvod – to je uspeh! S jedne strane posao čini privlačnim, jer je sirov materijal relativno jeftin i dostupan. S druge strane potrebno je pažljivo analizirati i izračunati troškove prerađivanja drveta.

Kod prerade drveta velike stavke su transport sirovina, energija i radna snaga.

Prednost horizontalnih brenti Wood-Mizer koje koriste trakaste testere su velike. Ako uporedite tehnologiju prerade drveta sa drugim tehnologijama (koriste cirkularne testere ili široke trakaste testere) uočićete sledeće razlike:

1. **SIROVINA** – Zahvaljujući uskoj testeri, brenta Wood-

BRENTA LT20

Koriste je uglavnom mala preduzeća i samostalne zanatlije koje na terenu vrše uslugu proreza drveta.

Pogon može biti sa el. motorom od 11 kw, benzinskim motorom od 25 KS ili dizel motorom od 22 KS. Pomeranje glave za sečenje trupca vrši se napred-nazad, gore-dole i elektro pogonom. Postoji mogućnost montiranja uređaja za automatsko određivanje mera kao i predrezača.

BRENTA LT15 - Za početnike, male firme i mala poljoprivredna gazdinstva.

Brenta LT15 se koristi za sečenje trupaca prečnika do 70 cm na zadate mere. Koriste je male stolarske radionice koje se bave preradom drveta, pilane koje uslužno prorezuju drvo i režu građu. Brenta LT15 ima u ponudi varijante sa el. motorom od 7,5 kw, benzinskim motorom od 13 KS ili dizel motorom od 10 KS. Brenta može da ima automat za određivanje mera koji doprinosi bržem određivanju mera, a samim tim veći kapacitet. Takođe može imati predrezač koji služi za čišćenje kamena, peska i drugih nečistoća koje se nalaze u kori drveta (sprečava tupljenje testere i produžava joj vek).

Mizer pravi rez debljine do 2 mm. To znači veći procenat iskorištenosti sirovine i manji procenat piljevine i okoraka.

2. UŠTEDA ENERGIJE –

Uske testere iziskuju motore manje snage što dovodi do uštede el. energije. Tehnologija sečenja drveta gde trupac leži, a glava je ta koja se pomera prilikom proreza zahteva manju površinu proizvodnog pro-

brentama, tehnologija

stora, manje grejanja radnog prostora kao i manju razdaljinu manipulisanja gotovim proizvodima i otpadima.

3. UŠTEDA OPERATIVNIH TROŠKOVA – Uske testere se lako oštire i razmeću na automatskoj oštrilici Wood-Mizer. Za razliku od širokih trakastih testera koje se štaufaju i peglaju čija je dužina 8, 9 i više metara, teške po nekoliko desetina kg za čiju zamenu su potrebna 2 radnika, kod Wood-Mizer brenti 1 radnik zameni testeru za 1 min. Brente Wood-Mizer ne zahtevaju trajni fiksirani položaj, desetine kubika armiranog betona već je za njihovo montiranje dovoljna samo ravna podloga.

4. RAZNOVRSNOST POGONA – Brente mogu biti na elektro, dizel ili benzinski pogon; stabilne ili pokretne, što znači da su prilagođene za rad u veoma teškim uslovima (nepristupačni tereni, nedostatak el. energije, mali prostor...).

5. UŠTEDA NA RADNOJ SNAZI – Za rad na Wood-Mizer brenti dovoljna su 2 radnika. To omogućava veliku elastičnost i toleranciju u proizvodnji, male troškove kao i razvoj porodičnog i ortačkog biznisa. Mali broj radnika smanjuje troškove u proizvodnji, samim tim se postiže niža cena proizvoda.

Promocija
za 2010. godinu

Nove pogodnosti za drvoprerađivače

Američka firma Wood-Mizer osnovana je 1982. godine u Americi. Prodato je više od 40.000 brenti u gotovo svim zemljama sveta. Nekoliko stotina brenti na teritoriji bivše Jugoslavije. 1990. godine u Poljskoj je otvoreno predstavništvo za Evropu. 1991. godine je otvoreno predstavništvo u Srbiji sa sedištem u Kikindi koje predstavlja firma Wood-Mizer Balkan DOO. Time je omogućena brza i efikasna isporuka mašina, rezervnih delova, servisi u garantnom i van-garantnom roku, obuka, saveti i svaka druga vrsta pomoći. U 2010. godini po promotivnim cenama na tržištu će biti u ponudi modeli LT15, LT20 i LT40 i linije za izradu elemenata na lizing i na kredit.

Wood-Mizer Balkan d.o.o.
Svetosavska GA 3/3, P. fah 25
23300 Kikinda
tel. +381 (0)230 25 754, 23 567
tel/fax. +381 (0)230 402 050
GSM. +381 (063) 568 658, +381 (063) 108 21 33
GSM: +381 (063) 513 005
office@woodmizer.co.rs, www.woodmizer.co.rs

Drvene konstrukcije

u arhitekturi i građevinarstvu

LKV Laki Krovni Vezači

LLD Lepljeno Lamelirano Drvo

**Mansardni i
lučni krovovi**
javni objekti,
stambene
zgrade, kuće...

**Sportski
LKV objekti**
montažne
"balon" hale i
nadstrešnice

**Industrijski i
poljoprivredni
objekti**
magacini,
proizvodne hale,
paletna skladišta,
štale, senici...

LKV CENTAR

Ugrinovačka 270p, Dobanovci, Beograd
tel./fax: 011/ 8468 090, 8468 096
e-mail: office@lkvcentar.com

www.lkvcentar.com www.limovi.com www.sport-hala.com

MADE IN ITALY USPEŠNO

SISTEMI OKOVA ZA VRATA I PROZORE

AGB CARINSKI MAGACIN - AGB SERVIS BEOGRAD
Omladinskih brigada 31 - 11070 NOVI BEOGRAD - 011 318 09 98 - www.agb.it

MATIS d.o.o.

32250 IVANJICA, Senjak bb

032 65 11 59 • 65 10 60

veleprodaja@matis.rs • www.matis.rs

urbanico

My style, Matis style

Kuhinje
Classic

PRODAJA PO
DELOVIMA

Moderan nameštaj
Modern furniture

DODACIMA ISHRANI PROTIV VIRUSA GRIPA

ŠTA TREBA DA ČINIMO DA SE ODUPREMO VIRUSU H1N1?

Stanovnici cele zemaljske kugle su sa zabrinutošću primili vest o mogućoj pandemiji gripa izazvanog virusom H1N1 (svinjski grip ili meksički grip). Istovremeno, kada je objavljena vest da može biti zahvaćena čak polovina stanovnika jedne države, sledila je preporuka da nema mesta za paniku, samo treba da se hranimo zdravo, unosimo vitamine, često peremo ruke (svaka dva sata), da se ne ljubimo i ne rukujemo. A kad kašljemo, da to bude u papirnu maramicu za jednokratnu upotrebu.

Treba da uzmemo svoje zdravlje u svoje ruke! Pored zdrave ishrane u skladu sa krvnom grupom, redovnom fizičkom aktivnošću, opštom higijenom i korišćenjem multivitamina Vital A, Vital B, Vital O, Vital AB, možemo pojačati imunoodbranbenu sposobnost organizma.

Preparatima iz palete CaliVita Int. možemo pružiti podršku svom imunom sistemu da u pripravnom stanju dočeka novi virus H1N1, i to pomoću dva sjajna biljna dodatka, VirAgo i Oregano Oil.

VirAgo je izvanredan dodatak ishrani koji može da pripremi imuni sistem za odbranu od najezde virusa. VirAgo sadrži ekstrakt mačje kandže (*Uncaria tomentosa*), helirani mineral cink, ekstrakt maslinovog lista, bledi zvončić (*Echinacea*) ekstrakt Pau d'Arco i aminokiselinu lizin. Ovi sastojci deluju sinergistički na ćelije imunog sistema, koje treba da obrazuju prvu barijeru protiv virusa. Oni aktiviraju T-limfocite u imunom sistemu, zatim povećavaju nivo imunoglobulina, i uopšte jačaju aktivnost belih krvnih zrnaca čiji je zadatak da „prožderu“ virus. VirAgo direktno štiti sluznicu gornjih i donjih disajnih puteva, kao i sluznicu gastrointestinalnog trakta od prodora virusa u organizam kroz njih. Naime u slučaju prodora virusa imune ćelije koje treba da ga prepoznaju postaju veoma aktivne. A sastojci VirAga direktno uništavaju virus, i ne dozvoljavaju da se on razmnoži unutar ljudskih ćelija.

VirAgo ima i opšte dejstvo na organizam, jer sadrži obilje minerala koji vrše alkalizaciju, te stvaraju nepovoljne uslove za razmnožavanje virusa, bakterija i gljivica. Vitamini deluju kao antioksidanti, a mačja kandža skida temperaturu i ublažava upale.

Već sada možete početi uzimanje VirAga, tri puta po jednu tabletu posle jela, a u slučaju epidemije preporučljivo je uzeti tri puta po dve tablete na dan.

Drugi dodatak CaliVite International koji preporučujemo jeste Oregano Oil, koji može da se koristi spolja, ali može i da se pije, a tada razvija dejstvo u celom organizmu. Oregano Oil je uljani rastvor ekstrakta začinske biljke origana (*Origanum vulgare* subspecies *Hirtum*), koji se koristi od davnina kao začim, a od petnaestog veka kao lekovito sredstvo protiv proliva, psorijaze i gljivičnih oboljenja.

Oregano Oil sadrži eterična ulja karvakrol, timol i borneol koji snažno deluju na bakterije, viruse, gljivice i lambliju. Zatim sadrži ruzmarinovu kiselinu koja deluje protivupalno. Značajan sadržaj bioflavonoida, vitamina C i vitamina A pojačano utiče na rad imunog si-

Konsultacije sa autorom
četvrtkom od 16 do 17 časova
tel. 021 631 00 11

Sve ostale informacije možete dobiti na telefon 063 289 611

stema, jer ovi sastojci deluju protiv slobodnih radikala, a P-supstanca (P-vitamin) jača zidove sitnih kapilara duž sluznica disajnih organa i gastrointestinalnog trakta. Oregano Oil deluje roborantno na organizam, a to znači da popravljajući energetsko stanje svih ćelija – tako i imunih, a time povećava i odbrambenu sposobnost organizma. Zna se da virusi uništavaju trepljasti epitel duž sluzokože bronhija, a Oregano Oil deluje opuštajuće na bronhijalni spazam, razblažuje šljajm i deluje protiv kašlja.

Za preventivu odrasli mogu uzimati tri puta po četiri kapi Oregano Oil-a, ukapano u vodu, voćni sok ili mleko. A u slučaju epidemije preporučuje se utrostručena doza. Preparat se može davati i deci, u srazmerno umanjenoj dozi, o čemu treba konsultovati lekara.

I spoljašnje delovanje Oregano Oila je voma značajno. Može se dodati u tečne sapune i šampone za pranje ruku, kose i za kupanje, jer ima veoma snažno dezinfekciono dejstvo. Može se koristiti za pranje zuba, umesto paste za zube, jer se na taj način jača sluznica usne duplje, koja je prva barijera protiv ulaska virusa u organizam. Zna se da se virus H1N1 izlučuje putem pljuvačke i stolice, pa iz tog razloga navedene preventivne mere mogu poslužiti veoma efektivno za zaštitu organizma spolja. Oregano Oil se osim toga može koristiti i za inhalaciju, ako se stavi u aparat za inhaliranje, a može se staviti i u aparate za dezinfekciju prostorija u vidu aerosola.

Oregano Oil dakle štiti organizam i spolja i iznutra, a može da se kombinuje i sa VirAgom, čime se postiže sjajan IMUNOSTIMULATIVNI i ANTIVIRUSNI efekat. Ova dva dodatka ishrani naročito preporučujemo osobama koje pate od slabosti imunog sistema, ili boluju od hroničnih bolesti pluća, kardiovaskularnog sistema, odnosno drugih teških bolesti.

Prim. mr. sci. dr. Amalija Tarnocki

HOFFMANN-SCHWALBE.DE

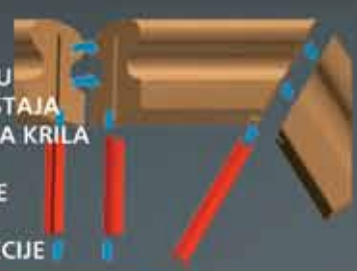
HOFFMANN

**SISTEM
HOFFMANN
LASTAVICE**

... ZA SAVRŠEN REZULTAT

HOFFMANN SISTEM ZA SPAJANJE JE SAVRŠENO EFIKASAN I PRIMENLJIV KAKO ZA MALE STOLARSKÉ RADIONICE, TAKO I ZA VELIKE INDUSTRIJE. SA OVIM SISTEMOM SE ELIMINIŠU SVI POTENCIJALNI PROBLEMI. RASPON PRIMENE OVOG SISTEMA JE OGROMAN I KREĆE SE OD DELIKATNIH SPOJEVA DO KONSTRUKCIJA KROVOVA I FASADA. POSTIŽE SE DO 70% BRŽE SPAJANJE U ODNOSU NA DRUGE SISTEME.

- SVE VRSTE SPOJEVA U PROIZVODNJI NAMEŠTAJA
- PROZORSKA I VRATNA KRILA
- RUKOHVATI
- LUKOVI I REŠETKASTE KONSTRUKCIJE
- FASADNE KONSTRUKCIJE

MAŠINSKA TEHNOLOGIJA

HOFFMANN NUDI VELIKU LEPEZU MAŠINA ZA SASTAVE LASTAVIČIN REP, OD RUČNIH STONIH MODELA DO VELIKIH KOMPIJUTERIZOVANIH MAŠINA SA MNOGOŠTRUKIM KARAKTERISTIKAMA.

VAŠ NAJBOLJI
SROJ:

HOFFMANN

www.Hoffmann-Schwalbe.de

ZVANIČNI ZASTUPNIK I UVOZNIK:
FURNEX TRADING CO. LTD. D.O.O.
DUBROVAČKA 4, 11000 BEOGRAD, SRBIJA
Tel/fax. +381 /11/ 2639 014; 2639 716
www.furnextrading.com, e-mail: furnex@ikomline.net

INTERHOLZ je ovlašćeni distributer firme Cora Domenico S.p.a. Nudimo Vam kompletan asortiman furnira zvanog Engineered Wood (novi furnirski proizvod visoke tehnološke vrednosti) od preko 50 različitih vrsta drveta. Brza isporuka.

Takođe nudimo širok asortiman suve rezane građe i elemenata od sledećih vrsta drveta: bukva, hrast, jasen, orah, trešnja, lipa, bor, smreka, jela, kao i egzote po izboru.

Uvoz i prodaja svih vrsta egzotičnog drveta

U sastavu firme je kooperantska stolarska radionica u kojoj možemo da obradujemo i sklapamo gotove proizvode po želji kupca.

Usluge konsaltinga za FSC i CoC sertifikaciju

INTERHOLZ

tel: +381 11 3322-460
tel/fax: +381 11 3322-182

Agencija za drvo -

Poslednja tri meseca 2009. donela su završetak najznačajnijih aktivnosti koje je Agencija za drvo postavila kao ciljeve za prošlu godinu. Prethodni izveštaj o radu Agencije za drvo je najavljuvao velika dešavanja i rad na pripremi aktivnosti koje su se odvijale u poslednjem tromesečju 2009. godine. Završetkom ovih projekata Agencija za drvo je privela kraju vrlo uspešnu godinu, sa velikim brojem kvalitetno organizovanih skupova, seminara, sajмова, kongresa...

Dugo najavljuvan kongres o upotrebi drveta u građevinarstvu pod nazivom *Energetski efikasna drvna gradnja primenom inovativnih proizvoda*, održan je 29. oktobra u Sava Centru. Sala kapaciteta 400 mesta, bila je premala da primi sve zainteresovane inženjere šumarstva, građevine i arhitekture koji su želeli da prisustvuju prvom kongresu na temu građevine i drveta koji je organizovan u Srbiji. Moderator kongresa je bio prof. dr Zdravko Popović, iz Agencije za drvo. Pozdravnim govorom, kongres su otvorili prof. dr Dragoslav Šumarac, predsednik Inženjerske komore Srbije i dipl. inž. Joachim Reitbauer iz Proholz-a, Austrija. Predavanjem na temu *Novi proizvodi za modernu drvnu gradnju* dr Andreas Trummer sa Tehničkog Univerziteta Graz, započela su predavanja kongresa. Na temu *Drvna gradnja u Srbiji* – arhitektonski i građevinski primeri, govorili su docent dr Žikica Tekić sa Arhitektonskog fakulteta i prof. dr Boško Stevanović sa Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. *Sistemska gradnja – primena prefabrikovanih masivnih drvenih elemenata* je bilo još jedno u nizu kvalitetnih izlaganja, a arhitekta Werner Nussmüller je preneo iskustva iz Austrije i njegovih kolega iz Seewood-a. O potrebi zaštite drveta sa temom *Konstruktivna zaštita drveta u građevinarstvu* predavanje je održao prof. dr

Milenko Mirić, sa Šumarskog fakulteta, Univerziteta u Beogradu. Kongres je završen temom *Gradnja drvetom i ušteda energije – primeri moderne drvene arhitekture*, uz izlaganje arhitekta Wolfgang Pöschla, Tatanka GmbH, Austrija. Usledila su pitanja i diskusija na kojoj su prisutni izrazili želju i neophodnost održavanja sličnih skupova i u budućnosti.

Više informacija o kongresu, kao i preuzimanje prezentacija izlagača i fotogalerija, mogu se naći na zvaničnom sajtu kongresa www.gradimo-drvetom.rs.

Ubrzo posle ovog događaja, AD je bila domaćin delegaciji privrednika, članova Holzcluster-a Steiermark, Austrija. Pored firme, koje predstavljaju vrh Štajerske drvene industrije, delegacija je imala i političke predstavnike pokrajine, a delegaciju je predvodio gospodin Gach. Tom prilikom, firme članice Agencije za drvo su se odazvale pozivu i bile uzorni domaćini gostima iz Austrije. Delegacija je najpre obišla firmu PIRAMIDA iz Sremske Mitrovice; zatim proizvodne pogone beogradske firme LKV Centar; SAGA – Stara Pazova; GIR, Kraljevo; JELA, Vrnjačka Banja; Toplica Drvo, Trstenik, kao i firmu KOLAREVIĆ iz Pojata kod Kruševca. Pored članova Agencije, austrijska delegacija je imala priliku i da obide, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, zatim JP Srbijašume i Privrednu komoru Srbije. Po-

tračne testere
i gateri

UDDEHOLM

kružne testere za:
drvo, PVC
aluminijum

SERVIS

oštrenje testera i alata za:
drvo, aluminijum, PVC

oštrenje grafičkih
noževa do 2 m

BRATSTVO

mašine za obradu drveta i oštrilice

Kordun grupa doo
Beograd, Kneza Višeslava 1
(zgrada Šumarskog fakulteta)
011/35-46-219

kordun3@verat.net, www.kordun.hr

Posetite nas na Sajmu nameštaja u Beogradu od 12. do 18. novembra, hala XIV, štand Hrvatske gospodarske komore

DRVNOINDUSTRIJSKI KLASTER

Piše: *Dipl.ing. Vladan Jelkić*

Klaster je grupa srodnih preduzeća ili udruženja proizvođača iz jedne grane, uključujući i proizvođače sirovina, kao i vladinih i nevladinih organizacija i naučnih i obrazovnih institucija koje udružene rešavaju zajedničke probleme, unapređuju poslovanje, postižu uspeh u određenom segmentu delatnosti i natprosečnu konkurentnost i promociju u zemlji i inostranstvu.

slednjeg dana svog boravka, austrijska delegacija je provela na 47. sajmu nameštaja u Beogradu. Posetu Srbiji, austrijske firme su iskoristile za niz značajnih sastanaka sa domaćim privrednicima i sagledavanjima mogućnosti za bližu saradnju. Pored poslovnih mogućnosti, našim gostima su predstavljene i lepote Srbije, običaji i druge vrednosti našeg naroda. Svoje zadovoljstvo, izrazili su željom za ponovnim dolaskom i produbljivanjem saradnje sa Agencijom za drvo i njenim članovima.

Paralelno sa posetom članova Holzcluster Steiermark iz Austrije, Agencija za drvo je od 12. do 18. novembra 2009. godine,

imala priliku da izlaže na 47. međunarodnog sajma nameštaja i opreme u Beogradu.

Kao i prethodnih godina, Agencija za drvo je za svoje članove priredila zajednički nastup. Na izložbenom prostoru u hali II, našlo se više članova klastera. Izlagači su bili Unidas i Toplica drvo (građevinska stolarija), Wo-od Art (dečije igračke), SR Vukić (garnišne).

S obzirom na ekonomsku situaciju, kao i aktuelna dešavanja u vezi sa epidemije gripa, izlagači su ipak bili zadovoljni posetom i interesovanjem koje je bilo premetno manje nego prethodnih godina.

Za vreme trajanja sajma, Agencija je zajedno sa Holzcluster-om imala priliku da bude gost Beogradskog sajma i generalnog direktora, gospodina Anđelka Trpkovića.

Predstavnici UO Agencije za drvo - klastera drvoprerađivača Srbije imali su u prostorijama AD sastanak sa predstavnicima Regionalnog odbora za drvoprerađivačku industriju SI BiH. Delegaciju su sačinjavali predstavnici preduzeća iz oblasti drvne industrije i sektorski eksperti za drvoprerađu, gospodin Rasim Grakić, direktor doo Jadrina Gračanica, gospodin Velimir Bajić, AD Intal Milići, gospodin Eldin Brčaninović, direktor, DD Konjuh Živinice, gospodin Jusuf Čavkunović, JP Šume TK Kladanj, gospodin Steinar Jahre, internacionalni ekspert za marketing, dr Murčo Obućina, lokalni sektorski ekspert za drvoprerađu i Slađana Đurković, asistent NERDA.

Predstavnici AD su preneli svoja iskustva, predstavili projekte na kojima trenutno učestvuje

AD, a predložena je i saradnja na zajedničkim projektima, kao uključivanje regionalnoj mreži drvnoindustrijskih klastera. Konstatovano je da je tim eksperata iz Regionalnog odbora najbolje rešenje za područje SI BiH.

Najavljene WIFI kurseve Agencija za drvo je održala u oktobru. Posle septembarskog kursa, o kome je bilo reči u prethodnom broju časopisa DRVOTEHNIKA, AD je održala još dva u desetom mesecu. Teme seminara su bile *Efikasna prodaja-uvoz/izvoz* i *Logistika-strategija-planiranje*. Nakon seminara uspešnim polaznicima je organizovan put u Austriju, od 30. novembra do 04. decembra prošle godine. Ovom prilikom Agencija za drvo je sa svojim članovima obišla austrijska preduzeća iz oblasti drvne industrije. Pored firme Rohol i Speedmaster, članovi agencije su imali priliku da budu gosti Holzcluster Steiermark, kao i njenih članica *Johann Pabst Holzindustrie* i firme *Schaffer Sagewerk*. Organizovan je i biznis forum u privred-

Detalji sa Kongresa o upotrebi drveta u građevinarstvu u Sava centru, oktobar 2009.

Poseta austrijske delegacije klastera drvoprerađivača manastiru Ljubostinja

WIFI seminar, dodela diploma

noj komori Austrije, na kom su članice klastera imale mogućnost za uspostavljanje poslovne saradnje sa zainteresovanim firmama iz Austrije.

Diplome povodom uspešno završenih kurseva WIFI instituta, uz organizovan program i večeru, pojedincima je dodelio gospodin Krauchenberg iz privredne komore Austrije – WKO.

U decembru 2009. godine završen je četvrti Konkurs za dizajn nameštaja koga je Agencija za drvo raspisala za kategorije

studenata i đaka. Na prošlogodišnji Konkurs je pristiglo oko 50 radova sa fakulteta i srednjih škola iz cele Srbije. Zbog vrlo jake konkurencije žiri je imao težak posao pri odabiru najkvalitetnijih radova. Dodeljene su nagrade za prva tri mesta u obe konkurencije kao i po dve specijalne nagrade.

Nagrađeni radovi u konkurenciji studenata:

– I nagrada u visini 30.000 dinara: Miljana Nikolić – Šumarski fakultet – nagrađeni rad stolica PLAY ME;

– II nagrada u visini 10.000 dinara: Emir Bećiragić – Šumarski fakultet – nagrađeni rad LEŽALJKA; – III nagrada u visini od 5.000 dinara: Milica Nešovanović – nagrađeni rad PISA TOWER; – I Specijalna nagrada u visini od 2.500 dinara: Aleksandar Ristić – Fakultet primenjenih umetnosti – nagrađeni rad KLUPA; – II Specijalna nagrada u visini od 2.500 dinara: Aleksandar Blagojević – Šumarski fakultet – nagrađeni rad HeShe.

Nagrađeni radovi u konkurenciji đaka:

– I nagrada u visini 25.000 dinara: Nađa Tadić – nagrađeni rad stolica STOČIĆ ZA KAFU; – II nagrada u visini 10.000 dinara: Danko Kujavić – nagrađeni rad VRHOVI; – III nagrada u visini od 5.000 dinara: Nataša Vučković – nagrađeni rad POLICA; – I Specijalna nagrada u visini od 2.500 dinara: Gordana Živković – nagrađeni rad KLUPICA ZA VRTIĆ; – II Specijalna nagrada u visini od 2.500 dinara: Jovan Pantić – nagrađeni rad KRIVKO.

O ovim i svim drugim detaljima u vezi sa radom Agencije za drvo - klasterom drvoprerađivača možete saznati posredstvom telefona (+381 11 3392 473), mail-om ili dolaskom u sedište Agencije za drvo. Ukoliko želite da postanete njen novi član, popunite pristupnicu i pošaljite je preko www.agencijazadrvo.rs preko koje možete takođe da se učlanite on-line. ■

Spačva parketi i furnir

Pozivamo investitore, izvođače radova i trgovine građevinskim materijalom da nas kontaktiraju u vezi novog partnerskog programa koji Spačva uvodi od jeseni 2006.

Kontakt:
Spačva d.d.
Duga ulica 181
Vinkovci - HR

Tel.: + 385 32 303 399
Fax: + 385 32 303 421

spacva@spacva.hr • www.spacva.hr

Topli dodir hrastovih šuma u vašem domu.

Ukrasna nadstrešnica u Bečićima

PIRAMIDA doo – deset godina proizvodnje elemenata od lepljenog lameliranog drveta

Superiornost lepljenih lameliranih drvenih konstrukcija

Lepe, ekološke, zdrave i racionalne, lepljene lamelirane drvene konstrukcije sve više ulaze u našu graditeljsku praksu potiskujući, gde god je to moguće, betonske i čelične konstrukcije.

Superiornost drveta se ogleda u njegovoj prirodnosti i eleganciji forme, interesantnom obliku i osećaju istinske topline ambijenta.

Firma PIRAMIDA doo obavlja sve poslove u vezi sa lepljenim lameliranim drvenim konstrukcijama: projektovanje, izradu, transport i montažu.

U više mesta naše zemlje ekipa stručnjaka preduzeća PIRAMIDA iz Sremske Mitrovice proteklih desetak godina gradi prepoznatljive objekte po sistemu lepljenih lameliranih konstrukcija.

U skladu sa savremenim tokovima arhitekture kao i poboljšanja kvaliteta života u svetu, pa i kod nas, sve više se oseća težnja investitora i projekatana arhitekture ka vraćanju prirodnim materijalima. Upotreba prirodnih materijala u graditeljstvu je zasnovana na težnji za kvalitetnijim i zdravijim životom, te potrebom za življenjem u prijatnoj i opuštajućoj atmosferi. Čovek, koji je danas op-

terećen brigama i obavezama, ima jedino utočište u svom domu, domu koji treba da bude okolina koja mu pomaže da se odmori i izbori sa dnevnim stresom. Pored toga rekreacija kao i rad u objektima u kojima su primenjeni prirodni materijali pospešuje mentalne aktivnosti i celokupan utisak o kvalitetu boravka.

Drvo – pravi izbor za savremene objekte

Kao materijal koji je od davnina bio deo čovekove okoline, kao materijal za građenje boravišta, drvo je i danas sposobno da odgo-

vori zahtevima modernih projekatata i tekovinama moderne arhitekture. Svojim prirodnim karakteristikama i vizuelnom pojavom drvo deluje toplo i prijatno, te umiruje čoveka u svojoj blizini. Prijatno na dodir, a bez utiska o velikom teretu krovne konstrukcije iznad glave, drvo je pravi izbor za savremene objekte u kojima ljudi treba da borave. Primena drveta u savremenim konstrukcijama za poslovne objekte, za objekte za rekreaciju te za privatne porodične kuće je pravi izbor za onoga ko želi da istakne svoju vezu sa prirodom i kvalitetnim životnim okruženjem.

Sa razvojem tehnologije lepljenog lameliranog drveta i obučenosti projekatata u primeni ovog materijala, došlo je do znatnih promena u primeni drveta u našem graditeljstvu. Od pre desetak godina firma PIRAMIDA doo počela je sa proizvodnjom elemenata od lepljenog lameliranog drveta. Ona je i danas jedini proizvođač ovoga materijala u Srbiji. Kroz godine radnog iskustva i proizvodnju drvenih lameliranih konstrukcija, firma PIRAMIDA je dokazala svoj kvalitet izvođenjem velikog broja objekata u Srbiji i Crnoj Gori, te objekata u Bosni pa čak i jednog objekta u Parizu. Vlasnik i jedan broj zaposlenih majstora u preduzeću PIRAMIDA baštine veliko iskustvo stečeno u firmi GAJ iz Podravske Slatine, koja je svojevremeno bila jedna od najvećih proizvođača lepljenog lameliranog drveta u SFRJ. Uz to novostečeno iskustvo na sopsvenim objektima, izdavaju PIRAMIDU doo kao najkvalifikovanijeg izvođača i projektanta objekata od lepljenog lameliranog i masivnog drveta.

Lepljenjem drveta, to jest spregom klasičnog prirodnog materijala savremenim neagresivnim lepkovima dobija se materijal sposoban da premosti velike raspone. U svetu postoje objekti čiji raspon dostiže 100m a izvedeni su u sistemu lepljenog lameliranog drveta.

Faze proizvodnje lepljenog lameliranog drveta

Proizvodni proces lepljenja drveta se sastoji od više karakterističnih faza. U prvom se uzima daska koja se propušta kroz mašinu koja ujednačava debljinu daske te formira zupce na krajevima daske. U ove zupce se zatim nanosi lepak. Lepak koji se koristi za lepljenje drvenih elemenata je dvokomponentni, namenski proizveden za upotrebu u konstrukcijama. Lepak ima veliku mehaničku čvrstoću i postojanost, kao i vodootpornost. Uklapanje zubaca sa jedne daske u zubce na drugoj dasci se vrši podužno nastavljjanje dasaka - lamela, do praktično neograničene dužine. Ipak dužina nosača se najčešće ograničava na 25m zbog uslova transporta, a veće dužine se onda premoštavaju izborom odgovarajućeg statičkog sistema. Po formiranju dovoljnog broja lamela za obrazovanje nosača, vrši se postavljanje lamela na trasu stegača. Trasa stegača služi za oblikovanje nosača. Na njoj se vrši mehaničko utezanje lamela po projektovanoj geometriji unošenjem odgovarajuće sile pritiska. Lepljenje se vrši pod pritiskom koji obezbeđuje kvalitetno spajanje i raspodelu lepka između lamela. Oblik nosača može biti ravan sa konstantnom visinom poprečnog preseka ili sa pro-

Krovna konstrukcija na objektu u Bačkoj Palanci

Nadstrešnica restorana, hotel Splendid u Bečićima

Krovna konstrukcija na objektu u Beogradu

Krovna konstrukcija na objektu u Grockoj

Pešački most u Zaječaru

Restoran Maša u Budvi

Sportska dvorana u Kragujevcu

Sportska dvorana u Novoj Varoši

menljivom visinom poprečnog preseka, te zakrivljen sa konstantnom ili promenljivom visinom poprečnog preseka. Oblikovanje nosača je praktično ograničeno samo maštom projektanta arhitekture i ekonomskom moći investitora. Nosač u trasi stegača dobija svoju konačnu formu. Po završenom procesu lepljenja ceo nosač se propušta kroz mašinu za hoblisanje, gde mu se ujednačava širina poprečnog preseka, te se zatim kroji prema projektovanom obliku. Nakon otklanjanja eventualnih grešaka u drvetu, kao što su ispadajući čvorovi ili smolne kese, nosač se farba zaštitnim premazom – površinskim impregnantom. Po završenom proizvodnom procesu nosači su spremni za ugradnju.

Krojenje i montiranje drvenih lameliranih konstrukcija

Sistem lepljenog lameliranog drveta je montažni sistem. Elementi se oblikuju u proizvodnji, gde se odmah kroje na projektovanu geometriju, te su radovi na montaži minimalni. Širok spektar primene statičkih sistema omogućava drvetu da nađe svoj put do najrazličitijih objekata. S obzirom na malu zapreminsku težinu drveta montaža je laka i brza uz primenu manjih dizalica čime se postiže ušteda na ceni radova i angažovanja mehanizacije. Veze između elemenata konstrukcije međusobno se ostvaruju pomoću namenski oblikovanih čeličnih papuča, koje su, takođe, deo angažmana firme PIRAMIDA. Svi drveni elementi se izrađuju od kvalitetne četinarske građe, smreka ili bor po zahtevu kupca. Sva građa je termički obrađena, te na kraju proizvodnog procesa zaštićena insekticidnim i fungocidnim premazima. Prema posebnom zahtevu elementi od lepljenog lameliranog drveta mogu biti napravljeni i od drugih vrsta drveta, kako četinara tako i lišćara. Svi čelični elementi se izrađuju od standardnih konstrukcijskih čelika ili od prohorm čelika po zahtevu. Zaštita se vrši cinkovanjem ili zaštitnim premazima u zavisnosti od agresivnosti sredine.

Zaokružena ponuda – od ideje do montiranog objekta

PIRAMIDA doo nudi zaokruženu ponudu vezanu za objekte od drveta; od ideje do montiranog objekta. Ponuda obuhvata projekat drvene konstrukcije prema idejnom rešenju, na svim nivoima projektovanja uz konsultaciju o ostalim elementima konstrukcije koji su u vezi sa drvenom konstrukcijom. Izrada svih drvenih elemenata, kako od lepljenog lameliranog drveta tako i od masivnog drveta. Izrada svih sklopova od čelika, kao i svih neophodnih spojnih sredstava. Zatim transport konstrukcije na gradilište, uz obezbeđenje sve neophodne dokumentacije za najčešće obavljane vangabaritne transpote. Krajnji segment ponude je montaža konstrukcije. Konstrukcija se predaje smontirana i spremna za pokrivanje. Majstori firme PIRAMIDA su obučeni i specijalizovani za rad na drvenim konstrukcijama i uz pratnju stručnog tima su već izveli veliki broj objekata u Srbiji i Crnoj Gori.

Drvene konstrukcije je moguće primeniti u najrazličitijim uslovima eksploatacije. Pored svog estetskog

karaktera drvo je veoma zahvalno za održavanje zbog masivnosti korišćenih preseka. Održavanje se vrši jednostavnim nanošenjem sloja zaštitnog premaza po isteku roka koji preporučuje proizvođač premaza. Pored toga zbog nepostojanja čestih čvornih sklopova nema mesta za pojavu i zapačivanje mikroorganizama ili vlage koji bi uzrokovali propadanje konstrukcije na duge staze. Drvo je kao materijal prirodno otporno na brojne agresivne agense, te je nekad tehnološkim procesom uslovljeno kao najpovoljniji materijal za primenu u konstrukciji. Eksperimentalnim opitima je utvrđeno da se drvo, u uslovima požarnog opterećenja, ponaša mnogo bolje nego ostali materijali. Pored prirodnog mehanizma za odbranu od požara formiranjem sloja gareži po obimu preseka koji sprečava dalji dotok kiseonika za razvoj plamena u unutrašnjost drveta i čini drvo praktično samogasivim, ukoliko se plamen ne dovodi negde sa strane, a zaštita drveta od požara se vrši jednostavnim premazivanjem zaštitnim premazom.

Neki objekti od lepljenog lameliranog drveta u Srbiji i Crnoj Gori koje su od projektovanja, izrade i montaže, kompletno izveli zaposleni u firmi PIRAMIDA doo:

Restorani: Alaska barka, Novi Sad; Probus, Sremska Mitrovica; Fine Dining, Hotel Splendid, Bečići; Restoran R2, Zlatibor; Maša, Budva...

Kafići: Sport cafe, Bar; Planet bar, Bar; Cafe bar, Nova Pazova...

Prodajni objekti: Hipermarket VelPro Idea, Viline Vode, Beograd; Domis Enterijeri, Sremska Mitrovica; Entero, Nova Pazova...

Sporstke dvorane: Kragujevac (raspon 35m); Grocka (raspon 37m); Arilje (raspon 30m); Smederevska Palanka (raspon 30m); Ub (raspon 30m); Sremska Mitrovica; Smederevo, Cepelin; Smederevo, Riverside; Niš, Ledena dvorana; Beograd, FK Foot; Beograd, Woodball; Beograd, KK Partizan; Beograd, Crvena zvezda (raspon 36m); Kraljevo; Nova Bila; Vranje; Stara Pazova; Nova Varoš; Novi Pazar; Gornji Milanovac...

Krovne konstrukcije proizvodnih i magacinskih hala: Indija, Papirland; Nova Bila, Palavra; Sremska Mitrovica, Hidrovod; Farma krava, Mladenovo...

Ukrasni objekti: Krovna konstrukcija centralnog hola, Hotel Queen of Montenegro, Bečići; Ukrasne nadstrešnice, Hotel Mediteran, Bečići; Krovna konstrukcija benzinske stanice, Benzinska stanica Mol, Sremska Mitrovica; Krovna konstrukcija vinarije Vindulo, Temerin; Nadstrešnica za trening za golf, Zrenjanin; Nadstrešnica ispred doma kulture, Guča...

Mostovi: Pešački most dužine 45m, Zaječar; Pešački most od hrastovine dužine 13,50m, Budva; Pešački most od tikovine dužine 18,50m, Hotel Splendid, Bečići; Pešački most od tikovine dužine 9m, Hotel Splendid, Bečići; Pešački most, Indija...

Arheološki lokaliteti: Viminacijum, Kostolac; Terme, Kostolac; Mamutica, Kostolac; Carska Palata, Sremska Mitrovica...

Bazeni: Oaza, Sremska Mitrovica; Ovčar Banja...

Trenutno u izgradnji: Sportska dvorana, Indija, raspon 53m; Sportska dvorana, Pančevo, raspon 47,50m; Splav H₂O, Beograd; Pešački most dužine 10,50m, Despotovac...

Dekoratívna maska hotela Otrant u Ulcinju

Nadstrešnica kafića u Petrovcu

Bazen Oaza, Sremska Mitrovica

Nadstrešnica na golf terenu, Zablje

PIRAMIDA, Sremska Mitrovica, Palanka 78
tel. 022 639 205, fax. 022 611 081
www.piramidasm.rs, e-mail: smpiramida@neobee.net

DOBRODOŠLI U BUDUĆNOST!

***Bacite ključeve!
Otvorajte vrata OTISKOM PRSTA!***

DANLOCK DOO Beograd

Fingerprint Technology

BIRKEGÅRDEN A/S

Mi smo zastupnici kompanije Birkegaarden A/S iz Danske, vodećeg evropskog proizvođača i dobavljača na polju brendiranih biometrijskih i elektronskih sistema zaključavanja za sve vrste vrata, za kuće i poslovne prostore.

Investicija u naš sistem zaključavanja je investicija u budućnost, jer donosi:

- visoku sigurnost
- laku upotrebu
- potpun spokoj
- ultramoderan dizajn
- biometrijsko otključavanje bez ključeva

Naši proizvodi imaju podršku i servis koju klijenti sa pravom očekuju.

DANLOCK DOO
Novi Beograd
Goce Delčeva 44, II sprat

**011-269-6021
064-634-2580**

Brave na otisak prsta

Alarmni sistemi

Brave sa PIN kodom

Naše brave su kompatibilne sa našim alarmnim sistemom

danlock.beograd@gmail.com

AGACIJA

Sve za Vaš nameštaj i enterijer...

opremanje po meri
univer, radne ploče, medijapan, lesomit, šper ploča
obrada na CNC mašini
krivolinijska sečenja i kantovanje, okov i galanterija,
furniranje po meri i želji kupca
veliki izbor prirodnih furnira
unutrašnja vrata savremenog dizajna

www.agacija.com

Novi Beograd, Tošin Bunar 232g, Tel./fax: 011/ 319 0947, 319 2600
Batajnica, Majora Zorana Radosavljevića 370, tel./fax: 011/ 848 8218, 377 4699

AKE

Djantar

Alati za obradu drveta

- Kružne testere sa TM i DIA zupcima
- Ostali TM i DIA alati

Mašine za obradu drveta

- Formatizer
- Kantarice
- Stolarske mašine
- Viševretene bušilice
- Brusilice
- Obrada furnira
- Otprašivanje i briketiranje

Oštrenje TM i DIA testera i alata

AKE-Djantar d.o.o.

24300 Bačka Topola · Glavna 60
tel/fax: 024/715-849, 711-053
ake@ake-djantar.com · www.ake.de

**SUŠARE ZA DRVO
AUTOMATI ZA SUŠARE
VLAGOMERI ZA DRVO I BETON**

NIGOS
ELEKTRONIK • NIŠ

18000 Niš, Srbija
Borislava Nikolića - Serbože 12
Tel/Fax: +381(0)18 / 211-212, 217-468, 217-469
E-mail: office@nigos.rs, golub@nigos.rs
Internet: www.nigos.rs

Solution for every office,
and every budget.

**espresso
mania.**

Promotivna prodaja
espresso aparata
za vašu kancelariju i dom.

Postani espressoman na
www.urbancafe.rs

Da li će KOLAPS PROIZVODNJE TOKOM 2009. biti prevladan ove godine ?

Nagli skok potrošnje rezane građe od cca 15% 2006. godine nije rezultirao kontinuitetom pozitivnog trenda. Potražnja rezane građe četinarara i lišćara pod uticajem krize prenete sa severnoameričkog kontinenta već 2007. godine beleži stagnaciju i blagu silaznu liniju.

Najveći proizvođač rezane građe sa 23 miliona m³ (1/4 ukupne proizvodnje u okviru EOS-a) i dalje je Nemačka koja privremeno nije u sastavu EOS-a, no pregovori vođeni prošlog leta u Bukureštu doveli su do ponovnog približavanja i stvaranja uslova za povratak u članstvo.

Francuska na poziciji najvećeg proizvođača rezane građe lišćara sa učešćem od 25,2% ima u Rumuniji najozbiljnijeg konkurenta koji preti da uskoro preuzme vrh rang liste.

Rusija koja je značajan proizvođač rezane građe četinarara je isključena iz EOS-a zbog neispunjavanja obaveza u 2008. godini.

Kako EOS predviđa, ponovno uspostavljanje pozitivnog trenda može se očekivati tokom ove, 2010. godine. Pri tome će oporavak proizvodnje biti postepen sa rezultatima znatno ispod onih koji su zabeleženi u periodu posle 2000. godine.

Rezana građa četinarara

Podsećamo da je pilanska industrija u okviru EOS-a tokom 2007. godine ostvarila rekordnu proizvodnju rezane građe četinarara od 90,48 miliona m³. Nakon toga proizvodnja stagnira, a već krajem 2008. godine zabeleženo je značajno smanjenje obima proizvodnje (-7,5%), odnosno u okviru EOS-a je proizvede-

no 83,7 miliona m³ rezane građe četinarara.

Prema podacima EOS-a u 2009. godini linija silaznog trenda je još više strma (-17%). U najvećem obimu (-50%) se očekivala i desila redukcija proizvodnje u razvijenim zemljama od severa do juga Evrope (Švedska, Nemačka, Švajcarska, Austrija, Italija). Za Francusku i Republiku Češku se nije očekivala značajnija redukcija.

Pri tome je Švedska, posle Nemačke, sa učešćem od 20,9% najznačajniji evropski proizvođač rezane građe četinarara. U samom vrhu rang liste među prvih 5 se nalaze i Austrija, Finska i Francuska.

Prvi znaci opadanja potrošnje rezane građa četinarara u Evropi uočeni su još 2007. godine, nakon rekordne vrednosti od 70,55 miliona m³ zabeleženih na kraju 2006. godine. Dinamika pada, je od 2008. godine išla ubrzano (-6%), a za 2009. godinu prognoze su govorile, a praksa neumoljivo potvrdila, pad potrošnje na nivo ispod 50 miliona m³ (-15%).

Rezana građa lišćara

Proizvodnja rezane građe lišćara u Evropi zabeležila je rekordnu proizvodnju od 8,15 miliona m³ u 2006. godini. Ali već tokom 2007. godine proizvodnja rezane građe lišćara stagnira, odnosno u blagom je padu (2007. na 8 miliona m³) da bi 2008. godine pad bio već ubrzan sa -5,5% (na 7,5 miliona m³). Za 2009. godinu EOS ja dao procenu za daljni ubrzani pad od -13% što je, takođe, u praksi potvrđeno.

Na poziciji vodećeg evropskog proizvođača rezane građe

lišćara i dalje se nalazi Francuska, ali u narednom periodu ta pozicija prema svim pokazateljima može biti zauzeta od Rumunije kao glavnog konkurenta. Najveći pad proizvodnje u 2008. godini zabeležile su Italija i Litvanija usled kolapsa u proizvodnji nameštaja, a 2009. godine najveći pad proizvodnje je, kao i kod rezanja četinarara, zahvatio region visoko razvijenih zemalja centralne Evrope: Nemačku, Švajcarsku, Austriju kao i Rumuniju i Litvaniju.

Potrošnja rezane građe lišćara bila je rekordna 2007. godine kada je prerađeno ili u drugu svrhu upotrebljeno 8,86 miliona m³ lišćarske građe. Važno

je napomenuti da je pri tome pad potrošnje u odnosu na proizvodnju usledio nešto kasnije. Za 2008. godinu potrošnja beleži tek blagi pad (-2,7%) zahvaljujući pozitivnom trendu unutar nemačkog tržišta. Uprkos krizi koja je bila aktuelna u Nemačkoj je 2008. godine potražnja nameštaja bila dobra. U proizvodnji je čak ostvaren rast. No, prema prognozama EOS-a, a to se u praksi takođe potvrdilo, 2009. godina je i na nemačkom tržištu donela obrt sa značajnim padom potražnje koja je zahvatila i veliko tržište Francuske i Rumunije. Stoga se za prošlu 2009. godinu, prema zaključku EOS-a, očekivao ukupni pad potrošnje rezane građe lišćara od 11,4% (na 7,6 miliona m³) što približno odgovara nivou ostvarenom 2004. godine. Ako se sve ovo ima na umu, onda je precizan odgovor na pitanje postavljeno u naslovu teško dati, mada treba istaći da, kako EOS predviđa, ponovno uspostavljanje pozitivnog trenda u evropskoj pilanskoj industriji može se očekivati tokom ove, 2010. godine.

Evropska proizvodnja i potrošnja rezane građe četinarara (u 1000m³; izvor EOS)

GODINA	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
PROIZVODNJA	72.847	73.451	75.124	76.514	79.790	81.250	88.743	90.476	83.699	69.637
POTROŠNJA	57.319	57.193	57.631	57.341	59.841	60.586	70.533	68.140	64.062	54.658

Individualno učešće zemalja EOS-a u proizvodnji rezane građe u procentima

REZANA GRAĐA	NEMAČKA	FRANCUSKA	RUMUNIJA	ŠVEDSKA	AUSTRIJA	LITVANIJA	ITALIJA
ČETINARI	72.847	72.847	72.847	72.847	72.847	72.847	72.847
LIŠĆARI	57.319	57.319	57.319	57.319	57.319	57.319	57.319

Magdalena Franc dipl.ing.

KLEIBER doo

Lepkovi

Topivi lepkovi u granulam i patronam za kantovanje.
Lepak za vruće prese u prahu (UREA).
Lepkovi za sve vrste drveta i drvenih ploča D2, D3, D4.
Lepkovi za "sendvič" ploče i panele.
Lepkovi za parket, jednokomponentni i dvokomponentni.
PUR pene raznih tipova i primena.
Poliuretanski lepkovi za kaširanje i lepljenje.
Reaktivni lepkovi za vakum - membranske prese.
Lepkovi i diht mase za građevinarstvo.
Lepkovi za prehrambenu industriju.
itd...

KLEIBERIT

Ako imate specifične zahteve, nazovite nas, uložićemo maksimalan trud da Vam izađemo u susret.
Svi naši proizvodi poseduju potrebne sertifikate!

Beograd tel: 011/3046 541 & 063/350 993
www.lepak.eu

tel/fax 011/386 18 38
fax: 011/244 29 04
mob. 063/ 664 246
karishic@eunet.rs
www.karishic.com

Opremanje, puštanje u pogon, obuka, održavanje opreme, rezervni delovi

Linije za brušenje i lakiranje

Kanterice - sa predfrezerima

Prese - za fumiranje

CNC krojači ploča

Četvorostrane rendisalijske

Vakuumske sušare

CNC obradni centri

CNC obradni centri - sa 6 osa

Mehaničke briketirke

Roboti za manipulaciju i lakiranje

Linije i komore za lakiranje

Parket linije

Korišćenje kreditne linije Vlade Republike Italije

PRO-X D.O.O

Prohora Pčinjskog 108, 25 255 Karavukovo, Srbija

Drobnice i Sekači za drvo, slamu, biljne ostatke

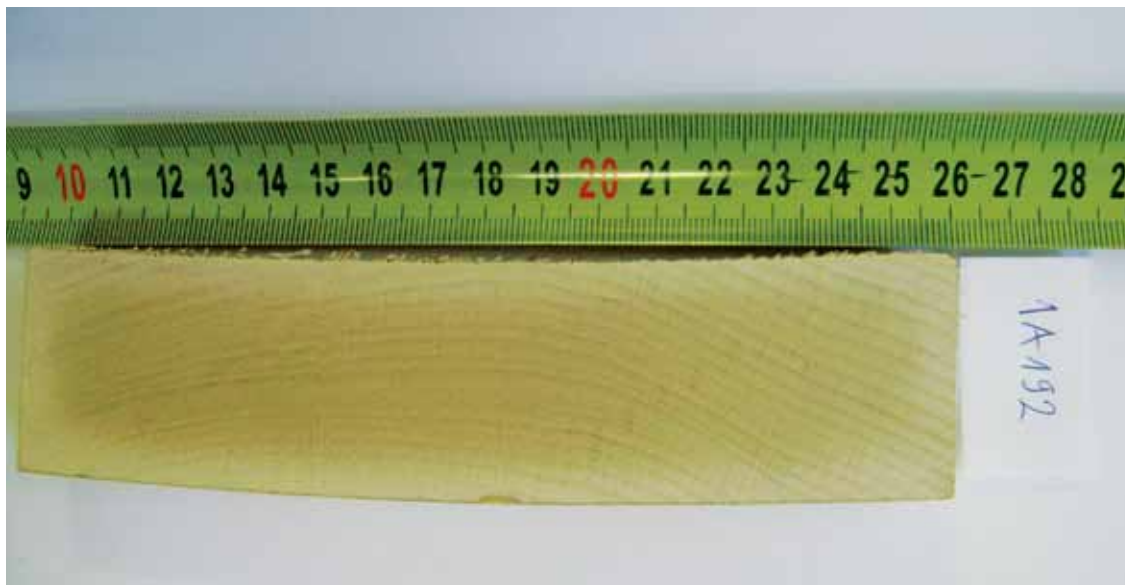
Briketirke i Peletirke za ljusku, slamu, piljevinu, biljne ostatke

Garancija, puštanje u rad, obuka, servis, rezervni delovi, tehnološka podrška
Tel.: +381 25 746 240; Tel./Fax: +381 25 742 516; office@pro-x.rs

Problem sušenja *bele bukve*

PIŠE: mr Goran Milić

Primer *sendvič efekta* na poprečnom preseku građe bukve

Pojava diskoloracija rezane građe može biti uzrokovana brojnim faktorima. Diskoloracije se mogu javiti već u trupcima ili u sirovoj građi, a najčešći uzrok, uz prisustvo gljiva, su fiziološke reakcije živih parenhimatičnih ćelija. Tokom veštačkog sušenja, mnoge od tih diskoloracija se intenziviraju pod dejstvom specifične klime, a naročito povišene temperature. Bez ulazjenja u dublja objašnjenja, pri sušenju, pod dejstvom visoke temperature i kiseonika, dolazi do hemijskih reakcija (pre svega oksidacije) komponenti ćelijskog zida i pratećih jedinjenja koje za rezultat imaju promenu boje.

Bukva, najznačajnija domaća vrsta, je pored ostalih grešaka sušenja, sklona i pojavi diskoloracija. Kao sasvim dobro rešenje ovih problema (ovde se misli i na pojavu lažnog srca kao diskoloracije koja je prisutna i pre sušenja) se nametnulo parenje građe, kojim se dobija uravnotežena crvenkasta boja. Međutim, od 80-tih godina prošlog veka, tržište periodično, u zavisnosti da li su u trendu svetle ili tamne boje nameštaja, zahteva takozvanu belu bukvu. Problem počinje već u samom imenu, jer nije precizno definisano šta taj termin označava. Nepostojanje definicije termina i metoda za gradaciju boje stvaraju već godinama nesporazume između kupaca i prodavaca. Uobičajeno se pod ovim terminom misli na rezanu građu debljine 25-100

mm svetle, homogene boje po celom preseku. Ovaj zahtev nije lako zadovoljiti, naročito za građu veće debljine i u letnjim mesecima. Osnovni problem je kako sprečiti tamnjenje unutrašnjih slojeva građe, dok površinski slojevi zadržavaju svetlu boju, pojavu poznatu pod imenom *sendvič efekta*. Ova diskoloracija se često u letnjim, vlažnim i toplim mesecima javlja i pri prirodnom sušenju. Pojava "sendvič efekta" je gotovo neizbežna u građi većih debljina (40-50 mm i više). Po pravilu, tanka građa, sušena na niskim temperaturama neće imati ovu diskoloraciju. Takođe, tangencijalne daske koje se brže suše od radijalnih će imati manju promenu boje. Nikako se ne sme zaboraviti da na konačnu boju suve građe utiču mnogi faktori, a vrlo su bitni i način i mesto skladištenja trupaca i sirove građe.

Uobičajene preporuke za smanjenje ili eliminisanje *sendvič efekta* pri sušenju u konvencionalnim sušarama su sledeće:

- što kraće vreme između prorezivanja trupaca i veštačkog sušenja,
- što kraće vreme sušenja u početnim fazama (do srednje vlažnosti građe od oko 25%),
- temperatura u istom periodu ne bi trebala da prelazi 30-35°C.

Iz poslednja dva uslova proizilazi da ravnotežna vlažnost u tom periodu mora biti niska. Snižavanje ravnotežne vlažnosti samo po sebi doprinosi održavanju svetle boje, ali izaziva veća naprezanja u drvetu (skorelost). Pomenute uslove često nije lako održati. Konkretno, u letnjem periodu, kada je rizik od diskoloracija i najprisutniji, često nije moguće održavati temperaturu u sušari na tako niskom nivou. U letnjim, vlažnim mesecima i održavanje ravnotežne vlažnosti na niskom nivou može biti problem. Dodatni problem predstavlja trajanje sušenja. Naime, održavanje ovako niske temperature, a istovremeno nemogućnost dostizanja dovoljno niske ravnotežne vlažnosti, značajno produžava vreme sušenja. Često se događa da se bukova građa debljine 50 mm pod ovim uslovima suši i više od 40 dana. Dodatno, očekivani rezultat u smislu svetle boje po celom preseku, što zbog nedovoljno brzog sušenja, što zbog drugih varijabli na koje se ne može uticati, često nije ispunjen.

U cilju prevazilaženja opisanih problema, u Laboratoriji za hidrotermičku obradu drveta na Šumarskom fakultetu u Beogradu se vrše eksperimenti koji treba da daju odgovore na pitanja kada i na koji način se javlja *sendvič efekta* u građi bukve raznih debljina. Dosadašnji rezultati pokazuju da se *sendvič* počinje javljati u periodu između 5 i 7 dana

sušenja po uobičajenom režimu za sušenje bukve (ne po tzv. režimu za belu bukvu). Radi se o debljini građe 38 mm i režimu koji počinje sa temperaturom 37°C. Razlog korišćenja ovog režima je odgovor na pitanje kada se javlja i kako se razvija sendvič efekat pri uobičajenim uslovima sušenja. Temperatura u sušari u momentu pojave diskoloracije je iznosila od 45-49°C (prosečna vlažnost građe 21-23%), što je prilično visoka vrednost. Ovo upućuje na pretpostavku da se na početku sušenja mogu primenjivati i više temperature od preporučenih 30-35°C, čime bi se ubrzalo sušenje u toj fazi. Istovremeno, nešto se u režimu mora promeniti u pomenutom kritičnom periodu, npr. posle 4 dana sušenja sniziti temperaturu ili je bar ne povećavati. Ne sme se zaboraviti da možda postoji efekat istorije temperature, odnosno da su pod dejstvom viših temperatura u drvetu započeli procesi koji se kasnije ispoljavaju promenom boje. Radi se za sada o pretpostavkama koje se moraju eksperimentalno proveriti. U okviru istog istraživanja pokazano je da pomenuti režim izaziva nastanak sendvič efekta i u građi debljine 25 mm, naravno manje izražen i na manjem broju dasaka.

Ostaje problem subjektivnosti u određivanju boje, odnosno dileme šta je, a šta nije bela bukva, da li se i u kojoj meri toleriše eventualno prisustvo sendvič efekta i slično. Ovi problemi na relaciji prodavac-kupac se mogu rešiti korišćenjem kolorimetara, uređaja koji kvantifikuju boju, najjednostavnije rečeno prevode je u brojeve. Danas postoje prenosni kolorimetri, vrlo praktični i malih dimenzija, kojima se trenutno određuje boja uzoraka. Ovakve kolorimetre već poseduju firme iz drvne industrije, naročito firme koje proizvode podove. Sve prisutnije korišćenje termodrveta, čija je boja jedna od glavnih karakteristika, dodatno nameće potrebu za ovim uređajima. Rešenje problema subjektivnosti u određivanju boje bele bukve je u specifikiranju parametra ΔE koji predstavlja razliku između dve boje (na primer boje površinskog i unutrašnjeg dela daske). Ovaj parametar u sebi sadrži razlike tri parametra boje (osvetljenost (odnos belacrna), koja je za belu bukvu najbitnija, i dva parametra koja sadrže sve ostale boje). U zavisnosti od vrednosti ΔE , različite boje se razvrstava u kategorije od: bez vidljive razlike ($\Delta E < 0.2$), preko npr. velika razlika u boji ($6 < \Delta E \leq 12$), pa do različite boje ($\Delta E > 12$). Specifikiranje dozvoljene razlike u boji kod sendvič efekta (na primer, kupac zahteva $\Delta E \leq 2$), odnosno nijanse svetle boje građe (kupac zahteva određenu vrednost parametra osvetljenosti) je moguće rešenje u prevaziženju nesporazuma. ■

IGRAČKE ZA BEZBRIŽNO DETINJSTVO

**PLAN
TOYS**

Plan Toys igračke su kreativne i edukativne, inspirišu dečiju maštu i podstiču fizički i intelektualni razvoj.

Plan Toys u svojoj ponudi ima igračke za decu svih uzrasta.

DECA I PRIRODA SU NAŠA BUDUĆNOST. ZAŠTITIMO IH.

GreenToy ♻️ Green Company

PlanToys® doo Beograd
Antifašističke borbe 24
11070 NOVI BEOGRAD
office@plantoyoys.rs
www.plantoyoys.rs

Šoping mol Delta City
tel. 011.312.96.11 i 062.662.480

Šoping centar UŠĆE
tel. 062.662.490

Tvrdoća (engl. hardness, nem. härte) drveta predstavlja otpor koje drvo pruža prodiranju nekog drugog tvrdog materijala u njegovu masu, odnosno zapreminu. Prema pravcu dejstva sile, u odnosu na pravac protezanja vlakancima, tvrdoća može biti određena paralelno sa vlakancima - poprečna tvrdoća ili upravno na vlakanca - bočna tvrdoća. Kod bočne tvrdoće pravac dejstva sile može biti upravan na prstenove prirasta - radialna tvrdoća ili tangenta na njih - tangencijalna tvrdoća (slika 1).

Za ispitivanje tvrdoće drveta, danas se uglavnom koriste dve metode: metod po Brinelu i metod po Janki. Postupak ispitivanja tvrdoće po Brinelu (standard SRPS EN 1534) se sastoji u utiskivanju u drvo čelične kuglice prečnika 10 mm (slika 2). Uzorci za ispitivanje moraju biti prizmatični čije su stranice dužine približno 50 mm.

Određivanje tvrdoće se temelji na merenju otiska kuglice na površini drveta po dejstvu sile od 1 kN odnosno 1000 N. Otisak se ostvaruje postavljanjem indigo papira između kuglice i površine drveta. Utiskivanje mora biti ravnomerno, tako da se opterećenje od 1 kN postiže u prvih 15 ± 3 sekunde. Zbog stabilizacije otiska, narednih 25 ± 5 sekundi, epruveta se drži pod dostignutim opterećenjem, a zatim se vrši rasterećenje. Otisak kod poprečne tvrdo-

će je u vidu kruga, a kod bočne eliptičnog oblika. Na taj način se kod poprečne tvrdoće mernom opremom meri jedan prečnik (slika 3), a kod bočne dva prečnika otiska pod pravim uglom jedan u odnosu na drugi: jedan duž vlakancima - d1, a drugi upravno na vlakanca - d2 (slika 4), sa tačnošću od $\pm 0,2$ mm.

Posle preciznog merenja prečnika, izračunavanje tvrdoće se vrši po formuli:

$$H_B = \frac{2F}{\pi D(D - \sqrt{D^2 - d^2})};$$

Gde je: H_B - tvrdoća po Brinelu, izražena u N/mm² ili MPa, F - sila od 1000 N, D - prečnik kuglice - 10 mm, d - prečnik otiska (poprečna tvrdoća) ili srednji prečnik ako je bočna tvrdoća u pitanju $d = (d1 + d2)/2$ u mm.

Slabost Brinel-ove metode se ogleda u tome što je kod većine tvrdih vrsta drveća veličina otiska kuglice na površini drveta relativno mala, pa postoji realna mogućnost da se otisak nađe pretežno u zoni ranog ili kasnog drveta unutar jednog prstena prirasta, a time i da dođe do velike varijacije dobijenih rezultata zbog vrlo velike razlike u tvrdoćama ovih dveju zona.

Da bi se na neki način ukolonili nedostaci Brinel-ove metode, slovački naučnik Janka je predložio metod koja se sastoji u utvrđivanju sile koja je potrebna da se čelična kuglica prečnika 11,284 mm utisne u drvo do

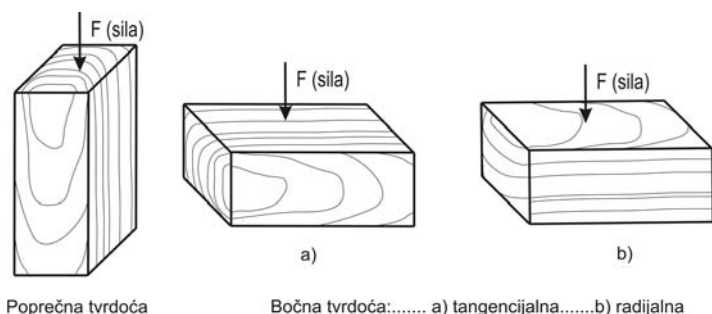
polovine svog prečnika od 5,642 mm (slika 5).

Na taj način se ostvaruje otisak na površini drveta od 1 cm² ili 100 mm². Tvrdoća po Janki se isto izražava u N/mm² odnosno u MPa tako što se u odnos stave potrebna sila u N i površina od 100 mm². Velika slabost ove metode je u prevelikoj dubini utiskivanja kuglice (skoro 6 mm - slika 6), tako da su vrednosti dobijene tvrdoće bliske vrednostima čvrstoće na pritisak za istu vrstu drveta, anatomski pravac i vlažnost.

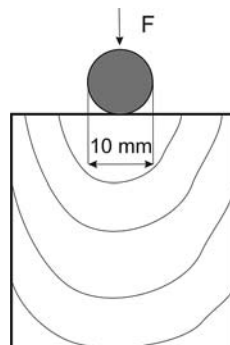
U Evropi se najviše primenjuje Brinel-ov metod (EN 1534), a u Americi metod po Janki (ASTM D 1037-7). Prisutnost oba načina ispitivanja i uočene njihove slabosti nam govore da nijedan metod nije idealan. Smatra se da je Brinel-ov metod pogodniji za određivanje tvrdoće kod lakših, a Janki kod težih vrsta drveća. Vrlo često se kod uvoznih vrsta pojavljuju vrednosti tvrdoće po Janki, ali ne u N/mm². Najčešći način prikazivanja je u lb, lbf, ili lbf (pound force) jedinicama, a često i u kgf (kilogram - force) jedinicama. 1 pound-force = 4,4482 N, a 1 kgf = 9,81 N. Ako je tvrdoća drveta iskazana bez jedinice npr. samo kao broj 3500, onda se uglavnom misli na pound-force. U tom slučaju tvrdoća drveta u N/mm² iznosi: $(3500 \times 4,4482)/100 = 155,7$ N/mm².

Tvrdoća drveta predstavlja značajan indikator kvaliteta i upotrebe drveta u građevinarstvu. Tu se prvenstveno misli na drvene podove, odnosno parkete. Zbog svoje lepote, trajnosti, topline, lakog renoviranja i održavanja, pod od drveta je postao savršen i nezamenjiv materijal. Zapravo u ovoj oblasti primene nailazimo vrlo često na podatke o tvrdoći. Pretražujući internet prezentacije preduzeća, koje se bave proizvodnjom parketa, nađene su velike nepravilnosti u prikazivanju ovog svojstva drveta. Ovaj podatak može izazvati veliku konfuziju tako da niste sigurni kakvo drvo odnosno parket kupujete, tvrd ili mek. Naravno, svesni su prodavci da te brojke ne privlače toliku pažnju u poređenju sa bojom, teksturom i drugim trendovima. Zbog svega navedenog, veoma je bitno, pri predstavljanju podataka o tvrdoći drveta, navesti o kom metodu se radi, pri kojoj vlažnosti i gustini je vršeno ispitivanje i što je najvažnije koja tvrdoća je u pitanju - poprečna ili bočna. Poprečna tvrdoća kod drveta je za oko 30 do 40 % veća od bočne tvrdoće (radijalne i tangencijalne). Drvo vlažnosti 12 % se, prema poprečnoj tvrdoći po Janki, može podeliti na šest skala. Prema toj skali proizilazi da su domaće vrste vrlo meke do tvrde što je prikazano u tabeli.

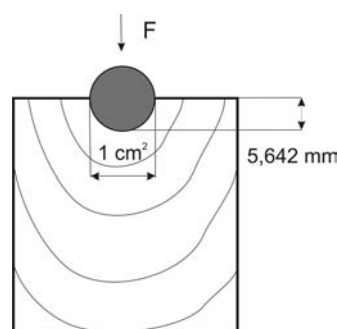
Međutim, kod parketa je upravo važnija bočna tvrdoća.

Slika 1. Tvrdoća drveta može biti određena paralelno sa vlakancima - poprečna tvrdoća ili upravno na vlakanca - bočna tvrdoća

Slika 2. Postupak određivanja tvrdoće po metodi Brinel-a

Slika 5. Postupak određivanja tvrdoće po Janki metodi

tvrdoće drveta

PIŠE: mr Nebojša Todorović

Tvrdoća drveta predstavlja značajan indikator kvaliteta i upotrebe drveta u građevinarstvu. Tu se prvenstveno misli na drvene podove odnosno parkete. Zbog svoje lepote, trajnosti, topline, lakog renoviranja i održavanja, pod od drveta je postao savršen i nezamenjiv materijal. Zapravo u ovoj oblasti primene nailazimo vrlo često na podatke o tvrdoći drveta.

Slika 3: Obrisak kod poprečne tvrdoće po Brinelu

Slika 4: Obrisak kod tangencijalne tvrdoće po Brinelu

Slika 6: Obrisak kod poprečne tvrdoće po Janki

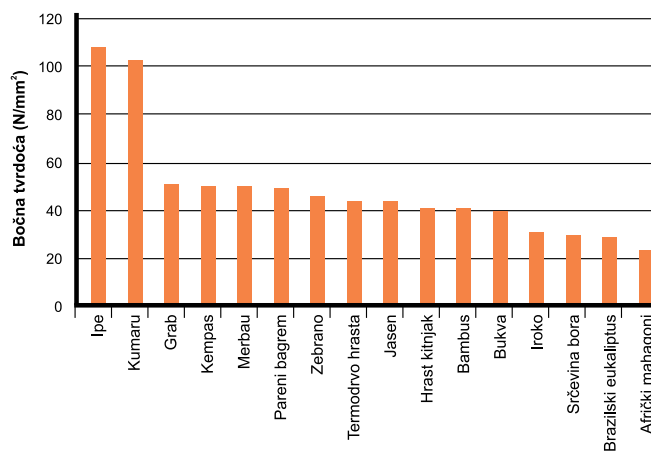

Slika 7: Alati za određivanje tvrdoće drveta: levo za Brinelov metod, desno za metod po Janki

Tabela: Janka skala za poprečnu tvrdoću pri 12 % vlažnosti drveta

Opis	Poprečna tvrdoća (N/mm ²)	Domaće vrste drveta
Vrlo meko	< 35	Beli bor, smrča, jela, topola, lipa, vrba
Meko	od 35,1 do 50	Ariš, crni bor, javor, breza
Srednje tvrdo	od 50,1 do 65	Brest, bukva, hrast, jasen
Tvrdo	od 65,1 do 100	Grab, bagrem
Vrlo tvrdo	od 100,1 do 150	
Tvrdo kao kost	preko 150	

Grafikon: Bočne tvrdoće nekih domaćih i stranih vrsta drveća

Radijalna i tangencijalna tvrdoća imaju približno iste vrednosti, ali se kod poda od četinar ili prstenasto poroznih lišćara ispituje tangencijalna tvrdoća, odnosno tvrdoća na radijalnoj površini. Razlog tome leži u postojanju velike razlike u tvrdoći kasnog i ranog drveta na tangencijalnoj površini, a samim tim i veće varijacije u konačnoj vrednosti. Treba znati da nisu sve uvozne vrste samim tim i tvrde. Vrlo često trgovci iz marketinškog intere-

sa, a ustvari iz nedostatka stručnog znanja, reklamiraju uvozni parket npr. od drveta iroko kao veoma tvrd i to po ceni od 50 €/m². Međutim, ako pogledate svojstva ovog drveta videćete da je njegova bočna tvrdoća ista ili čak manja od iste tvrdoće kod domaćih vrsta bukve, hrasta ili graba. Ako se npr. parket od graba ili hrasta može kupiti po nekoj prosečnoj ceni od 20 €/m² za ekstra, odnosno standard klasu, onda je cena od 50 €, za

mekšu vrstu, ustvari prevara. U prilog ovim činjenicama, prikazane su vrednosti bočnih tvrdoća nekih domaćih i stranih vrsta drveća koje se pojavljuju na našem tržištu (grafikon). Vrednosti tvrdoće su pri vlažnosti od 10 do 12 % i prosečnoj vrednosti gustine za tu vrstu drveta.

Sa grafikona se vidi da najveću tvrdoću, od prikazanih, imaju strane vrste ipe i kumaru. Domaće vrste se nalaze u srednjem delu lestvice i imaju približno istu vrednost tvrdoće kao zebrano, kempas ili merbau, a veću od brazilskog eukaliptusa, iroka ili afričkog mahagonija. Interesantni su podaci o tvrdoći termički modifikovanog drveta koje je sve više prisutno u proizvodnji parketa. Prema literaturnim podacima, termička modifikacija drveta uzrokuje smanjenje mehaničkih svojstava drveta za oko 30 %, međutim tvrdoća ostaje skoro nepromenjena, a kod nekih vrsta čak i veća nego kod netretiranog drveta. Uzrok može biti stvaranje takozvane „drvene skrame“ na površini, koja nastaje od isparljivih organskih komponenata koje ulaze u sastav drveta. U prilog tome govore i dobijene vrednosti o tvrdoći termodrveta hrasta kitnjaka koji su približno iste sa vrednostima netretiranog drveta. Istraživanja su sprovedena u Laboratoriji za svojstva drveta na Šumarskom fakultetu u Beogradu, gde je i proizvedeno termodrvno u laboratorijskim uslovima.

Treba napomenuti da pored vrste drveća i anatomskog pravca na tvrdoću drveta utiče i njegova gustina i vlažnost. Gustina utiče pozitivno, a vlažnost negativno. Važno je istaći da vlažnost drveta utiče na tvrdoću samo u higroskopnom području tj. u intervalu vlažnosti od 0 do 30 %. Ovaj uticaj vlažnosti je različit, tako da za poprečnu tvrdoću, 1 % povećanja vlažnosti izazvaće oko 4 % smanjenja tvrdoće, a kod bočne za oko 2,5 %. ■

Autor ovog teksta je asistent na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Beogradu

MAŠINE ZA OBRADU DRVETA

BEOGRAD, 11250 Železnik, Avalska 7
tel. +381 11 2572 285
tel/fax. + 381 11 2570 999
office@lineta.rs, lineta2002@mailcity.com
www.lineta.rs

PRESA ZA LAMELIRANJE DRVETA

ZVEZDA PRESA ZA MASIVNE DRVENE PLOČE

NANOSAČI LEPKA

VAKUUMSKO-MEMBRANSKA
PRESA OMNIFORM 70

MAŠINA ZA BRUŠENJE PROFILA

VAKUUM SUŠARA

MAŠINE ZA OBRADU DRVETA

Izrađeno od drveta

Ploče od iverice
sirove ploče od iverice | oplemenjene ploče od iverice

Unutrašnja vrata
glatka vrata | stilska vrata

Rezana građa
rezana građa građevinskog kvaliteta |
rezana građa stolarskog kvaliteta

LESNA TIP Otiški Vrh d.d.

Ljubazni do prirode i okoline

Lesna TIP Tovarna ivernih plošč Otiški Vrh d.d.,
Šentjanž pri Dravogradu 133, SI – 2373 Šentjanž pri Dravogradu

www.lesna-tip.si | info@lesna-tip.si

11080 Zemun, Batajnički drum 6n
tel/fax: 011/316 42 51, 316 16 29, 219 76 32
estia.beograd@gmail.com, estia@eunet.co.rs
www.estia.co.rs

Proizvodimo i montiramo

- nameštaj za opremanje stambenih objekata: kuhinje, spavaće sobe, dečije sobe, kupatila, sobna vrata
- sve vrste kancelarijskog nameštaja
- opremanje apoteka i laboratorija
- opremanje svih drugih poslovnih i javnih objekata
- izrada frontova za nameštaj i uslužno lakiranje drveta
- projektovanje svih vrsta nameštaja, kao i konsultacije u realizaciji željenih formi i izgleda

KAKO SE IZRAĐUJU

U ovom osvrtu pokušaćemo da vam prikazemo pojedine faze izrade prozora i približimo iskustva evropskih proizvođača. Kao polazni materijal koristi se lamelirano drvo. Drvo je nezamenljivo iz više razloga, a pre svega zbog svojih mehaničkih i estetskih svojstava. Kvalitet i cena lamela zavise od kvaliteta i vrste drveta koje se lamelira.

POSEBNA PRIPREMA

U ovoj fazi kreće se od dimenzija otvora (građevinskih mera) u koje se postavlja stolarija. Posebna, ili tehnička priprema, odnosi se na izbor i tip lamela od kojih se izrađuju prozori. Ova faza obuhvata i aktivnosti kao što su: krojne liste, specifikacija pomoćnih materijala (okova, stakala, okapnica, boja, lakova i td).

OBELEŽAVANJE

Posle blanjanja vrši se međuoperacija, tzv. obeležavanje. Smisao ove aktivnosti je da iskusen stolar izvrši pravilnu orijentaciju komada, odnosno da eventualne greške na elementima nakon faze blanjanja, obeleži a time i odredi obradu u narednoj operaciji sa kojom će greške biti eliminisane. Na primer, ako je evidentno da postoje čvor ili lijavost na jednoj strani elementa, u sledećoj operaciji (dužinsko profilisanje) ova greška može biti eliminisana.

KROJENJE ELEMENATA

Posle izbora lamela, prva faza proizvodnje je prerezivanje lamela na dužine po pripremljenoj krojnoj listi. Prvo se realizuju najduži elementi, a ostatak lamela koristi se za kratke elemente.

STABILIZACIJA

Ovo je faza koju mnogi proizvođači izbegavaju. Naime, lamele koje se presecaju u svom prvobitnom obliku mogu da izgledaju prave i bez deformacija. Nakon sečenja u elemente, odnosno presecanja drvnih vlakana, može da dođe do pojave unutrašnjih naprezanja što opet može imati znatnog uticaja na pravost i pravilne dimenzije elemenata. Iskrojeni elementi se slažu kao na slici i ostavljaju da odleže najmanje jednu sedmicu.

PREDBLANJANJE

Ova faza je isto često preskočena iz ekonomskih razloga, jer poskupljuje proizvodnju. Nakon faze stabilizacije iskusan stolar pažljivo analizira svaki element i donosi odluku koju stranu će ravnati, kako bi eliminisao eventualne geometriske greške. Operacija se izvodi na standardnoj mašini, abrihteru. Ova operacija koliko-toliko neutrališe izražene napone i stabilizuje strukturu, dajući maksimalnu mogućnost korištenja svakog elementa.

BLANJANJE

Po završetku operacije predblanjanja, elementi se prosleđuju na četverostranu blanjalicu gde se vrši obrada sa sve četiri strane u jednom prolazu. Pri tome se ostvaruje konačan presek elementa što mu obezbeđuje prelaz na sledeću fazu obrade.

ČEPOVANJE

Ova operacija se u savremenim fabrikama vrši na kompjuterizovanim ugaonom obradnom centru ili u nedostatku ove na mašini testerafrezeru sa pomičnim kolicima. Naime, u jednom prolazu se vrši štucovanje i čepovanje elemenata sa obe strane. Ovom operacijom se ostvaruje tačna dužina i izrada visokopreciznih elemenata veze sa kojom je moguće ostvariti formiranje perfektnih prozorskih ramova.

1

2

3

4

5

6

7

DOBRI PROZORI

PROFILISANJE ELEMENATA

Nakon čepovanja elementi se profilisu po dužini. U istom prolazu vadi se, zahvaljujući specijalnoj testeri, i lajsna za staklo (kada su u obradi elementi za krila). Ukoliko se obrađuju elementi štoka, osim profilisanja, rade se i kanali za dihtunge u istom prolazu.

8

LEPLJENJE

Sledeća operacija predviđa slepljivanje gotovih elemenata, odnosno formiranje ramova – krila prozora. Operacija se izvodi na takozvanoj ram presi. Zahvaljujući hidro-klipovima formiraju se ramovi tačnih dimenzija i oblika. Lepkovi koji se koriste su u klasi B3 i B4.

9

ČIŠĆENJE

Posle operacije lepnjenja, na spojevima se pokazuje višak lepila, kao posledica pritiska i veze čep-pročep. Lepak se odstranjuje ručno i lako pod uslovom da se izvodi neposredno posle operacije spajanja, odnosno formiranja ramova.

10

11

PROFILISANJE KRILA

Formirana krila nakon čišćenja ostaju da se suše najmanje dva dana. Posle toga mogu da idu u dalju obradu. Ova faza predviđa spoljašnje profilisanje sa kvalitetnim i ostrim alatom, a sve u cilju ostavriavanja profila koji omogućuju perfektno naleganje na štok. Obrada krila se vrši sa sve četiri strane, s tim što se prvo obrađuju kraće.

12

GITOVANJE

Da bi se ostvario dobar kvalitet prozora, posle spoljašnjeg profilisanja, vrši se kontrola obrađenih ramova. Ona se sastoji u tome što se sa specijalnim gitom otklanjaju eventualne greške i sitni nedostaci. U nekim slučajevima nisu potrebne nikakve intervencije, a u drugim (na primer, kod obrade krila od čamovih lamela) gitovanje je neophodno zbog postizanja dobre završne obrade i zbog estetskih razloga.

13

BRUŠENJE

Posle sušenja površina tretiranih gitom sledi brušenje krila, koje se vrši na šitokotračnoj protočnoj brusilici – kalibrirki koju sačinjavaju tri radna valjka. Trake su različitog granuliteteta, a brušenje se izvodi u jednom prolazu. Najfinija traka se koristi za brušenje lakiranih površina. Zajedno sa krilima vrši se i brušenje elemenata štoka. Brušenje profila obavlja se sa specijalnom tračnom brusilicom. Mašina može da bude jednostrana ili dvostrana, kao i sa većim brojem radnih grupa.

14

OBRADA SEDIŠTA ZA OKOV

Ovom aktivnošću počinju završne operacije: na štoku se formiraju sedišta u koja se posle smeštaju okovi. Nakon pozicioniranja elementa štoka, sa frez mašinom formiraju se nasloni ili sedišta za okov.

15

BUŠENJE ZA RUČICU

Nakon brušenja, krila se podvrgavaju bušenju i to na posebnoj mašini sa kojom se ostvaruje velika tačnost. Ova operacija se izvodi sa radnom jedinicom koja ostvaruje trostruko bušenje u jednom taktu. Na ovaj način ostvareno je super tačno pozicioniranje ručice za zatvaranje krila u odnosu na mehanizam za bravljenje.

KAKO SE IZRAĐUJU DOBRI PROZORI

16

GEROVANJE LETVICA ZA STAKLO

Posle bušenja, na mašini se unose dimenzije krila i vrši se priprema za gerovanje letvica za staklo koje obezbeđuju efikasno fiksiranje staklenih elemenata. Postoje i ekonomičniji postupci za izradu završnih lajsni za staklo, ali često ne daju dobre mere i ne garantuju veliku tačnost.

17

POSTAVLJANJE LAJSNI ZA STAKLO

Nakon gerovanja lajsne se provizorno ubacuju u prozorska krila, kako bi se bojile u sklopu sa krilom. Na ovaj način postiže se ravnomerno bojenje i sprečava diskolorizacija koja bi mogla nastati u slučaju odvojenog bajcovanja krila i lajsni.

18

ZAVRŠNA KONTROLA

Posle umetanja lajsni za staklo, pristupa se završnoj kontroli kvaliteta pre bajcovanja. U ovoj fazi otklanjaju se eventualni nedostaci brušenja gitovanih površina, verifikuju se svi elementi koji treba da budu sadržani na krilu pre operacije farbanja.

19

FARBANJE

Ova operacija počinje kačenjem ramova o kuke pogonjenog transportera i to na način da zauzimaju blago nagnet položaj, kako bi se omogućilo nesmetano okapljavanje viška boje.

20

PRVA IMPREGNACIJA

Okačena krila ulaze u zonu raspršenog impregnanta tzv. „flow coating“ gde se izlažu prskanju sa specijalnom tečnošću koja prodire u drvo i osigurava sigurnu zaštitu od gljiva i parazita. Osim toga, ova tečnost prodirući u drvo unosi i pigment, dajući drvetu odgovarajuću boju i živost.

21

DRUGA IMPREGNACIJA

Posle realizacije prve impregnacije u tunelu se vrši sušenje, koje je i preduslov za početak druge impregnacije. Ona se obavlja sa gušćim preparatom. Ovako tretirani delovi dobijaju poboljšanu zaštitu i punoću. Kao i kod prthodne operacije, ramovi prolaze kroz tunel za sušenje. Ovo predstavlja solidnu osnovu za završno lakiranje. Po izlasku iz tunela vrši se kontrola osušenih delova, kako bi se pristupilo konačnom, završnom lakiranju.

ČETKANJE

Posle pefektno obavljene operacije sušenja impregniranih delova prozora, koja obično traje od 24 do 48 sati, počinje operacija četkanja. Naime delovi prolaze kroz mašinu tzv. četkaru koja ima za cilj dobijanje sjajnih, glatkih i „mekih“ površina koje su dobra osnova za završno lakiranje. Delovi se podvstavaju četkanju sa grubljom granulacijom na ulazu, a finijom na izlazu iz mašine.

22

ZAVRŠNO LAKIRANJE

Ova operacija se odvija pomoću jednog složenog kompjuterizovanog sistema koji vodi automatski proces lakiranja. Posle četkanja, delovi se kače na transportni sistem i tretiraju se sa konstantnom debljinom laka po celoj površini. Lak nije nanešen na drvo 100%, već postoji i rastur materijala. Taj višak se sakuplja na poseban način i ponovo vraća u sistem za lakiranje. Tako lakirani delovi unose se u tunel za sušenje poslednji put.

23

OKIVANJE

Posle sušenja koje traje najmanje 24 sata, pristupa se okivanju krila i štokova. Ova operacija se izvodi na automatskoj kompjuterizovanoj mašini koja nakon unošenja dimenzija krila, odnosno elemenata štoka, automatski proračunava tačke bušenja i frezovanja za montažu okova. Kao rezultat dobija se konstantno visoka preciznost okivenog elementa.

24

SASTAVLJANJE ŠTOKOVA

Štokovi se sastavljaju nakon operacije lakiranja, da bi se garantovao visok stepen zaštite. Naime, štok je više izložen spoljnim atmosferskim uticajima i ne bi se ostvarila dovoljna garancija kada bi se lakirao u sklopu. To se pre svega odnosi na elemente veze. Inače, sklapanje štoka izvodi se kao i kod krila, na ram presi. Lepkovi koji se koriste odlikuju su visokom otpornošću na vlagu i garantuju visok kvalitet spoja. Uglavnom radi se o lepkovima sa poliuretanskom osnovom sa osobinom visoke nosivosti i otpornosti.

25

26

MONTAŽA ZATVARAČA

Okivanje se završava operacijom montiranja okova za zatvaranje krila. Na posebnom stolu se prvo učitavaju dimenzije krila, a posle se vrši sečenje zatvarača na potrebnu meru. Aplikacija ovog sistema se vrši po obimu celog krila garantujući kontinualni sistem zatvaranja, samo sa ovim načinom se garantuje efikasno i precizno zatvaranje. Zavijanje se obavlja sa automatskim uvrtačem sa laserskom vodičom.

27

POSTAVLJANJE OKAPNICA I PRAGOVA

U međuvremenu, štok se kompletira sa aluminijumskom okapnicom i pragom ukoliko se radi o balkonskim vratima.

28

UBACIVANJE DIHTUNGA I ODBOJNIKA

Po obimu štoka ubacuju se specijalni dvosrtruki ili trostruki dihtunzi koji obezbeđuju efikasno naleganje krila na štok. Osim toga, dihtunzi u kanalima se izvođe sa obavezanim odbojnicima koji obezbeđuju perfektan spoj krila i štoka.

29

SPAJANJE KRILA I ŠTOKA

Štok se na kraju kompletira sa krilima. Na posebnom stolu se vrši spajanje i provera funkcionalnosti spoja, odnosno korektno zatvaranje i otvaranje. Ovo na neki način predstavlja završnu operaciju i ako je potrebno vrše se sitne korekcije u cilju ostvarenja perfektnog spoja. Na ovaj način dobili smo prozor visokog kvaliteta sa jako brzim i preciznim otvaranjem i zatvaranjem, i na zadovoljstvo kupca.

30

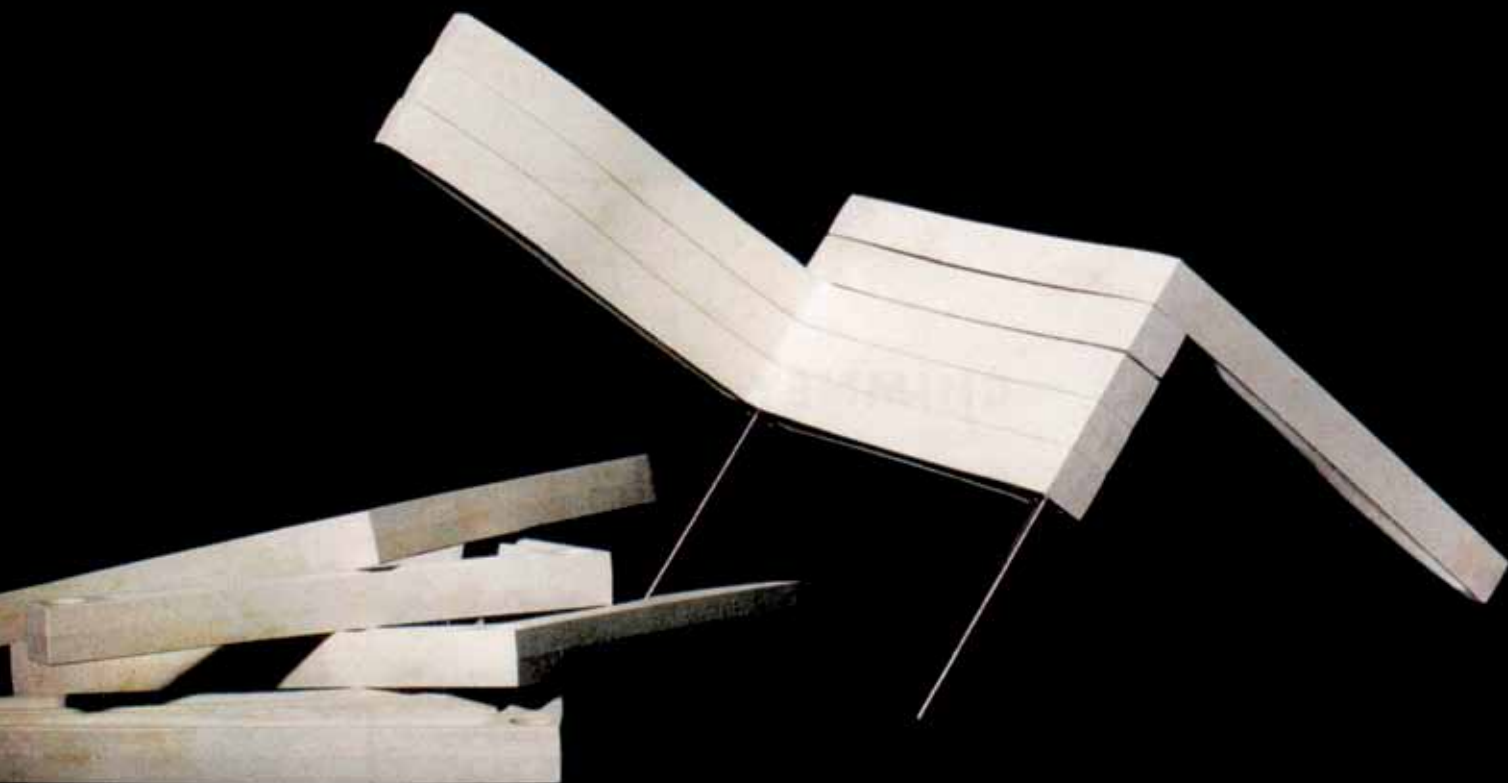

ISPORUKA

Završeni prozori konačno su spremni za isporuku. U tu svrhu mogu da se koriste specijalna kolica sa minimalnim dimenzijama i maksimalnim kapacitetom pakovanja. Kolica se po isporuci vraćaju isporučiocu.

Pripremio: dipl.ing R.Vasović
LINETA d.o.o. Beograd

U pripremi ovog teksta korišćena su iskustva i preporuke poznatog italijanskog proizvođača FARINELLI s.r.l. Sve druge informacije u vezi sa tehnološkom i proizvodnom problematikom možete dobiti putem maila: office@lineta.rs

PIŠE: mr Jelena Matić

NOVI MATERIJALI NA BAZI OSNOVA ZA

Postoje brojne mogućnosti za korišćenje ekološki inovativnih materijala. Veliki je podsticaj videti kako novi materijali inspirišu dizajnere i arhitekte. U cilju promocije novog materijala, kompanije se odlučuju za saradnju sa stručnjacima u dizajnu koji kroz svoja rešenja proizvoda pružaju pravi uvid u izgled, funkcionalnost i performanse materijala za koji se želi da zaživi u budućnosti.

UPM je jedna od najvećih svetskih grupa drvo-prerađivačke industrije i ima pogone za proizvodnju celuloze, papira i drugih materijala na bazi drveta u 14 zemalja. Zahvaljujući poslovnoj politici kojom se vrednuje istraživanje i spremnost na promene, UPM testira nove sirovine i razvija nove proizvode u bliskoj saradnji sa klijentima i dizajnerima i uspeva da ostane vodeća kompanija u inovacijama na tržištu. U skladu sa visokim standardima u proizvodnji, velika pažnja se obraća na održivost i kreativne inovacije proizvoda koje u potpunosti odgovaraju principima očuvanja životne sredine.

Poslovna jedinica koja razvija visoko kvalitetne kompozite na bazi drveta i plastike je tokom poslednjih godina radila na novom kompozitu UPM Profi, a kao polaznu sirovinu upotrebila višak materijala koji se javlja iz proizvodnje samolepljivih oznaka. Dobijen je novi, jedinstveni materijal koji kombinuje najbolje osobine drveta i plastike tj. velike je nosivosti i otporan na UV zračenje i vlagu. Ova suštinska svojstva čine ga idealnim za upotrebu na otvorenom prostoru. Lako se reciklira, a sve komponente su netoksične.

Uspešna saradnja proizvođača materijala i čuvenog japanskog arhitekta Shigeru Ban-a počela je 2007. godine na Triennale-u u Milanu, tokom izgradnje paviljona Artek-a, jedne od najinovativnijih kompanija nameštaja koje doprinose modernom dizajnu. Ban, poznat još kao i preteča u ekološkoj arhitekturi, dizajnirao

DRVETA KAO RAZVOJ PROIZVODA

je izložbeni objekat napravljen od UPM Profi-ja. Paviljon je dao odličan primer odgovornosti prema životnoj sredini primenjenoj na vizuelni dizajn.

Posle upotrebe novog materijala za konstruktivne sisteme i kao obloge u arhitekturi, ovaj uspešan tim, predstavio je inovativno osmišljeni koncept nameštaja, 10-UNIT SYSTEM (Sistem od 10 elemenata) na najvećoj svetskoj izložbi nameštaja, aprilskom sajmu u Milanu 2009. godine. U potpunosti modularan nameštaj baziran je na osnovu upotrebe samo jednog elementa u obliku latiničnog slova L. Ovaj osnovni element može biti montiran na različitim pozicijama i tako formirati stolicu, sto ili klupu.

Novi sistem nameštaja 10-UNIT SYSTEM je pravi dokaz o tome šta je moguće postići kada se kombinuju vrhunsko projektovanje, tehnologije, materijali i kada dizajner, ili uopšte, kreativan čovek ima hrabrost da proba nešto novo.

FieraMilano Ro – od 4. do 8. maja 2010. godine

Svetsko bijenale drvoprerađivačke tehnologije i ponude nameštaja

Xylexpo 2010. ubrzava oporavak! Ovo nije samo slogan, već jednostavno odraz situacije okarakterisane povećanjem broja prijavi i posebnim interesovanjem za sledeći Xylexpo, internacionalno bijenale drvoprerađivačke tehnologije i industrije nameštaja koje će se održati od 4. do 8. maja ove godine u milanskom izložbenom centru Ro. Jača i interesovanje za polugotove proizvode, a to je industrija koju izložba pozdravlja sa velikim entuzijazmom.

Prijave - Organizatori već razmatraju raspodelu štandova prema dosadašnjim prijavama tako da svi koji su odlučili da učestvuju na izložbi Xylexpo 2010 mogu adekvatno da se pripreme. Broj prijavi najavljuje da će Xylexpo označiti kraj krize za ovu industriju. Predviđanja, zasnovana na podacima, a ne na nagađanju, sugerišu da će preko 700 izlagača učestvovati u ovom događaju maja 2010. godine, a on će obuhvatiti površinu od 60 000 m².

Milano – domaćin sajma XYLEXPO 2010.

FieraMilano će biti partner sajma Xylexpo ne samo za događaj 2010. godine, već i za 2012. godinu. To potvrđuje internacionalni karakter sajma Xylexpo (284 izlagača i 51,5 % inostranih posetilaca od ukupno 82 000 posetilaca prethodnog događaja). I na opštem skupu Acimall, italijanske asocijacije proizvođača mašina i alata za drvnu industriju, člana Confindustrije, koji organizuje i poseduje izložbu preko Cepre - zabeleženo je 90 % glasova za ovu kooperaciju.

Bitan internacionalni događaj za ponudu poluproizvoda

Xylexpo 2010. će biti posvećen i komponentama, zalihama i poluproizvodima za industiju nameštaja. Xylexpo nastoji da postane velika izložba - održava se u maju parnim godinama - sa ciljem da predstavi globalnim operaterima sve što im je potrebno da naprave komad nameštaja i prerade drvo.

„Šuma na izložbi“

Potpuno nova inicijativa sajma Xylexpo 2010. biće projekat pod nazivom „Šuma na izložbi“ koji će biti primenjen zahvaljujući saradnji sa regijom Lombardije. Cilj je da se oformi nova izložbena dimenzija gde je moguće uključiti sve što se odnosi na drvo i šume. Podrobno će se analizirati svi aspekti drveta: od rukotvorina do regionalne kulture, od prirodnog inženjeringa do šumskih projekata, od prvih mašina za preradu do pomoćnog pribora i opreme, od obuke do širenja poštovanja prema ovom dragocenom sirovom materijalu, od industrije drvne gradnje do upotrebe drveta kao izvora energije i toplote. Takođe projekat „Šuma na izložbi“ će biti otvoren samo u nedelju 9. maja.

„Visoko-tehnološka arena“: susreti i poređenja

Izložbe su i mesto na kojima dobijamo informacije. Danas više ne ikada, izložbeni centri su bitna sredstva za promovisanje znanja, podrobnu analizu, sastanke i razmenu tehničke veštine. Tokom pet dana Xylexpo „High-tech“ arena (prava arena koja će biti postavljena unutar hale) će obezbediti kompanijama, profesionalnim studijima, operaterima, institutima i centrima za istraživanje mesto na kom će se obratiti velikoj publici i predstaviti nova rešenja, solucije i razvoj.

www.xylexpo.com

Q qualityaustria
SYSTEM CERTIFIED
 ISO 9001:2000 NR.07441/0

Kroz proveru je potvrđeno da preduzeće PINOLES zahvaljujući dobroj organizaciji i adekvatnom nadzoru može da garantuje proizvode, koji su poreklom iz šuma kojima je gazdovano na ekološki prihvatljiv, socijalno pravedan i ekonomski isplativ način.

Firmi PINOLES svečano uručen FSC COC sertifikat

Nakon dobijanja sertifikata za ISO 9001:2000 STANDARD, preduzeće PINOLES je krenulo u novi projekat - uvođenje FSC COC STANDARDA. Ideja vodilja je bila pružanje i garantovanje visokog kvaliteta usluga i proizvoda svojim partnerima, kao i mogućnost plasmana gotovih proizvoda na inostrano tržište. Domaći kao i inostrani potrošači, sve više tragaju za proizvodima koji su proizvedeni u skladu sa ekološkim i socijalnim kriterijumima.

Posle implementacije, renomirana sertifikaciona kuća SGS iz Johanesburga, sa sedištem u Ženevi, je odabrana da izvrši audit, i on je urađen 23. i 24. septembra 2009. godine. Kroz proveru je potvrđeno da preduzeće PINOLES zahvaljujući dobroj organizaciji i adekvatnom nadzoru može da garantuje proizvode, koji su poreklom iz šuma kojima je gazdovano na ekološki prihvatljiv, socijalno pravedan i ekonomski isplativ način.

Gospodin Marinko Ukropina, generalni direktor firme SGS Beograd, svečano je uručio sertifikat na proteklom Sajmu nameštaja u Beogradu. Događaju je prisustvovala i gospođa Šeron Valentajn, potpredsednica USAID za Srbiju - projekti za razvoj konkurentnosti, koja je napomenula da je projekat sufinansiran od strane USAID-a, koji je prepoznao PINOLES kao vodeću distributersku kuću u drveno preradivačkoj industriji i na taj način napravio smernice i ostalim preduzećima u istoj branši.

Inače, organizacija FSC je osnovana 1993. godine kao svetsko nezavisno i neprofitabilno udruženje, od strane različitih tela koja se

bave životnom sredinom i kompanija koje su aktivne u šumarstvu i drvnoj industriji.

FSC je definisao 10 principa za sertifikaciju šuma, koji su važeći u celavom svetu.

Osnovu FSC sertifikacije čine sledeće tačke:

- Usaglašenost sa zakonima i FSC principima, usaglašenost sa zakonima struke i zaštitom zdravlja
- Poštovanje prava vlasništva
- Nastojanje da se održi, sačuva i zaštititi dobar odnos sa lokalnim stanovništvom
- Održavanje visokog stepena kvaliteta drveta i drvne građe
- Princip regeneracije
- Planiranje i kontrola dokumentacije
- Čuvanje zaštićenih šuma
- Očuvanje bioloških raznolikosti

Sertifikacija u skladu sa FSC CoC zahteva sledeće:

- Dokumentovani sistem kontrole
- Potvrdu prijema robe
- Razdvajanje i/ili obeležavanje sertifikovane od nesertifikovane robe
- Označavanje bezbednih proizvoda
- Identifikacija sertifikovane robe za otpremu

Nakon uspešne sertifikacije, FSC CoC sertifikat se izdaje na 5 godina, s tim što se nadzorni audit sprovodi svake godine.

Goran Knežević

spin valis d.d.
POŽEGA

Industrijska 24
34 000 Požega, Hrvatska
tel: 00 385 / 34 311 175
fax: 00 385 / 34 274 704
e-mail: spinvalis@spinvalis.hr
prodaja@spinvalis.hr
www.spinvalis.hr

SPIN VALIS:

kvalitetan,
udoban
i trajan nameštaj!

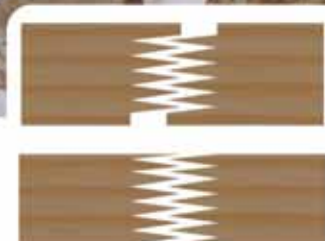
Nameštaj za toplinu doma
u kome će uživati
više generacija.

Alatnica **& Marić**

info Tel. 00381 (0) 32 373 588, Čačak, Srbija
www.alatnicam.rs

NOVO
U NAŠEM PROIZVODNOM PROGRAMU

DVOSTRANA LINIJA ZA DUŽINSKO NASTAVLJANJE DRVETA

medwood

MEĐUNARODNI SAJAM ALATA I OPREME, POLUPROIZVODA, KOMPONENTI, APARATA I MAŠINA ZA DRVOPRERAĐIVAČE I INDUSTRIJU NAMEŠTAJA

22-25 APRIL 2010

OD VELIKE IZLOŽBE UVEK OČEKUJETE VIŠE...

Nakon naročito uspešne realizacije internacionalne izložbe, sajma drvne industrije i industrije nameštaja MEDWOOD 2006. i 2008. godine, „velika izložba“ ponovo otvara svoja vrata javnosti 2010. godine.

Medwood se održava od 22. do 25. aprila 2010. godine u novom modernom izložbenom centru METROPOLITAN EXPO na atinskom međunarodnom aerodromu ELEFTHERIOS VENIZELOS uz učešće najznačajnijih kompanija u sektoru materijala za nameštaj, poluproizvoda, podova, drvenarije, prozorskih šalona, kuhinjskog nameštaja, kao i kompanija koje se bave proizvodnjom mašina za drvopreradačku industriju.

MEDWOOD je postao „velika izložba“ za čitav Balkan i jugoistočnu Evropu, a prisustvovaće mu vodeće firme i iz Grčke i sa evropskog tržišta. Posetioci sajma MEDWOOD će imati priliku da se informišu o novim proizvodima i međunarodnim trendovima u proizvodnji i dizajnu modernih projekata.

Ciljevi izložbe su sledeći: multilateralna reklamna kampanja koja treba da privuče komercijalne posetioce iz Grčke, sa Kipra i iz drugih balkanskih zemalja; učešće velikog broja vodećih firmi; privlačenje posetilaca iz sektora arhitekture i uređenja enterijera; izlaganje novih eksponata; organizovanje jednodnevnih konferencija o pitanjima koja se uglavnom odnose na sektor prerade drveta i proizvodnje nameštaja.

METROPOLITAN
EXPO ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Metropolitan Expo kombinuje sve osobine međunarodno poznatih izložbenih centara Zapadne Evrope i obuhvata površinu od 160 000 m². METROPOLITAN EXPO se sastoji od četiri velike izložbene sale (ukupne površine od 50 000 m²) koje su smeštene na istom nivou jedna pored druge, dva impresivna ulaza i foajea, dve sale za konferenciju kapaciteta od po 400 i 200 osoba, dva luksuzna restorana, sedam kafea i konačno jednog širokog centralnog hola sa prirodnim osvetljenjem, koji povezuje sve navedene sale.

Metropolitan EXPO otvara nove horizonte u sferi sajmova i konferencija. Podmiruje potrebe organizatora i izlagača, promovišući ovaj događaj evropskih specifikacija, a idealan je prostor koji će ugostiti hiljade posetilaca.

MEDWOOD 2010

MEDWOOD 2010. će opet omogućiti posetiocima da se upoznaju sa novim materijalima, tehnologijama i mašinama, novim trendovima, kao i unapređenim strukturnim materijalima. Ključni cilj izložbe MEDWOOD je da poboljša i kategorije eksponata i njihov kvalitet, na osnovu modernih trendova u dizajnu, odnosno funkcionalnosti i inovacija. Glavne kategorije eksponata Medwood 2010. su: materijali za nameštaj, drvo za gradnju i finalnu preradu, dekorativni materijali, mašine za preradu drveta. Treća po redu izložba će se odigrati uskoro. Impresivno unapređen u odnosu na sve pređašnje slične događaje, MEDWOOD će se održati u novom, modernom i izložbenom centru visokog standarda, METROPOLITAN EXPO, u samom srcu komercijalne Atine, na atinskom međunarodnom aerodromu ELEFTHERIOS VENIZELOS. MEDWOOD se premešta u ovaj novi izložbeni centar u cilju apsolutnog komercijalnog uspeha svih izlagača.

JEDNODNEVNE KONFERENCIJE - PARALELNI DOGAĐAJI

Izložba, kako bi stvarno bila velika, treba da ide izvan granica očekivanog i treba da nudi posetiocima i učesnicima više prilika za razgovor o temama širokog spektra drvne industrije.

U dva navrata 2006. i 2008. MEDWOOD je dokazao da je više od izložbe, a paralelno je organizovao i razne informativne jednodnevne konferencije. Stručnjaci iz Grčke i inostranstva su analizirali razna pitanja u ovom sektoru, promovirajući osnovne prednosti drveta i njegove primene.

Bitan doprinos tome dali su i Odsek za arhitekturu Nacionalne politehničke škole u Atini, Odsek za dizajn i tehnologiju drveta i nameštaja Tehničkog univerziteta u Larisi, kao i vatrogasne brigade. Uvek nudi više, MEDWOOD će 2010. organizovati još interesantnije konferencije i diskusije sa eminentnim stručnjacima na teme koje se odnose na širi koncept upotrebe i primene drveta i izgradnju svesti o nizu ekoloških pitanja.

O VELČINI IZLOŽBE GOVORE PODACI!

MEDWOOD je stekao poverenje najvećih kompanija, pa je i broj učesnika u porastu. Primera radi, na drugoj po redu održanoj izložbi broj učesnika se u odnosu na prvu povećao čak za 75%. Na ovoj, trećoj po redu izložbi učestvovaće više od 170 izlagača sa više od 230 kompanija iz Grčke i inostranstva.

Posetioci

Širi sektor prerade drveta u Grčkoj na Balkanu i jugoistočnoj Evropi stiče prestižne pozicije na sajmu MEDWOOD. Broj posetilaca je u stalnom porastu, a 2008. godine broj posetilaca je bio za 69% veći u odnosu na prethodno održan događaj. Ove godine očekuje se još veći broj posetilaca.

Koornunikacije

Uspeh izložbe MEDWOOD u Grčkoj i inostranstvu je postignut u velikoj meri putem reklamiranja u časopisima koji se bave arhitekturom, preradom drveta i proizvodnjom nameštaja u Grčkoj i na Balkanu. Po prvi put u Grčkoj, u okviru izložbi drvne industrije, izlagači imaju priliku da se sretnu i razmene stavove i iskustva sa arhitektama, dizajnerima i drugim profesionalcima iz sličnih inostranih firmi.

Sve informacije možete dobiti kod

MED EXPO

tel. +30 210 2930706 · fax. +30 210 2139968
e-mail: ad@medwood.gr · www.medwood.gr

POKROVITELJ

pro:Holz
www.dataholz.com

Održan seminar studenata prerade drveta INTERFOB 2009. u Poljskoj

Odavno već tradicionalni, dvadeset drugi po redu INTERFOB seminar održan je u rezervatu prirode Besia, u Poljskoj, u organizaciji Univerziteta za primenjene nauke, *Uniwersytet Przyrodniczy* u Poznaniu, u periodu od 19. do 23. oktobra 2009. godine.

Podržan od strane Eurologne (*The European Network for Ad-*

vanced Wood Processing and Engineering Education) INTERFOB se tradicionalno održava svake godine u različitim gradovima Evrope još od 1987. godine i ima za cilj povezivanje budućih inženjera obrade drveta iz svih evropskih država, upoznavanje sa najnovijim tehnološkim dostignućima drvne industrije kao i uspostavljanje poslovnih kon-

takata. Kongersu je prisustvovalo oko 250 studenata iz oblasti prerade drveta i šumarstva sa 14 Univerziteta iz Evrope.

Šumarski fakultet i Odsek za preradu drveta iz Beograda vrlo uspešno i zapaženo predstavljalo je 11 odabranih studenata. Ovakve manifestacije pomažu da se fakultet poveže sa ostalim fakultetima Evrope, da ostvari međusobnu saradnju, transfer znanja kao i razmenu stručnog kadra.

Nakon otvaranja seminara od strane glavnog organizatora *Paweł Tekień-a*, predavanje o važnosti dizajna pri kreiranju novih proizvoda održao je prof. dr *Michał Roszkowski*, sa jasnim zaključkom da je savremena tehnologija skoro ista i svima dostupna, i da je ustvari proizvod najbitniji. Nakon toga učesnicima su predstavljeni stručni časopisi za drvnu industriju u Poljskoj (*Mieblarstwo i Gazeta Przemysłu Drzewnego*). Usledilo je još jedno predavanje vezano za investicije u Poljsku drvnu industriju u 2008. godini. Bilo je reči i o važnosti razmene informacija u drvnoj industriji, i važnosti raz-

mene studenata između zemalja kako bi oni kasnije što lakše sarađivali. Nakon toga su kompanije sponzori ovogodišnjeg seminara ukratko predstavile svoj proizvodni program, kroz nekoliko promotivnih filmova. Narednog dana usledilo je predstavljanje fakulteta i različitih kultura zemalja učesnika.

Uvek najzanimljiviji deo seminara, predstavljaju posete fabrikama zemlje domaćina. Ove godine upriličena je poseta dvema automatizovanim fabrikama *Swedwood-a*, koje su integrisani deo internacionalne kompanije *IKEA*. Posećene su i kompanije: *Szynaka-Meble* i *DFM*, kao i ekološka istraživačka stanica *Popielno*. Poslednjeg dana organizatori su priredili posetu *Vučjoj jami (Wolfsschanze)* u kojoj je *Adolf Hitler* boravio dve godine tokom Drugog svetskog rata, a koja se nalazi u blizini rezervata *Besia*.

Učesnici su kroz razne zanimljive igrice i šetnje imali priliku da se još bolje upoznaju i kroz interakciju razmene kontakte.

Projekat su podržali: *JELA JAGODINA*, *RADMILOVIĆ Zemun*, *ENTERIJER JANKOVIĆ Novi Sad*, *SAGA DRVO Beograd*, Javno preduzeće *Srbijašume* i *ŠUMARSKI FAKULTET Beograd*. Zahvaljujemo se medijskim sponzorima časopisu *DRVOTEHNIKA*, i portalu www.serbianfurniture.org.

Nadamo se da će se saradnja preduzeća i studenata u budućnosti nastaviti na obostrano zadovoljstvo.

Zadovoljna lica studenata, mnoštvo ostvarenih kontakata govore da je i ovogodišnji seminar u potpunosti ispunio očekivanja učesnika.

Naredni seminar *Interfob 2010* biće organizovan u Francuskoj u organizaciji *Ecole Supérieure du Bois* iz Nanta.

Goran Bodić, student

i za danas i za sutra
UNIVERZALNA DRVO-ALUMINIJUMSKA STOLARIJA
Montiramo aluminijum na drvenu stolariju

UNIDAS
Beograd, Đuje i Dragoljuba-11
tel/fax: 011/ 233-46-99, 232-28-88
www.unidas.co.yu, e-mail: unidas@eunet.yu

METROPOLITAN
EXPO EXHIBITION CENTRE

NA ATINSKOM MEĐUNARODNOM AERODROMU

medwood

MEĐUNARODNI SAJAM ALATA I OPREME, POLUPROIZVODA,
KOMPONENTI, APARATA I MAŠINA ZA
DRVOPRERAĐIVAČE I INDUSTRIJU NAMEŠTAJA

veliki sajam

22-25

APRIL 2010

- ➔ Učešće važnih kompanija
- ➔ Konferencije i paralelni događaji
- ➔ Posetioци sa Balkana i iz Jugoistočne Evrope
- ➔ Novi moderni izložbeni centar
- ➔ Podizanje svesti o ekološkim pitanjima

I još više izložbi:

- Prenosivi nameštaj
- Dekorativni materijali
- Mašine za drvnu industriju
- Sistemi za obradu drveta

MEDWOOD IS MORE

ORGANIZATOR

Athens, Greece
Tel.: 0030 210 2930706
e-mail: ad@medwood.gr
www.medwood.gr

POKROVITELJ

pro:Holz
www.dataholz.com

SPONZOR

MEDIJSKI SPONZOR

WOOD TRADE MAGAZINE
enirneov

VULF

SUBOTICA
Masarikova 60
tel. 024/ 553 -194

ALATI ZA OBRADU DRVETA

PROIZVODNI PROGRAM:

burgije
nadstolna glodala
hobi glodala (za ručni frezer)
glodala za stolnu glodalicu
garniture za parket, brodski pod i lamperiju
garniture za građevinsku stolariju (prozori i vrata)
testere
abrihter noževi
alati sa izmenjivim pločicama
dijamantski alati
oštrjenje dijamantskog alata
ostali alati po narudžbi

www.metal-flex.com · e-mail: office@metal-flex.com

METAL-FLEX

NOVA PAZOVA
INDUSTRIJSKA ZONA BB
022/323-720
022/323-155
022/323-283
Maloprodaja
022/323-348

PROIZVODNI PROGRAM:

- mašinski vijci
- vijci za drvo
- torban vijci
- vijci za lim
- zakovice
- hladno kovani delovi po posebnom zahtevu

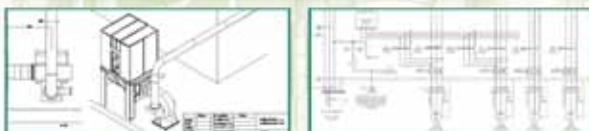

**NOVO
U NAŠEM
PROGRAMU!**

KIMEL-FILTRI d.o.o.

SUSTAVI OTPRAŠIVANJA I LAKIRANJA
Siget 18b • 10 020 Zagreb, T. +385 1 6554 023, F. +385 1 6523 275

projektiranje, izrada i aerodinamička mjerenja

sustavi otprašivanja i prateća oprema

sustavi lakiranja i prateća oprema

NOVO! Projektiranje PLC-om

za zaštitu čovjeka,
tehnologije i okoliša
te uštedu energije

www.kimel-filtri.hr

osigurana montaža, održavanje i servis

Bulevar vojvode Stepe 20
21000 Novi Sad

www.ciklovent.co.rs

e-mail: office@ciklovent.co.rs

tel/fax: 021/6400-808, 6790-545

Specijalizovani smo za izradu instalacija i opreme za pneumatski transport specifičnih materijala kao što su piljevina, praškasti materijali, kreč, hemijske supstance, gasovi i isparenja. Proizvedena oprema se ispituje preciznim instrumentima. Široka referenca projektovanih, proizvedenih i ugrađenih ventilatora, ciklona, filterskih postrojenja, mobilnih otprašivača, lakirnica i kompletnih instalacija dokaz su kvaliteta naših proizvoda.

Neke od naših referenci :

Projektovanje, izrada, montaža KLJUČ U RUKE:

- TARKETT, Švedska - Srbija, Bačka Palanka
- SIMPO, Vranje
- ENTERIJER JANKOVIĆ, Novi Sad
- JAVOR, Prijedor, BiH
- MASTER WOOD, Brčko, BiH
- SUNOKO, Nemačka - Srbija
- LA FARGE, Francuska - Srbija
- SOUFFLET GROUP - MALTINEX, Francuska - Srbija, Bačka Palanka

- **MDF**
- **RADNE POVRŠINE**
- **FRONTOVI**
- **RAMOVI**
- **MATERIJALI ZA KANTOVANJE**
- **MELAMINI**
- **LAKIRANI MDF**

Prvorazredni kuhinjski materijali

Seriya objedinjenih proizvoda

Ukoliko ste zainteresovani za najpotpunije rešenje kuhinje, postoji jedan izbor. ALFA ONE program iz ponude ALFA WOOD kompanije obezbeđuje svim proizvođačima kuhinja celokupan asortiman materijala za osmišljavanje kuhinjskog prostora u prepoznatljivom spoju dezena i kvaliteta.

ALFA ONE program iz ponude ALFA WOOD kompanije predstavlja potpun i siguran odabir, zasnovan na seriji objedinjenih proizvoda u kategoriji srodnih materijala za savršen konačan rezultat.

POTREBNI SARADNICI

ALFA WOOD S.A. DRVNA INDUSTRIJA
tel.: +30 2410 561222, +30 2410 561226, fax: +30 2410 831582
LARISSA - GREECE
e-mail: exports@alfawood.gr

PRIZNANJA ZA SKLAD I INOVATIVNOST

**NA 47. SAJMU
NAMEŠTAJA, U
BEOGRADU
RADOVI
STUDENATA
ŠUMARSKOG
FAKULTETA
NAGRAĐENI
PRIZNANJEM
ULUPUDS-A,
DIPLOMOM ZA
INOVATIVNOST
U RAZVOJU
PROIZVODA, ALI PRE
SVEGA IZUZETNIM
INTERESOVANJEM ZA
PRIKAZANA ODRŽIVA
REŠENJA.**

FOTO: Marko Obradović

Sajam nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije u Beogradu, uz skromniju, a raznovrsniju ponudu, i ove godine je u senci poznatog i viđenog, u velikoj meri uskraćen za kreativnost i istinsku inovaciju. Kreativne talent-zone, kao prepoznatljivi i nezaobilazni mamci i oaze međunarodnih susreta kreativnosti i industrije u ovoj oblasti u svetu, na domaćem sajamskom terenu godinama tvrdoglavo izostaju ne uspevajući da pronađu svoje mesto, smisao i značaj. Da nam ovakvi rasadnici ideja trebaju upravo na sajmu nameštaja i da u tom pravcu svakako treba dalje istraživati uspešno već nekoliko godina dokazuje Šumarski fakultet, odsek Prerada drveta – Projektovanje nameštaja i enterijera, a u poslednje vreme i Beogradska Tehnička škola "Drvo Art", koji samorganizovano izlažu serije uspešno realizovanih inovacija, u vidu prototipova nameštaja i elemenata enterijera od drveta i održivih - ekoloških materijala čiji je kvalitet, posebno u slučaju Šumarskog fakulteta, međunarodno prepoznatljiv,

praćen velikim interesovanjem i ponudama. Po rečima studenata-izlagača, i mentora docenta Jelene Matić, za prototipove se prvenstveno zanimaju obični ljudi - potencijalni kupci koji unapred prepoznaju prednosti, a neretko i nove namene, pritom često izražavajući čuđenje činjenicom da je ove proizvode još uvek teško naručiti. Uprkos tome, studenti Šumarskog fakulteta ne zaobilaze ni stručne pohvale, ni nagrade, ali ni ponude za saradnju od strane firmi koje prepoznaju kvalitet i imaju smelost da iskorače i probaju novo i originalno, uprkos brojnim primerima nasleđene proizvodne prakse plasiranja 'svetskih recepata u varijacijama' koje se kao hit i ekskluzivitet nude domaćim kupcima...

O kvalitetu domaćih ideja govore brojna priznanja koje su studenti Šumarskog fakulteta dobili u proteklom periodu, ali i prestižne nagrade na ovogodišnjem sajmu, gde su originalnost i maštovitost na prvom mestu prepoznali ULUPUDS,

PISA TOWER se po potrebi iz police može sklopiti u stočić. Elementi su međusobno povezani elastičnom gurnom, a prelazak iz jednog oblika u drugi vrši se jednostavnim vertikalnim izvlačenjem korpusa pri čemu se gurna zateže dajući dodatnu stabilnost. Korpuse čine ramovi sa ili bez ispune. Izrada ovog proizvoda je dodatno olakšana zbog sličnosti elemenata cele konstrukcije što naročito pogoduje serijskoj proizvodnji. Proizvod je dobio ime zbog nakrivljenosti poput Tornja u Pizi. Iako njegova osa odstupa od vertikale, statika police nije nimalo narušena. Minimalistički pristup dizajnu i jednostavnost oblika pružaju ovom proizvodu mogućnost uklanjanja u prostore raznog sadržaja. Proizvod je na 47. Beogradskom sajmu nameštaja dobio diplomu ULUPUDS-a za komadni nameštaj, kao i diplomu Beogradskog sajma za inovativnost u stvaranju proizvoda zajedno sa ostalim kolegama Odseka za Prerađu drveta Šumarskog fakulteta u Beogradu.

dodelivši autoru Milici Nešovanović Diplomom za dizajn komadnog nameštaja, za prototip sklopive police/stočića "Pisa Tower"; a zatim i Beogradski Sajam, dodelivši svim izloženim radovima Diplomom za inovativnost u razvoju proizvoda. Ovu nagradu su dobili: Aleksandar Blagojević, Dragan Krivokapić, Milica Nešovanović, Miljana Nikolić, Marko Obradović, grupa autora - Marija Prelević i Ana Stanković, grupa autora - Emir Bećiragić, Marija Bjelaković, Milica Jović; Zeljko Mirić, Zeljko Pantić.

Prednosti domaćih ideja su brojne, a svakako najznačajnija je originalnost, prepoznatljivost i sveopšti društveni potencijal, pa je podrška kreativnim inicijativama ključna za sagledavanje prednosti primene našeg talenta, uz zadovoljenje ekonomskih faktora i potreba krajnjeg potrošača.

Autori teksta: Milica Nešovanović i Uroš Vitas

Budućnost je sagrađena u tradiciji

KVALITET KAO TRADICIJA

Visok, sertifikovan kvalitet svih proizvoda je rođen iz naše višegodišnje tradicije i iskustva, zajedno sa primenom najnovijih tehnologija i visoko obučanim kadrovima.

TOPLICA DRVO

PROIZVODNJA GRAĐEVINSKE STOLARJE
OD DRVETA, ALUMINIJUMA I PVC-a
INŽINJERING I IZRADA OBJEKATA

11000 Beograd

Visokog Stevana 43 A

Tel/fax: 011/32-82-192, 26-34-264, 21-86-488

Proizvodnja Trstenik:

Tel/fax: 037/716-209, 711-569

www.toplicadrvo.co.rs

e-mail: gradimir@toplicadrvo.com

**BIRAJTE
UČEŠĆE
I ROK
OTPLATE**

**BEZ
ŽIRANATA
HIPOTEKA
I INTERKALARNE
KAMATE**

**PROVERITE
ZAŠTO
SMO
NAJPOVOLJNIJI**

 VB LEASING
POVERENJE POVEZUJE.
011 / 201 65 00

Ovo nije prvi put da Tehnička škola *Drvo art* iz Beograda organizuje radionicu koja okuplja učenike ove škole i njihove vršnjake koji se obrazuju za ista zanimanja iz srodnih škola u zemljama Evropske Unije. Radionica organizovana prošlog proleća koja je okupila buduće dizajnere nameštaja iz Mađarske, Italije i Srbije bila je toliko uspešna da je školi iz Beograda donela brojna priznanja i nagrade i otvorila mnoga vrata u svetu dizajna.

Da nastavnici Tehničke škole *Drvo art* ne spavaju na lovorikama ostvarenih rezultata i dobijenih priznanja, već nastoje da unaprede nastavu i u drugim obrazovnim profilima za koje se učenici školuju u ovoj školi dokaz je i radionica drvorezbarstva koju drže najbolji nastavnici prestižne Travjanske škole, čija su imena poznata i van granica njihove domovine. Njima u obuci, kao asistenti, pomažu i učenici iz Bugarske. Time se ostvaruju ciljevi ove

Predstavnici opštine Stari grad Risto Raco i ataše za kulturu Republike Bugarske Ilija Ljaskov pokazali su veliko zanimanje za radove učenika Tehničke škole *Drvo art*

Uspešan prvi nastup Tehničke

Stari zanati

radionice: unapređenje nastave na smeru drvorezbar i razmena iskustva učenika i nastavnika. Istovremeno, ovo je i prilika da mladi iz drugih zemalja upoznaju naš glavni grad – Beograd koji rado podržava slične aktivnosti svojih škola. Dokaz za to je i finansijska podrška potrebna za održavanje navedene radionice koju je ovoj školi pružila gradska opština Stari grad, koja je i ranije imala sluha za slične zahteve Tehničke škole *Drvo art*.

Od kolikog značaja je održavanje ove radionice, kao i saradnja dveju škola nedvosmisleno govori i podrška kako opštinskih vlasti, tako i visokih zvaničnika Republike Bugarske. Risto Raco, član opštinskog veća Starog grada i Ilija Ljaskov, ataše za kulturu Republike Bugarske, posetili su radionicu, pokazali interesovanje za dalju sudbinu kako same radionice, tako i učeničkih radova nastalih u toku dosadašnjeg rada i obećali podršku školi u budućim sličnim inicijativama kojih u ovoj školi uvek ima na pretek.

Priznanje Tehničkoj školi *Drvo art* na 47. sajmu nameštaja

Među štandovima koji su na proteklom Sajmu nameštaja privukli najviše interesovanja bio je i štand Tehničke škole *Drvo art* iz Beograda. Na njemu su učenici oglednih odeljenja tehničar za oblikovanje nameštaja i enterijera i tapetar – dekorater izložili preko dvadeset eksponata nameštaja koji su sami kreirali. Osnovna karakteristika ovog nameštaja je multifunkcionalnost. Isti komad nameštaja se

ujedinjuju mlade Evrope

Tehnička škola *Drvo art* organizator je radionice drvorezbarstva koja se od 23. do 27. novembra 2009. godine odvijala u prostorijama ove škole. Najtalentovaniji učenici obrazovnog profila drvorezbar pohađali su jednonedeljni kurs drvorezbarstva koji su za njih pripremili nastavnici svetski poznate Nacionalne gimnazije za primenjenu umetnost *Travjanska škola* iz Travne (Bugarska) koja ima veoma dugu tradiciju u drvorezbarstvu i drugim umetničkim zanatima.

Takođe, proteklog novembra Tehnička škola *Drvo art* je po prvi put nastupala na Sajmu nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije. Radovi njenih učenika su bili veoma zapaženi te je škola *Drvo art* dobila sajamsko priznanje za svoj rad na polju unapređenja praktične nastave.

iz stolice može pretvoriti u stočić za kafu, policu za knjige ili stalak za novine, a ima čak i onih čije se dimenzije mogu prilagoditi prostoru u kojem se nameštaj nalazi. Zbog toga ne treba da čudi velika pažnja posetilaca. Ipak, mnogi među njima ostali su razočarani saznajući da maštovite učeničke kreacije nisu na prodaju jer svaka od njih predstavlja unikat.

Osim posetilaca, štand je zapazio i žiri Sajma nameštaja. Za anticelulit stolicu, čije se sedalo sastoji od sitnih drvenih kuglica koje služe za masažu, a čiji naslon može da se preklopi tako da stolica postane stočić, Tehnička škola *Drvo art* je dobila Diplomu Sajma nameštaja za unapređenje praktične nastave kroz radove učenika Nađe Tadić, Nikole Đirkovića, Ivana Rendulića, Maše Grubešević, Jovane Jeremić, Jelene Strajinović, Natalije Dmitrović i Tamare Živković.

Štand mladih dizajnera iz škole *Drvo art* posetila je i Dragica Moro, zamenik gradskog sekretara za obrazovanje. Istakla je da je ponosna na radove učenika i da je učešće ove škole na Sajmu veoma značajno jer je to prilika da ljudi iz sveta rada vide radove učenika. Ona nam je otkrila

Detalji sa štanda Tehničke škole *Drvo art* na Sajmu nameštaja u novembru 2009. godine

da Gradski sekretarijat za obrazovanje namerava da sledeće godine organizuje sajam stvaralaštva na kojem će imati prilike da učestvuju i druge stručne škole, kako bi i njihovi učenici, poput učenika škole *Drvo art* imali prilike da javnosti pokažu šta znaju i umeju.

Direktorka Tehničke škole *Drvo art*, Zorica Đoković rekla nam je da je ova škola prostor za izlaganje dobila besplatno i da je direktor Beogradskog sajma, gospodin Anđelko Trpković imao mnogo razumevanja za sve njihove zahteve i posvetio im posebnu pažnju, na čemu su mu učenici i profesori škole *Drvo art* veoma zahvalni.

Istakla je da će sajamsko priznanje ovoj školi mnogo koristiti prilikom evaluacije oglednih obrazovnih profila, tj. kada se bude odlučivalo da li da se ovi profili uvedu u redovan obrazovni sistem.

- Ovo priznanje koje dolazi od stručnog žirija i ljudi iz sveta rada je dovoljno jak pokazatelj da su novine koje smo uveli u našoj školi dobre, da daju rezultate, da su učenici spremni za svet rada, što treba da bude primarni cilj srednjeg stručnog obrazovanja, i da zbog svega toga naš program i način rada treba implementirati u redovan obrazovni sistem - zaključila je direktorka Zorica Đoković. ■

Već godinama firma Baschild je poznata na tržištu kao neko ko nudi komore za sušenje visokog tehnološkog nivoa. Samo proizvod koji ima zagarantovane karakteristike, pouzdanost i trajnost tokom vremena omogućuje bolje i brže sušenje uz manje troškove.

Generalni zastupnik za Srbiju i za Crnu Goru:
Agencija BASCHILD-S, Dragice Končar 23/11, 11000 Beograd
tel. +381 (0)11 2652076, fax. +381 (0)11 2492104
GSM: +381 (0)63 7696134, e-mail: s.nikov@baschild.it

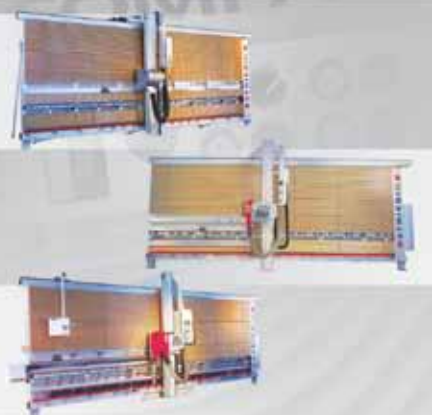
BASCHILD[®]
DRYING TECHNOLOGIES

www.baschild.it

INTER HOLZ BALKAN

Velika Plana, ul. Miloša Velikog 14, (026) 515 491, (063) 71 73 563, (063) 88 26 962, e-mail: zvucen@nadlanu.com

Za razliku od drugih, mi imamo masine na lageru!

od 03.11.2008. zvaničan distributer

STRIEBIG
compact | standard | evolution | control

www.samstagbalkan.co.yu

Poznati dobavljač lepkova za drvoprerađu, stolariju i proizvodnju nameštaja **DEPROM** doo Rača predstavlja standardnu i inovativnu ponudu lepkova i vezivnih sredstava vodećeg evropskog proizvođača **KLEIBERIT** iz Nemačke.

- lepkovi za drvo D2, D3, D4 i brzovezujući
- poliuretanski D4 i konstruktivni lepkovi
- kant - lepkovi u granulama i patronima za sve vrste mašina za kantovanje
- urea - lepkovi u prahu za furniranje u vrućim presama
- lepkovi za oblaganje profila - topivi kao i
- disperzioni termoreaktivni za 3D lepljenje u vakuum i membranskim presama
- tapetarski lepkovi za sunder, meblo i drvo
- silikoni, PUR-pene, diht mase
- učvršćivači, razređivači, čistači, paste itd

Garantovani **KLEIBERIT** kvalitet, originalno pakovanje, brza i redovna dostava, stabilan lager i mogućnost kreditiranja kupaca, tehnička podrška uz optimalne preporuke, neke su od naših osobina koje nas izdvajaju kod odluke proizvođača za saradnju sa nama.

deprom@ptt.rs
t/f 034 752 202
063 88 53 453

Ovlašćeni zastupnik **KLEIBERIT**-a

DEPROM doo
Prodaja lepkova i vezivnih sredstava
Rača KG 34 210

NOVO na kioscima
magazin za dobru i brzu kupovinu

Štedi vaše vreme i energiju

NOVI BROJ U PRODAJI OD 1. MARTA

RESTORAN "ALASKA BARKA" - NOVI SAD

HIPERMARKET "VELPRO IDEA" - BEOGRAD

PIRAMIDA DOO
PALANKA 78
SREMSKA MITROVICA
SRBIJA

LEPLJENE LAMELIRANE KONSTRUKCIJE:

- SPORTSKE I PROIZVODNE HALE
- RESTORANI I BAZENI
- NADSTREŠNICE I MOSTOVI

web: www.piramida-sm.co.yu
e: sm.piramida@neobee.net
t: 022 / 639 - 205
f: 022 / 611 - 081

- PROJEKTOVANJE - IZRADA - TRANSPORT - MONTAŽA -

PEŠAČKI MOST OD TIKOVINE - BEČIĆI

RESTORAN "FINE DINING" - BEČIĆI

Stolice na sklapanje,

Stolica na sklapanje

U srednjevekovnoj kulturi stanovanja u Evropi, stolica na preklop (faldistorium, sella plicatilis) bila je vrlo rasprostranjena. O tome nam govore sačuvani originali i mnogobrojni likovni izvori. Stolica na preklop bila je u srednjevekovnoj Evropi najmobilnije sedište, što je svakako odgovalo i načinu života onih koji su se njome služili. Bili su to većinom feudalci, a ne retko i sam kralj, kome je ova stolica često služila kao presto u određenim prilikama, pod šatorom i slično. Ona je svakako u potpunosti odgovala "nomadskoj" mobilnosti ondašnjih suverena.

Prva pojava stolice na preklop na teritoriji koju su u srednjem veku naseljavali Srbi datira sa kraja XII veka. Najstariji po imenu poznati Srbin umetnik, Grigorije, minijaturista Miroslavljevog jevanđelja naslikao je stolicu na preklop (sl.1), koja je po svom obliku i konstrukciji skoro identična sa istom takvom koju su u VI veku pre n.e. koristili Etrurci (sl.2).

Pojava stolice na preklop na srpskom živopisu Srednjeg veka

Sl.1 Miroslavljevo jevanđelje, kraj XII veka

Sl.2 Etrurci, VI vek pre nove ere

dosta je česta, naročito u XIV veku. Njena je primena u društvu na živopisu ograničena, jer na njoj sede ličnosti koje su značajne bilo po funkciji ili imovnom stanju, kao Pilat, sudija Kajafa, car Konstantin ili bogataš iz legende o ubogom Lazaru. Prikaz te stolice u crkvi Staro Nagoričino (sl.3) je veoma realan, noge stolice i prečke su od okruglih profila sa ukrasnom tokarenom glavom na krajevima i redom tokarenih koloneta kao ukrucenje. Sedište je presvučeno tamnim zastiračem, verovatno kožom kao što je to bio običaj u to vreme, kao i na četvorjevanđelju Radoslava iz 1429. godine. (sl.4.)

Zanimljivo je što se na srpskoj minijaturi i fresci prikazana stolica na preklop ni u jednom dosada nama poznatom slučaju ne završava na krajevima gornjeg dela životinjskim glavama i pri dnu životinjskim šapama, što je bio karakterističan ukras za tu vrstu sedišta u zapadnoj Evropi u doba romanike. Na sličan se ukras ne nailazi ni na nameštaju prikazanom na likovnim predstavama Vizantije, pa je sva verovatnoća da su stolice na preklop s ukrasom balustre i jednostavnim okruglim ili četvrtastim završecima na gornjem delu konstrukcije, specifične za krajeve Balkana i za Vizantiju u Srednjem veku.

Najstariji primerici među intarziranim predmetima u manastiru Hilandar su dve stolice

druga sedišta i stolovi

PIŠE: dr Srđan Žikić

“Savonarola” tipa, (sl.5), koliko se dosad moglo na osnovu raspoloživog materijala zaključiti. S. Radojčić ih je datirao u kraj XVI veka i ukazao na sličan primerak koji se čuva u muzeju Klini u Parizu. Stole su ranije stajale u

nost je primena mušarabije i nizova tokarenih stubića. Dok se na italijanskim stolicama ovog tipa islamski uticaji uočavaju samo u ornamentu intarzije, hilendarske stolice svojom mušarabijom i stubićima ukazuju na oštiri

Sl.3 Sudeње Hristu kod Kajafe, Staro Nagoričino, XIV vek kao i na četvoroevangelju Radoslava iz 1429. god. (sl.10.69.)

manastirskoj trpezariji, sada se nalaze u Hilendarskom muzeju. Dimanzije stolice su: visina 77 cm, dužina 78 cm, (preko naslona za leđa) i dubina 60 cm. Ove dve stolice pokazuju sličnost sa stolicama istog tipa italijanskog i španskog porekla, ali se razlikuju po nekim elementima koji ih određeno vezuju za balkansko tle. Hilendarska stolica je ukrašena sa po četiri niza tokarenih stubića na svakoj stranici (po dva gore i dole) i rešetkama koje evociraju na mušarabiju. Na stranama stolice je skromno ornamentirana koštana intarzija.

Hilendarske stolice predstavljaju u stvari rustificiranu varijantu renesansne Savonarola stolice. Njihova balkanska specifi-

Sl.4 Četvoroevangelje Radoslava, Leningrad, 1429. godine

Sl.5 “Savonarola” stolica, Hilandar, XVI vek

sukob između stilskih elemenata koji su sa islamskog Orijenta i renesansnog Zapada stizali na Balkansko poluostrvo.

Obična niska sedišta

Obična, manje reprezentativna sedišta pokazuju veće bogatstvo tipova. Ona su verovatno korišćena u dnevnom životu na dvorovima, po manastirima i domovima vlastele. Samim tim njihov je oblik neposrednije uslovljen funkcijom i potrebom, što se kasnije i dokazuje.

Nepoznati srpski slikar radio je krajem XVII veka moračku ikonu na kojoj je predstavljen Sv.Luka u slikarskom ateljeu (sl.6). Na njoj su prikazana niska sedišta sa kratkim nogama koja ovde služe ne samo za sedenje već i kao pomoćni servis stolići. Slikar ih je dao u tri visine, od kojih najviši ima četvrtast otvor sa strane, kao i ranije spomenuta sedišta - skrinje. Površina ovih sedišta je bez ukrasa, samo sa plitkom rezbarijom u linijskom sistemu - bez određenog motiva.

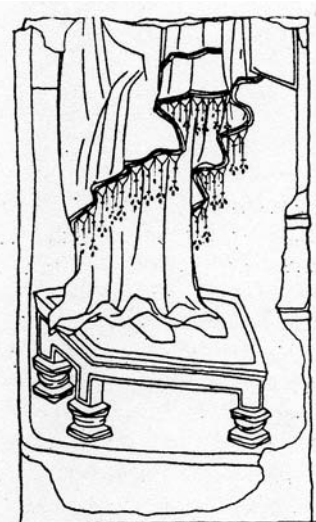
U manastiru Sv.Pantelejmon u Ohridu nalazi se freska (XIV vek) na kojoj je prikazano nisko sedište, ustvari hoklica, sa ravnim ramovskom konstrukcijom (umesto lučne), i četvrtastim nogama koje su u donjem delu tokarene. Ploča sedišta je ojačana okvirnom lajsnom (sl.7).

Na fresci u Manasiji (sl.8) prikazana su dva obična niska sedišta koja svojom konstrukcijom potsećaju na obične savremene kuhinjske stolice bez naslona -

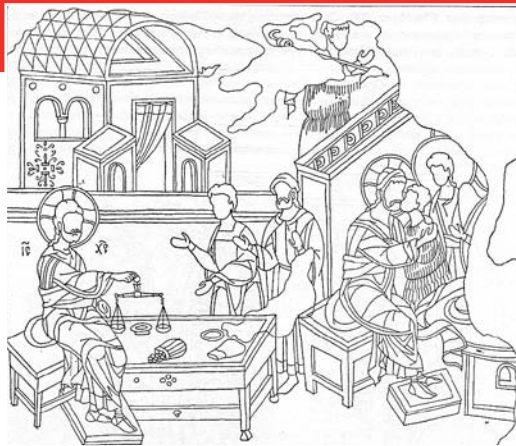

Sl.6 Sv.Luka u slikarskom ateljeu, ikona, Morača, XVII vek

hoklice. Konstrukcija niskog stola na istoj slici je identična sa hoklicom - tanka gornja ploča stola

Sl.7 Freska u manastiru Sv.Pantelejmon, Ohrid, XIV vek

Sl.8 Menjačnica, Manasija

sa masivnim ukrúčenjem (sargom) i poprečno ukrúčenje nogu u donjoj etaži.

Stolovi

Stolovi raznih vrsta i namena ostali su, kao i stolica, karakterističan elemenat unutrašnjeg prostora. Iako su stolovi postali i razvijali se posle stolice, i oni su izloženi mnogostрукim promenama u zavisnosti od upotrebne svrhe, smene stilova, ekonomskog stanja i estetskog nivoa korisnika iz određenog perioda. Stolovi su takođe izraz društvenih zbivanja prošlih vremena i svedoci društvenog položaja

njegovog vlasnika. Sto kao pojam znači mesto za okupljanje porodice, za važne razgovore ("sesti za okrugli sto") i centralno mesto svih svetkovina. Razvitak pismenosti se takođe ne može zamisliti bez upotrebe stola kao površine za pisanje.

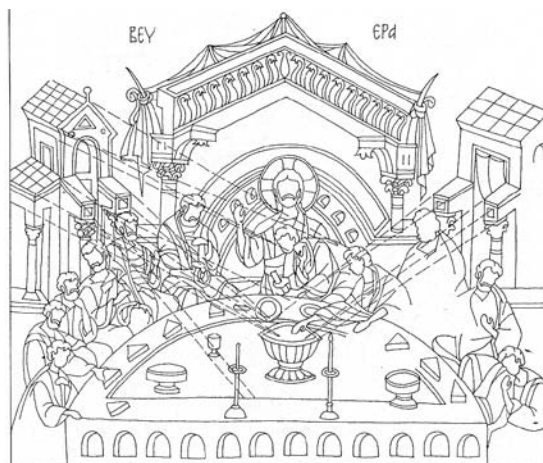
Sistematizacijom podataka o stolovima - trpezama na fresci i ikonama moglo se utvrditi da oni iz XIII veka pokazuju izrazite tektonske dispozicije, vezane za stilske karakteristike romanike. Stolovi toga doba i kasnije mogu se podeliti na dve osnovne gru-

pe: na kamene stolove (nepokretne) i drvene (pokretne).

Kameni stolovi

To su najčešće masivni blokovi zidani od kamena u manastirskim trpezarijama (u prizemlju) na kojima se sa strane nalaze četvrtasti otvori - ili polukružni, u funkciji niše za ostavljanje pribora za jelo (sl.9) Pomenu ti sto je okrugao, ima postament na kome je zidano telo stola sa

ci 10 prikazan je takav sto u rekonstruisanoj trpezariji konaka manastira Studenice. To je tzv. "sigma" sto, zidani sto koji stoji na punoj polukružnoj bazi na kojoj je smeštena malo isturena, masivna polukružna mramorna ploča, čiji je rub po obodu izdignut, odnosno srednja površina stola je udubljena. To je učinjeno iz higijenskih razloga, jer svi tečni i čvrsti otpaci od jela ostaju na stolu - ne padaju na zemlju.

Sl.11 Tajna večera u Gračanici

Sl.9 Tajna večera, Staro Nagoričino

završnom pločom od mermera. Možda je primena ovih stolova bila ograničena samo na manastire, jer nema, koliko nam je poznato, sačuvanih primera u profanim zgradama.

U XIV veku, najčešće u scenama Avramova gostoprimstva ili Tajne večere pojavljuju se na fresci osobita vrsta polukružnog stola, koji ustvari odgovara tipu stola kakav je upotrebljavan u trpezarijama prvenstveno manastira na Svetoj Gori, a bilo ga je i kod nas - u Studenici. Na sli-

Uporedi li se kameni sigma sto iz manastira Velike Lavre u Atosu sa stolom u sceni Tajna večera u Gračanici (sl.11) očigledna je sličnost oba primera: isto plastično uzvišenje na rubu mermerne ploče, ista masivna konstrukcija i razmeštaj unaokolo postavljenih sedišta. Ovaj primer nije usamljen. Slične stolove sa varijantama u podnožju gde su ubačena bilo udubljena ili niše, ili lukovi i arkade, nailazimo u crkvi Sv. Andreje na Treski, u Peći i Dečanima.

Sl.10 Trpezarija u Studenici, rekonstrukcija "Sigma" stola

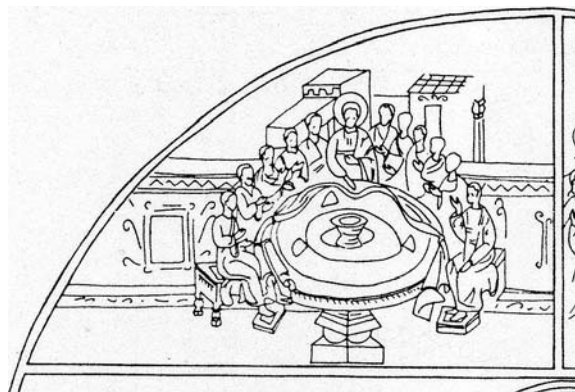
Sl.12 Svadba u Kani, manastir Kalenić, početak XV veka

Okrugli drveni sto

Karakterističan izgled sigma stola ima sto na sceni "Svadba u Kani" u manastiru Kalenić (početak XV veka), ali je on izrađen, po svemu sudeći, od drveta (sl.12). Živopisac je bojom dočarao izled drvenog stola, što se i analizom konstrukcije može potvrditi. Telo stola je rešeno pomoću niza lukova koji su posebno konstruisani od savijenog drveta. Svaki stub između lukova ima svo-

ju stopu u obliku kugle - što se ne bi nikada upotrebilo kod kamenskog stola. Gornja ploča stola je tanka drvena, dok bi kamena bila mnogo masivnija. Ceo sto je postavljen na tanji drveni postament, čija je prednja površina plitko rezbarena. Preko tako izvedene konstrukcije prednja strana stola je presvučena furnirom.

Stolovi kružnog oblika za više osoba nisu samo izrađivani od

Sl.14 Tajna večera, Sv.Trojica pljevaljska, XVI vek

Sl.13 Tajna večera, Studenica

kamena. U Studenici je prikazan jedan veliki kružni sto izrađen od drveta po svim konstruktivnim propisima i pokriven mermernom pločom, što se i danas čini (sl.13).

Drvena konstrukcija stola rađena je u dva pojasa, donji ima snažan horizontalni vezač iz kojeg izlaze četvrtaste noge sa ojačanjima sa gornje strane. Vertikalne linije u osovini nogu nisu samo ukrasne, već pokazuju mesta spojeva unutrašnje konstrukcije stola sa obodom. Gornji pojas se nastavlja na donji i po-

sebnim udubljenjem ispod ploče nju prihvata. Svi spoljni drveni delovi stola su plitko rezbareni arabeskom i kružnim ukrasima.

Jedinstveni kružni sto u sceni "Tajna večera" (sl.14) je verovatno rađen od drveta sudeći po tankoj ploči i ukrasima po obodu, takođe i po boji samog stola. To je prvi put da se takav sto prikaže sa jednom centralnom nogom, mora se reći sasvim savremene konstrukcije. Fresku je radio pop Strahinja za crkvu Sv.Trojica u Pljevljima. ■

Kompleti alata za drveni prozor, prozor drvo-aluminijum i vrata

Automatske kanterice BI-MATIC

Horizontalni formatizeri GRIGGIO

Ugaoni obradni centar za građevinsku stolariju – SAC F4

Petoosni obradni centri

Horizontalni krojači

Sušara INCOMAC

CNC obradni centri MASTERWOOD

Viševretene bušilice VITAP

Univerzalne kanterice VITAP

Briket prese

Brusilice-kalibrirke VIET

S3

mašine, alati i tehnologije za obradu drveta

Xilia d.o.o. - Beograd

tel. 011-219-8516, 011-219-0449, tel/fax. 011-192-233, 065-219-8516, mob. 063-213-549, 063-428-562
www.xilia.rs / info@xilia.rs

FABRIKA NAMJEŠTAJA

Rudi Čajavec 3, PRIJEDOR
tel. +387 52 238 081, fax +387 52 238 082
e-mail: javor@spinter.net
www.javor-prijedor.com

**BUTIK EGZOTIČNOG DRVETA
STRAJKO CO**

Lole Ribara 14
11215 Slanci - Beograd
tel. +381 (0) 11 299 42 78
fax: +381 (0) 11 299 42 77
mob. 064 422 3132 - 064 395 56 56
e-mail: office@strajko.com - www.strajko.com

StilLes group
SKAR - YU d.o.o.

CEHISA
SKAR

PANHANS

Generalni distributer
i serviser za Srbiju
i za Crnu Goru

Putsch - Mericoni

21000 Novi Sad, Koči Ivana 6a
tel/fax: +381 21 6800 900, 6800 942
www.stilles.co.rs - e-mail: stilles@neobee.net

**STOLARSKA RADNJA
NEDELJKOVIĆ & SIN**
Loznica

Jelav, Vuka Karadžića 68
Proizvodnja: 015/851-471
Tel/fax: 015/897-925
e-mail: nedeljkoivicsin@yahoo.com

**PROIZVOĐAČ KANT TRAKE
ZA NAMEŠTAJ**

11000 Beograd
Novo Mokruluška 19
Tel: +381 11 2890-777
+381 11 3476-036
Tel/fax +381 11 2886-221
Email: kantex@adsl.yubc.net
www.kantex.ro

Loznica
Zaobilazni put bb

**TRGOVINA SVIM VRSTAMA
GRAĐEVINSKOG MATERIJALA
NA VELIKO I MALO**

tel. 015/ 872-000, 871-999
e-mail: mmmlo@verat.net

AT agroflora
Kozarska Dubica

tel. +387 (0)52/421-930, 421-931
fax: +387(0)52/410-034
e-mail: agroflorakd@yahoo.com

PERIN d.o.o.

11080 Zemun, Sime Šolaje 30
tel: 011/2195-701, tel/fax: 316-33-27

UVOZ, PRODAJA
I OBRADA PLOČASTIH MATERIJALA
I PROIZVODNJA NAMEŠTAJA

e-mail: perin1@yubc.net - www.perin1.com

"ВУЧИЋЕВИЋИ" О.Д.

ДОБРАЧЕ - АРИЉЕ, СРБИЈА

тел: +381 (0)31 890 171

897 154

897 155

факс: 890 149

e-mail: vucicevici@eunet.rs

НАШЕ ДРВО ЈЕ ПРАВО!

**TRGOVINA GRAĐEVINSKIM MATERIJALOM
NA VELIKO I MALO**

S.R.M.A. ZEMUN

11080 ZEMUN - SRBIJA

Vojni put 165C/II

Tel/fax: +381 11/ 316 02 66

www.sрма-zemun.com

E-mail: srmazemun@beotel.net

IZVOZ NAMEŠTAJA, ZASTUPNIŠTVO, UVOZ, DISTRIBUCIJA
I VELEPRODAJA LEPKOVA, VAKUUM PRESA,
MAŠINA I OSTALIH MATERIJALA ZA DRVNU INDUSTRIJU

TRADING Co. D.O.O.

Dubrovačka 4, 11000 Beograd
tel/fax: +381 11 2639 014, 2639 718
e-mail: furnex@ikomline.net, www.furnextrading.com

MAŠINE I ALATI ZA OBRADU DRVETA

tel. 00387-65-745-711, 00387-65-242-272

www.hezomasine.com

hezomasine@hotmail.com

TESTERE, ALATI I MAŠINE
ZA OBRADU DRVETA

AKE-Djantar d.o.o.

24 300 BAČKA TOPOLA, Glavna 60

tel/fax: 024/ 715-849, 711-053

ake@ake-djantar.com, www.ake.de

Sremska Mitrovica, Palanka 78

tel. 022 639 205, fax. 022 611 081

www.piramidasm.rs

e-mail: smpiramida@neobee.net

KROVNE KONSTRUKCIJE

36212 RATINA, KRALJEVO

Tel: +381 (0)36 862 099, 862 247

Fax: +381 (0)36 862 248

GRAĐEVINSKE MAŠINE

www.radex-kv.com

e-mail: info@radex.cc

11000 Beograd
Visokog Stevana 43 A
Tel/fax: 011/32-82-192, 26-34-264, 21-86-488
Proizvodnja Trstenik:
Tel/fax: 037/716-209, 711-569

www.toplicadrvo.co.rs
e-mail: gradilni@toplicadrvo.com

**BETONSKE
MONTAŽNE
SKELETNE
KONSTRUKCIJE**

Vaskog Stevana 43 a, 11000 Beograd

e-mail: bmsk@yubc.net

tel/fax: (+381) 11 2634393

Ovlašćeni
zastupnik

KLEIBERIT
LEPKOVI

DEPROM

Prodaja lepkova i vezivnih sredstava

Rača KG 34 210

deprom@ptt.rs

tf 034 752 202, 063 88 53 453

**kompanija D.O.O.
JOVAN**

PRERADA DRVETA

76278 LONCARI, Republika Srpska
tel. +387 (0) 54 861-220, (0)65 529-771

"QUERCUS ROBUR"
Sremska Mitrovica

tel. 022 745 716

064 38 55 755 - 063 519 452

proizvodnja: Visnjicevo, Bosutski sokak bb

NESTA

PARKET - PROIZVODNJA - PRODAJA

11223 Beograd, Beli potok, Kružni put 20

Tel/fax: +381 (0) 11 3943-255, 3943-256

mob. +381 (0) 63 334-735

nesta_doo@yahoo.com - www.nestalika.co.rs

biznis klub

DRVO ekološki preduzeće biznis

DRVO MEHANIKA doo
konsalting i inženjering
Banja Luka
Veljka Mladenovića bb

tel. + 387 (0)51 384 290, fax. 384 291
mob. + 387 (0)65 923 635
e-mail: drvomehanika@teol.net

11080 Zemun
Batajnički drum 6n
tel/fax: 011/316-42-51
316-16-29
219-76-32
219-86-25

estia.beograd@gmail.com
estia@eunet.co.rs, www.estia.co.rs

Saga drvo d.o.o. Beograd
proizvodnja
Kamenareva 29
22300 Stara Pazova
Tel: (022) 310 674, 312 462
Tel/fax: (022) 314 977
e-mail: pilana@saga.rs
www.sagawood.com

PARKET • BRODSKI POD
OD NAJVIŠE KVALITETNIJE
DRVETA

"Naš drveni pod je za ceo život."

Vuka Karadžića 7
Mali Zvornik
Tel/Fax 381 (0)15 470 470

FABRIKA AMBALAŽE KOVILJAČA doo
Loznica, Klanički put bb

tel/fax: +381 15 898 280
fax/tel: +981 15 875 335

spin wallis
Industrijska 24

kvalitetan,
udoban
i trajan
nameštaji

34 000 Požega, Hrvatska
tel: 00 385 / 34 311 175
fax: 00 385 / 34 274 704
e-mail: spinwallis@spinwallis.hr
prodaja@spinwallis.hr
www.spinwallis.hr

MatVerder

Beograd
Zrenjaninski put 147a, 11211 Borča
REZANA ČAMOVA GRAĐA
Telefon: 011/33-29-515

SVE ZA VAŠ NAMEŠTAJ I ENTERIJER

Novi Beograd, Tošin bunar 232g
tel/fax: 011 319 0974, 319 2600
Batajnica, Majora Zorana Radosavljićeva 370
tel/fax: 011 848 8218, 377 4699

preduzeće za obradu drveta
DRVOPRODUKT KOCIĆ

Strojkovce • 16000 Leskovac
tel: 016/ 795 555 • 063/ 411 293

**PROIZVODNJA KREVETA, PARKETA,
REZANE BUKOVE GRAĐE I ELEMENATA**

PAVLE

Stevana Šupljikca 16
tel. 013/ 313-111
tel/fax. 013/ 310-934
e-mail: office@pavle.rs

fasadna, drvena i dryo-aluminijumska stolarija
- unutrašnja stolarija - enterijer

Bulevar Vojvode Mišića 55
11000 Beograd
tel: 011/ 3695 047
3695 048
fax: 011/3695 049
mob: 064/1312 119

**IZRADA NAMEŠTAJA
PLOČASTI MATERIJALI
SEČENJE PO MERI
KANTOVANJE ABS TRAKOM
OKOV ZA NAMEŠTAJ**

**PROIZVODNJA REZANE GRAĐE
I MASIVNIH PLOČA**

doo DRUOPROMET
32250 IVANJICA

V. Marinkovića 306
Tel/fax: 032/ 631-612

LKV CENTAR

Ugrinovačka 270p, Dobanovci, Beograd
tel./fax: 011/ 8468 090, 8468 096
e-mail: office@lkvcentar.com
www.lkvcentar.com www.limovi.com www.sport-hala.com

UNIVER ZA 21. VEK

SEČENJE PO MERI

EUROHRAST, Beograd, Vidikovački venac 2d
tel. 011 2331 463, 2340 734, 2321 835
fax. 2340 735

MAŠINE I ALATI ZA OBRADU DRVETA

Zadrugarska 18, 11080 Beograd-Zemun
tel. +381 11 3077 948, 3077 949
fax. +381 11 3077 957
e-mail: office@radmilovic.net
radmilovic@radmilovic.net
www.radmilovic.net

tel: +381 22 639065, fax. +381 22 613893
Vršjevačka bb
22000 Sremska Mitrovica - SRBIJA
e-mail: sm.wwt@neobee.net
e-mail: belgrade@chabros.com

Mašine, alati i tehnologije
za obradu drveta

tel. 011-219-8516
011-219-0449
tel/fax. 011-192-233
065-219-8516
mob. 063-213-549
063-428-562
www.xilia.rs / info@xilia.rs

PROIZVODNJA I PRODAJA TRACNIH TESTERA I USLUŽNO OŠTRENJE

PETERVARI

24430 ADA, Obilićeva 20
tel. 024 85 20 66
fax: 024 85 12 92
mob. 063 776 47 17

www.petervari.rs

CHABROS
INTERNATIONAL GROUP

Zaobilazni put - Industrijska zona
15300 Loznica, Srbija tel: +381 15 811 668, 811 830
tel/fax. +381 15 811 665
e-mail: divcomp@venat.net
e-mail: divcomp@infionet

ALATI ZA DRVO I PVC STOLARIJE

Tel: + 381 32 352 734
356 431, 356 439
e-mail: tmax@eunet.rs

KRAGUJEVAC
Proizvodnja
Nedeljka Čabrinovića 12
tel: +381 34 382 695

FOTELJE... Đure Đakovića 19
DVOSEDI... tel: +381 34 330 685
TROSEDI... www.cukovic.co.rs
GARNITURE... e-mail: office@cukovic.co.rs

HANNOVER
Telefax: +49 5131/92241; www.nikolic-gabelstapler.de
KRAGUJEVAC
Tel: +381 34 300 555; Fax: +381 34 300 550
e-mail: nikolic-viljuskari@microsky.net
www.nikolic-viljuskari.net

NIKOLIĆ
VILJUSKARI

Osnovni poslovanik za HYUNDAI i BAUMANN viljuskare u Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Makedoniji

QUERCUS
PROIZVODNJA REZANE GRADE I TERMOGRADE

Ante Mijić
Bročice bb, NOVSKA, HRVATSKA
tel/fax: + 385 (44) 614 247
+385 (44) 691 951
mob. +385 (98) 262 094
quercus@quercus-am.hr • www.quercus-am.hr

Kordun
1916

Kordun grupa doo
Beograd, Kneza Višeslava 1
(zgrada Sumarskog fakulteta)
011/35-46-219

kordun3@verat.net • www.kordun.hr

- alati za obradu drveta (kružne, tračne i gaterske testere, glodala, burgije, ručni alat)
- mašine za obradu drveta i oštřilice
- servis i oštřenje testera i grafičkih noževa

DEPROM
DOO

HAN PIJESAK

REZANA GRAĐA, LAMPERIJA
BRODSKI POD, ŠTIKLANI ELEMENTI

tel: + 387 (0) 57/557-356
mob. + 387 (0) 65/581-214

Ginko

Bana Milutina bb
31210 Požega
www.ginko.rs
tel: +381 31 816 413, 812 594
e-mail: office@ginko.rs
ginkopozega@ptt.rs
Predstavništvo:
Sarajevska 76, 11000 Beograd
tel: +381 11 361 11 97, 2684 340

FABBRICA
BROJ 1 LAGER ZA DRVNU PROJEKTOVANJE

BOSANSKA 65, 11080 ZEMUN, SRBIJA
TEL: +381 11 216 99 77, 316 99 88; WWW.FABBRICA.DJUR

pinoles

BEOGRAD, Južni bulevar 2
tel. +381 11 3086 390, 3086 391
e-mail: office@pinoles.com
www.pinoles.com

D.O.O.
DIS-KOMERC
KAĆ

Kać, Svetosavska 45a
tel/fax: 021/6213-139
mob. 064/3525-086

KARIŠIĆ
ENGINEERING

MAŠINE ZA
OBRADU DRVETA

Tel/fax. 011 386 18 38
Fax. 011 244 29 04
mob. 063 664 246
www.karistic.com
karishic@eunet.rs

FURNITURE FITTINGS
KASTOR DOO
PRODUCTION EXPORT-IMPORT TRADE

UVOZ I VELERPODAJA OPLEMENJENE IVERICE
I ITALIJANSKOG OKOVA ZA NAMEŠTAJ

35000 JAGODINA, Ribarski put bb
Tel.: + 381/ 35 24 49 88, 24 59 87
Fax: + 381/ 35 24 59 88

"BJELAKOVIĆ"
HAN PIJESAK

SVE VRSTE REZANE GRAĐE
• Suva stolarska daska
• Brodski pod • Elementi za stolariju

Tel: +387 10 57 559 200, 559 201
Mob: +387 10 57 626 606

www.randjelovic.co.rs • e-mail: randjelovic2@nadiana.com

RANDELOVIĆ DOO
PROIZVODNO TRGOVNO USLUŽNO PREDUZEĆE EXPORT - IMPORT
STRUGOVCI • KOSI • VUČJE • LESKOVAC

mobitl: 063 401863
tel: +381 16 794407 • 795106 • fax: +381 16 794406

PROIZVODNJA REZANE GRAĐE, BUKOVE ČETVRTAČE I BUKOVE FRIZE

ПЕЦИКОЗА-КОМЕРЦ
Косово Поље Б.Б. - ВИШЕГРАД

прерада дрвета
тел/факс: 00 387 58/620-834
моб: 00 387 65/644-044

Rezana građa
brodski pod
lamperija

HIGHLAND

Han Pijesak
00 387 (0)66 264-603

Висококласична опрема за производњу дрвета - ВРАЧЕ
Београд, Фрушкогорска 20
WEB: www.mastanica.co.rs
E-mail: mastanica@ptt.rs
Tel: +381 (0)11 421 856
Fax: 381 (0)11 404 601

Студијски програми:

- Технологија дрвета
- Машинско инжењерство
- Примењена информатика
- Прехрамбена технологија
- Производна економија

TERMO DRVO

ORAGO TERMO-T

HRTKOVCICI 22427, Kraška 14
Tel/fax 022 455 848, 455 810

Eurokant ★★★★★
NOVI SAD

SRBIJA, 21000 Novi Sad, Subotička 6,
e-mail: info@eurokant.co.rs
Tex/fax: + 381 21 402 330, 401-640,
479-03-28, 479-02-88

PRODAVNICA OKOVA ZA NAMEŠTAJ:
SRBIJA, 21000 Novi Sad, Tona Hadžića 23; Tel/fax: +381 21 486 833

AKCIONARSKO DRUŠTVO
Sremski hrast
MOROVIĆ, Šidska b.b.

SREMSKI HRAST
22245 Morović, Šidska b.b.
tel: + 381 22 736-126
tel/fax: +381 22 736-022
office@sremskihrast.rs
www.sremskihrast.rs • www.sagadrho.rs

lineta

MAŠINE ZA
OBRADU DRVETA

Beograd, Železnik, Avalska 7
tel: +381 11 2570 999, 2572 285
www.lineta.rs
e-mail: office@lineta.rs
lineta2002@mailcity.com

Nameštaj Mitrović
DIVAN

- kuhinje
- stolovi
- dnevne sobe
- sobna vrata
- uslužno:
- CNC obrada MDF
- Furniranje MDF

12313 BOŽEVAC
tel. 012/281-202
fax. 012/281-303

Matís

MATIS d.o.o.
32250 IVANJICA, Senjak bb
032 65 11 59 • 65 10 60
veleprodaja@matís.rs • www.matís.rs

kerrock®

by kolpa

KERROCK - ČEMU TO SLUŽI ???

Probajte zamisliti Vaš životni prostor, koji je uređen onako kako NISTE želeli. Nimalo lep prizor, pogotovo ako ste svesni da ćete vreme provoditi u mestu koje NIJE uređeno kao vaš dom iz mašte.

A sve to zbog tehničkih ograničenja materijala koji se koriste u opremanju enterijera.

E, tu na scenu stupa Kerrock. On je tu da vaš životni prostor bude kao iz bajke.

Spektar upotrebe Kerrock-a je neograničen. Pogodan je za opremanje enterijera kako stambenih i radnih prostora tako i zahtevnih laboratorija, operacionih sala i soba za intenzivnu negu.

Javni objekti su nezamislivi bez upotrebe Kerrock-a.

Šankovi u restoranima, pultevi u bankama, poštama i sličnim ustanovama, javni toaleti, savremena kupatila, moderne kuhinje, wellnes centri, fasade....i tako u nedogled, Kerrock je svuda oko nas.

Kerrock je moderan kompozitni materijal čija pojava nikoga neostavlja ravnodušnim. U jednoj celini imate lepotu keramike i čvrstoću kamena.

Kerrock je materijal koji se lako obrađuje a još lakše održava.

Ukratko, odgovor na pitanje iz naslova je:

MODERAN MATERIJAL, KOJI VAŠE SNOVE PRETVARA U STVARNOST !!!

"KOLPA TRADE"d.o.o. 24000Subotica, Banijska 2

Tel: 024/ 548-143; 548-149, Fax: 024/ 548-153, e-mail: info@kolpa-trade.rs

DRVNI CENTARwww.omegaprofeks.co.rsLOZNICA, Šabački put bb
ŠABAC, Loznički put bb**OMEGA PROFEKS**tel: 015/ 811 100, 810 010 e-mail: omegapro@verat.net
tel: 015/ 377 407, 377 707 e-mail: omegaprodaja@nadlanu.com*Sve na jednom mestu!***senosan**Akrilni materijal na MDF-u. Sledeća generacija
u primeni co-ekstrudiranih aplikacija!**Novo****farbani MDF****VISOKI
SJAJ!****VISOKI
SJAJ!****sobna vrata****Furnir, folija, HPL**Širok izbor repromaterijala za plotove vrata:
obloge (furnirane, Craft Master...), saće, letve, lepak...**Thermopal**

- Nemački kvalitet
- Oplemenjena iverica - jedinstveni dekori, vrhunski kvalitet (AIT material test) vrhunska dostignuća na polju unapređenja tehnologije
- Opremanje enterijera - veliki izbor materijala, raznih dezena i debljina sa velikom primenom u izradi enterijera i industriji nameštaja
- Interior, HPL i radne ploče
- Prateće kant i ABS trake uz odgovarajuće dekore

thermopal**građeninski materijali****QSB 3 i OSB 3 ploče**

Blažujka, DOKA, panel i šper ploče

Masivne ploče, KVH grede

Lamperija i podne obloge

laminati

Klasični i egzotični podovi (7, 8, 10 i 12mm)

FORESTA

PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE

Proizvodnja i
spajanje svih vrsta
rezanog furnira

Proizvodnja i sušenje
svih vrsta elemenata
za namještaj i
podove

Foresta, d.o.o. | Ul. Baljska 2A, 79224 Kostajnica, BiH
Tel. +387.52.663.241 | Fax +387.52.663.242
Web: www.forestafurnir.com | E-mail: info@forestafurnir.com

LAKU NOĆ !

KANT TRAKE O KOJIMA NISTE NI SANJALI

SLOBODNO SPAVAJTE DUŽE. SA NAMA STE SIGURNI, DA ĆETE STIĆI NA VREME BILO KOJI TERMIN. PROIZVEŠĆEMO ZA VAS POTPUNO IDENTIČNE KANT TRAKE. UVERITE SE SAMI DA ZA STVARNE EKSPERTE NIŠTA NEPREDSTAVLJA PROBLEM.

HRANIPEX
KANT TRAKE ZA VAŠ NAMEŠTAJ

HRANIPEX CZECH REPUBLIC K.S.
J. RYZNEROVÉ 97, KOMOROVICE,
396 01 HUMPOLEC, ČESKÁ REPUBLIKA
TEL: +420 565 501 224, FAX: +420 525 501 241 - 242
E-MAIL: HRANIPEX@HRANIPEX.CZ, WWW.HRANIPEX.COM